

Octavia E. Butlerová

Dítě mé krve

Poslední noc mého dětství začala návštěvou domova. TGatoiny sestry nám s sebou daly dvě sterilní vejce. T'Gatoi rozdělila jedno mé matce, bratrovi a sestrám a určila, že to druhé mám sníst celé sám. Na tom nezáleželo. Pořád to stačilo k tomu, aby se každý cítil dobře. Skoro každý. Moje matka si nevzala ani trošku. Jenom seděla a pozorovala ostatní, jak jsou unášeni snem. Většinu času se dívala na mne.

Ležel jsem natažený podél T'Gatoina dlouhého sametového břicha, občas jsem usrkával z vajíčka a divil jsem se, proč se matka připravuje o takové neškodné potěšení. Kdyby se občas trochu napila, neměla by tolik šedivých vlasů. Vajíčka prodlužovala život, prodlužovala vitalitu. Můj otec, který nikdy žádné vajíčko neodmítl, žil víc než dvakrát tak dlouho, než je normální a ke konci života, když už byl hodně starý, se oženil s mou matkou a dal jí čtyři děti.

Ale matka se zřejmě spokojila s věkem, který jí byl vyměřen. Viděl jsem, jak se odvrátila, když si mě T'Gatoi několika končetinami přitáhla blíž k tělu. T'Gatoi má ráda naše tělesné teplo a hřeje se jím, kdykoliv má příležitost. Když jsem byl menší a žil jsem ještě doma, matka mě učila, jak se máme k T'Gatoi chovat, že máme být ohleduplní a musíme ji vždy poslouchat, protože T'Gatoi byla zástupcem tliské vlády v Rezervaci a byla tedy nejdůležitějším členem své rasy, který měl přímý kontakt s Pozemšťany. Byla to velká pocta, říkala matka, že taková osobnost byla vybrána zrovna pro naši rodinu. Matka měla vždy nejostřejší a nejsušší hlas, když lhala.

Nikdy jsem nevěděl, proč lhala, ani o čem vlastně lhala. Ano, byla to pocta mít T'Gatoi v rodině, ale na tom nebylo nic nenormálního. Matka se s T'Gatoi přátelila už od dětství a T'Gatoi nepotřebovala projevy úcty v domě, který pokládala za svůj druhý domov. Jednoduše pokaždé vejde dovnitř, vyleze na jednu ze svých speciálních lenošek a přivolá mě, abych se s ní podělil o své teplo. Není možné chovat se nějak formálně, když ležím podél ní a poslouchám její obvyklé výčitky, že jsem moc hubený.

"Už jsi se spravil," řekla tentokrát, když mě prohmatala šesti nebo sedmi ze svých nohou. "Konečně jsi trochu přibral. Hubenost je nebezpečná." Prohrnatávání se změnilo v hlazení.

"Je pořád moc hubený," řekla moje matka ostře.

T'Gatoi zvedla hlavu a asi metr svého těla z lenošky, takže to vypadalo, jako když sedí. Pohlédla na ni tak, až matka odvrátila svou vrásčitou tvář na stranu.

"Lien, byla bych ráda, kdyby sis vzala zbytek z Ganova vajíčka."

"Vajíčka jsou pro děti," odpověděla matka.

"Jsou pro celou rodinu. Vezmi si ho, prosím."

Matka si je ode mě neochotně vzala a přiložila si je k ústům. Ve scvrklé elastické skořápce zbylo už jen několik kapek, ale přesto je vymačkala, spolkla a za chvíli se její tvář stažená napětím začala uvolňovat.

"Je to dobré," zašeptala. "Někdy už skoro zapomínám, jak je to dobré."

"Měla bys je pít častěji," řekla T'Gatoi. "Proč tolik spěcháš se stářím?"

Matka na to nic neřekla.

"Jsem ráda, že se sem mohu vracet," pokračovala T'Gatoi. "Díky vám tady najdu vždy útočiště, i když se o sebe tak málo staráte."

T'Gatoi byla pronásledována těmi venku. Její lidé chtěli, aby přizpůsobila víc z nás. Jen ona a její politická frakce stála mezi námi a davem, který nechápal, od čeho tady vlastně je Rezervace, proč každý Pozemšťan nemůže být vychován, vycvičen tak, aby jim vyhovoval. Nebo tomu rozuměli, ale ve svém zoufalství se o to nestarali. To ona nás oddělila od těch venku a prodávala nás bohatým a mocným k podpoře jejich politiky. Tak se z nás staly nezbytnosti, státní symboly a nezávislí lidé. Dohlíží na naše rodiny a učinila konec posledním zbytkům předchozího systému, kdy nedočkaví tlíkové rozvraceli rodiny Pozemšťanů. Žil jsem s ní venku a viděl jsem tu zoufalou dychtivost v pohledu, kterým nás mnozí provázeli. Trochu mi nahánělo strach pomyšlení, že jen ona stojí mezi námi a tou zuřivou chamtivostí. Moje matka se na ni občas dívala a říkala mi: "Dej na ni pozor." A já jsem si připomněl, že i ona byla venku, že to také viděla.

Nyní mě T'Gatoi uchopila čtyřmi končetinami a spustila mě na podlahu. "Můžeš jít, Gane," řekla. "Posaď se támhle ke svým sestrám a užij si svých snů. Měl jsi skoro celé vajíčko. Lien, pojďme zahrát."

Matka, nevím proč, zaváhala. Jedna z mých nejvzdálenějších vzpomínek patří mé matce, jak leží podél T'Gatoi, mluví o věcech, kterým jsem nerozuměl, zvedá mě ze země a se smíchem mě posazuje na jeden z T'Gatoiných článků. Pak pila svůj příděl vajíčka. Zajímalo by mě, kdy a proč s tím vlastně přestala.

Ted' se položila vedle TGatoi a celá levá řada T'Gatoiných nohou se kolem ní sevřela. Držela ji volně, ale bezpečně. Mně takový způsob ležení vždy připadal pohodlný, ale kromě starší sestry se už nikomu v rodině nelíbilo. Říkali, že to je jako být uvězněný v kleci.

T'Gatoi chtěla matku uvěznit. Když se jí to podařilo, pohnula lehce ocasem a řekla: "To nestačilo, Lien. Měla ses napít, když jsi vejce předávala dál. Ted' už ho potřebuješ."

TGatoin ocas se znovu pohnul, jeho šlehnutí bylo tak rychlé, že jsem ho skoro ani nepostřehl. Žihadlo zanechalo na matčině nahé noze jen jedinou kapičku krve.

Matka vykřikla - zřejmě leknutím. Bodnutí žihadlem není bolestivé. Pak vzdechla a já jsem viděl, jak se její tělo uvolnilo. Malátně zaujala v kleci T'Gatoiných nohou pohodlnější polohu. "Proč jsi to udělala?" zeptala se ospalým hlasem.

"Už jsem se nemohla déle dívat, jak tu sedíš a trápíš se."

Matka sotva znatelně pokrčila rameny. "Až zítra."

"Ano, zítra se znovu vrátíš ke svému trápení - jak chceš. Ale teď, v tuto chvíli, zůstaň ležet, hřej mě a pomoz mi trochu ti to usnadnit."

"Je pořád můj, víš," řekla matka najednou. "Nevyměnila bych ho za nic na světě." V opojení přestala kontrolovat, co říká.

"Za nic na světě," napodobovala ji ironicky T'Gatoi.

"Myslela sis, že bych ho vyměnila za vejce? Za delší život? Vlastního syna?"

"Ani trochu," odpověděla T'Gatoi. Hladila matku po ramenou a probírala se jejími dlouhými šedivějícími vlasy.

Rád bych se matky dotknul a podělil se s ní o ty okamžiky. Možná by mě ale vzala za ruku a, uvolněná vlivem vajíčka a žihadla, řekla by mi věci, které v ní dlouho ležely. Avšak zítra by si na všechno vzpomněla a to jsem nechtěl. Nejlepší bylo mlčet s vědomím, že i přes své trápení a pýchu mě má ráda.

"Xuan, sundej jí boty," řekla TGatoi. "Za chvíli ji píchnu znovu, aby mohla v klidu spát."

Moje starší sestra poslechla, vstala a opile se zapotácela. Když udělala, co měla, sedla si vedle mne a vzala mě za niku. Vždycky jsme tvořili jeden celek, ona a já.

Matka zaklonila hlavu k T'Gatoinu břichu a snažila se z tohoto nepřírozeného úhlu pohlédnout do její široké, okrouhlé tváře. "Chceš mě znovu píchnout?"

"Ano, Lien."

"Budu spát až do zítřejšího poledne."

"To je v pořádku. Potřebuješ to. Kdy ses naposledy pořádně vyspala?"

Matka mrzutě zamručela. "Měla jsem tě rozšlápnout, dokud jsi byla ještě malá," zamumlala.

Byl to jejich starý vtip. Svým způsobem spolu vyrůstaly, ale T'Gatoi nebyla nikdy za matčina života tak malá, aby ji mohl nějaký Pozemšťan rozšlápnout. Bylo jí skoro třikrát tolik let co matce a přesto bude ještě mladá, až matka zemře stářím. Ale obě se setkaly v době, kdy T'Gatoi vstupovala do období rychlého vývoje - určitého typu tlikského dospívání. Moje

matka byla tehdy ještě malá, a tak vyrůstaly spolu a byly si navzájem těmi nejlepšími kamarádkami.

T'Gatpi dokonce matku seznámila s mužem, který se stal mým otcem. Moji rodiče se do sebe i přes velký věkový rozdíl zamilovali a vzali se v době, kdy se TGatoi začala zabývat politikou. Vídali se už méně, ale ještě před tím, než se narodila starší sestra, matka zaslíbila TGatoi jedno ze svých dětí. Musela jednoho z nás někomu dát, a proto dala přednost T'Gatoi před někým cizím.

Léta plynula. TGatoi cestovala a získávala stále větší vliv. Když se znovu setkala s matkou, byla Rezervace její a ona si přišla vybrat to, co zřejmě považovala jako odměnu za svou tvrdou práci. Moje starší sestra si ji okamžitě zamilovala a chtěla být vybrána, ale matka určila mě. T'Gatoi se zalíbila myšlenka vybrat malé dítě a dohlížet na celý jeho vývoj. Byl jsem zavřen v kleci jejích nespočetných nohou sotva tři minuty po narození. O několik dní později jsem poprvé okusil vejce. To jsem také říkal ostatním Pozemšťanům, kteří se mě ptali, jestli jsem se jí nikdy nebál. A říkal jsem to i tlikům, když jim T'Gatoi nabízela malého chlapce, ale oni úzkostlivě požadovali dospělého. Dokonce i můj bratr, který se tliků bojí a nenávidí je, by mohl klidně jít do jedné z jejich rodin, kdyby byl včas adoptován. Pozoruji ho, jak leží natažený na zemi s otevřenýma, ale skelnýma očima, ponořený do svého snu. Ať už cítil k tlikům cokoli, vždy vyžadoval svůj příděl vajíčka.

"Lien, můžeš vstát?" zeptala se najednou T'Gatoi.

"Vstát? Myslela jsem, že teď budu spát."

"Později. Něco se mi venku nezdá." Klec nohou byla hned pryč.

"Co se ti nezdá?"

"Vstaň, Lien!"

Matka postřehla jiný tón v jejím hlase a vstala právě včas, aby nebyla shozena na podlahu. T'Gatoi se mihla třemi metry svého těla místností a zmizela ve dveřích. I ona měla kosti - žebra, dlouhou páteř, lebku a dva páry končetin na každém článku. Ale když se pohybovala tímto způsobem, vířením v pravidelných vlnách, vypadala jako z gumy, jako by se vznášela ve vodě. Vždycky jsem se rád díval, jak se pohybuje.

Nechal jsem sestru sedět a sám jsem se pustil za TGatoi, i když jsem nestál zrovna jistě na nohou. Bylo by asi lepší zůstat sedět a snít, nebo si najít dívku a podělit se s ní o své sny. Dřív, když v nás tlikové viděli jen velká užitečná teplokrevná zvířata, zavřeli několik mužů a žen pohromadě a krmili je jenom vajíčky. Tak z nás chtěli vypěstovat poslušnější generaci bez ohledu na to, jak jsme se proti tomu bránili. Měli jsme štěstí, že v tom nepokračovali dlouho. Po několika generacích by z nás byla opravdu jenom velká užitečná zvířata.

"Drž dveře otevřené, Gane," řekla TOatoi. "A řekni rodině, ať se mi tam nikdo neplete."

"Co to je?" zeptal jsem se.

Musel jsem se opřít o dveře. "Tady? A sám?"

"Nejspíš se snažil najít telefonní budku." Nesla kolem mne muže v bezvědomí. Vypadal mladě - byl asi tak v bratrově věku - a byl hubenější, než by měl být. T'Gatoi by řekla, že je *nebezpečné hubený*.

"Gane, zajdi k telefonní budce," přikázala. Položila muže na podlahu a *začala* z něj strhávat šaty.

Nehýbal jsem se.

Po chvíli na mne pohlédla a znehybněla na znamení hluboké nespokojenosti.

"Pošli Quie," řekl jsem. "Já zůstanu tady, třeba ti můžu nějak pomoci."

Její končetiny se daly znovu do pohybu, nadzvedly tělo a stáhly z něj košili. "Neměl by ses na to dívat," řekla. "Nebude to pěkná podívaná. Nemohu tomu muži pomoci tak, jako jeho tlik."

"Já vím. Ale pošli Quie. Ten by ti tu nebyl vůbec co platný. Já bych se alespoň snažil."

Pohlédla na mého bratra - byl starší, větší, silnější. Seděl, opíral se o stěnu a s odporem si prohlížel muže na zemi. Sama mohla poznat, že by jí moc nepomohl.

"Qui, jdi!" přikázala.

Neodporoval. Postavil se a trochu se zakymácel, opojen právě prožitým snem.

"Jmenuje se Bram Lomas," četla ze značky na jeho paži. S uspokojením jsem se dotkl vlastní značky. "Potřebuje T'Khotgif Teh. Poslouchals mě?"

"Bram Lomas, T'Khotgif Teh," opakoval bratr. "Už jdu." Lomasovi se obloukem vyhnul a vyběhl ze dveří.

Lomas začal přicházet k sobě. Nejprve jen zasténal a křečovitě sevřel pár TGatoiných nohou. Ve stejné chvíli se probudila i mladší sestra a přišla se podívat, co se bude dít, dokud ji matka neodtáhla pryč.

T'Gatoi stáhla muži boty i kalhoty, zatímco si dvě končetiny nechávala dál svírat v jeho bolestech. Kromě posledních několika párů měla všechny stejně obratné. "Tentokrát už nechci slyšet žádné odmlouvám, Gane," řekla.

Postavil jsem se. "Co mám udělat?"

"Jdi a podřízni jedno zvíře, které má alespoň polovinu tvé váhy."

"Podříznout? Ale já jsem nikdy..."

Její úder mě skoro omráčil. Ocas tliků byla účinná zbraň i bez žihadla.

Vstal jsem a nadával jsem si, že jsem nebral na vědomí její varování. Možná bych mohl něco zabít nožem nebo sekerou. Matka chovala několik pozemských zvířat pro maso a asi tisíc místních kvůli kožešině. T'Gatoi by asi dala přednost zdejšímu zvířeti. Nejspíš achtovi. Dorůstají do slušné velikosti, ale mají také třikrát tolik zubů co já a s ohromnou chutí je používají. Matka, Xuan a Qui je zabíjeli nožem. Já jsem ale v životě nezabil ani achta, ani žádné jiné zvíře. Zatímco se bratr a sestry starali o rodinu, já jsem strávil většinu života s T'Gatoi. Měla pravdu. Měl jsem jít raději volat do telefonní budky.

Šel jsem do rohové komory, kam se uklízelo náradí. Až vzadu byla trubka, kterou odtékala voda z kuchyňského dřezu. Ještě před mým narozením otec odvedl odtok jinam, takže teď se dala dovnitř schovat puška. Nebyla to naše jediná zbraň, ale byla

nejednodušší přístup. Snad bych s ní mohl zabít nějakého většího achta, ale pak by mi ji T'Gatoi nejspíš zabavila. V Rezervaci byly střelné zbraně zakázané. Po zřízení Rezervace vznikly nepokoje a Pozemšťané stříleli tliky a n'tliky. To bylo ještě před tím, než začalo spojování tlikských a pozemských rodin, než měl každý osobní zájem na udržení pořádku. Za celý můj ani matčin život nikdo tlika nezastřelil, ale zákon platil dál - pro naši ochranu, říkali nám. Povídal se, že se v období nepokojů vyvražďovaly celé rodiny.

Vyšel jsem ven ke klecím a zastřelil jsem největšího achta, jakého jsem našel. Hodně krvácel a matka by určitě nebyla ráda, kdybych ho nesl dovnitř, ale měl správnou velikost a já měl naspěch.

Přehodil jsem si aachtovo dlouhé teplé tělo přes rameno a odnesl ho do kuchyně. Pak jsem pušku znovu schoval do skryše. Kdyby si T'Gatoi všimla střelné rány a chtěla mi pušku zabavit, poslechl bych. Jestli si ničeho nevšimne, ať si zbraň leží tam, kam ji otec ukryl.

Chtěl jsem achta odnést TGatoi, ale zaváhal jsem. Chvilí jsem stál před zavřenými dveřmi a nechápal jsem ten náhlý strach. Věděl jsem, co se bude dít. Ještě nikdy jsem to neviděl, ale TGatoi mi ukazovala obrázky a diagramy. Byla si jistá, že se vše dozvím v pravý čas, jakmile budu dost starý, abych to pochopil. -

A přesto se mi nechtělo jít dovnitř. Dlouho jsem vybíral vhodný nůž ve vyřezávané dřevěné skříňce, kam je matka ukládala. Říkal jsem si, že by se mohl TGatoi hodit na aachtovu tuhou kůži s hustou srstí.

"Gane!" zavolala T'Gatoi hlasem ostrým naléhavostí.

Polkl jsem. Nikdy by mě nenapadlo, že obyčejné vykročení kupředu může být tak obtížné. Uvědomil jsem si, že se třesu strachy, a to mě zahanbilo. Hanba mě popohnala do dveří.

Položil jsem achta vedle TGatoi a všiml jsem si, že Lomas je opět v bezvědomí. Ona, Lomas a já jsme byli v místnosti sami, matku a sestry asi poslala pryč, aby to neviděly. Závídel jsem jim.

Ale matka se vrátila do pokoje, právě když T'Gatoi přeměřovala achta. Nůž, který jsem jí podal, nevzala vůbec na vědomí. Vysunula drápy z několika končetin a rozřízla zvíře od krku až k řitnímu otvoru. Pak na mě upřela své žluté zorničky. "Podrž tomu muži ramena, Gane."

S očima rozšířenými hrůzou jsem pohlédl na Lomase; cítil jsem, že se ho nechci ani dotknout, natož pak abych ho držel. To už nebylo jako zastřelit zvíře. Nebylo to tak rychlé ani milosrdné, a zřejmě ani tak definitivní. V té chvíli jsem si nic nepřál méně než být u toho, co se teď bude dít.

Matka postoupila dopředu. "Podrž ho z pravé strany, Gane," řekla. "Já ho podržím zleva." Byla to slabá žena. Lomas ji mohl snadno odhodit dozadu, aniž by si něčeho všiml. Matka se často divila, jak mohla přivést na svět takové, jak říkala, "obrovské" děti.

"To je v pořádku," řekl jsem jí a stiskl jsem mužova ramena. "Udělám to sám."

Postávala opodál.

"Neboj se," uklidňoval jsem ji. "Neudělám ti ostudu. Neměla bys tu zůstat a dívat se na to."

Nejistě se na mě podívala a potom mě zas po dlouhé době pohládla po tváři. Konečně odešla do své ložnice.

T'Gatoi sklonila hlavu. "Děkuji ti, Gane," řekla laskavým tónem, víc pozemským než tlikským. "Ona... pořád hledá nové způsoby, jak bych jí mohla způsobit trápení."

Lomas začal sténat a vydával chroptivé zvuky. Doufal jsem, že zůstane v bezvědomí. T'Gatoi se naklonila až k jeho obličeji.

"Teď už si nemůžu dovolit dát ti žihadlo," říkala mu. "Jakmile bude po všem, uspím tě žihadlem a přestaneš bolest cítit."

"Prosím vás," žadonil muž. "Počkejte..."

"Na to už není čas, Brame. Bodnu tě, jakmile to budeme mít za sebou. Až přijde T'Khotgif, dá ti k uzdravení vajíčka. Půjde to rychle."

"T'Khotgif!" vykřikl a vzepjal se proti mým pažím.

"Za chvíli, Brame." T'Gatoi na mne pohlédla a pak ukázala drápem na jeho břicho, přesně doprostřed těla pod poslední žebro vpravo. Něco se tam hýbalo - slabě, zdánlivě náhodně pod jeho snědou kůží cosi pulsovalo, vydouvalo ji hned tady a hned jinde, pořád, bez přestání, takže jsem za nějakou dobu mohl v pulsech rozeznat určitý rytmus a odhadnout, kde se objeví další vyboulenina.

Lomasovo tělo pod dotekem jejího drápu strnulo a T'Gatoi ovinula zadní část svého těla kolem jeho nohou. Z mého sevření by se ještě mohl vytrhnout, ale z jejího už ne. Bezmocně se rozplakal, když mu TGatoi svázala jeho vlastními kalhotami ruce a zatlačila mu je za hlavu, takže jsem si mohl kleknout na látku a tím mu ruce přitisknout k podlaze. Potom mu podala srolovanou košili, aby se do ní zakousl.

A pak ho otevřela.

Po prvním řezu sebou tělo křečovitě škublo. Skoro mě odhodil dozadu. A zvuky, které vydával... Nikdy jsem nic takového od žádného člověka neslyšel. TGatoi jako by tomu ani nevěnovala pozornost, když prodlužovala a prohlubovala řez. Jenom občas se zastavila, aby olízala krev. Konce cév v ráně se účinkem chemikálií v jejích slinách stahovaly a krvácení pomalu ustávalo.

Připadal jsem si, jako kdybych jí pomáhal při mučení. Cítil jsem, že brzy začnu zvracet a divil jsem se, že jsem to dosud vydržel. Zkrátka to nešlo, dokud nebyla hotová.

Našla první larvu. Byla tlustá a temně rudá krví - na povrchu i zevnitř. Už snědla svoje vajíčko, ale ještě nezačala požírat hostitele. V tomto stádiu by žrala jakékoliv maso kromě masa své matky. Kdyby zůstala v těle dál, pokračovala by ve vylučování jedovatých látek, které Lomasovi způsobovaly bolesti, ale zároveň ho udržovaly při vědomí. Potom by se do něj pustila. V době, kdy by si prožrala cestu ven skrz Lomasovo tělo, byl by Lomas už mrtvý nebo skoro mrtvý a už by se nemohl pomstít té věci, která ho tak pomalu zabíjela. Naštěstí vždy uplyne nějaká doba

mezi začátkem hostitelových bolestí a okamžikem, kdy ho larvy začnou požírat.

T'Gatoi opatrně uchopila svíjející se larvu a prohlížela ji, jako by ani neslyšela hrozné chroptění toho člověka.

Konečně muž ztratil vědomí.

"Výborně," sklopila k němu zrak. "Přála bych si, abyste to vy, Pozemšťané, mohli udělat, kdykoliv potřebujete." Necítila zřejmě vůbec nic. A ta věc, kterou držela...

Nemělo to zatím žádné končetiny ani kosti, bylo to asi patnáct centimetrů dlouhé a dva centimetry tlusté, slepé a slizké od krve. Vypadalo to jako veliký červ. T'Gatoi položila larvu do břišní dutiny achta a ta se začala hned zavrtávat. Zůstane tam a bude žrát tak dlouho, dokud bude mít co.

T'Gatoi se probírala Lomasovými vnitřnostmi a našla dvě další, z nichž jedna byla menší a živější. "Sameček!" vydechla šťastně. Samečci žili kratší dobu než lidé. Tento už prodělával stádium metamorfózy a zavrtával se do všeho, co mu přišlo do cesty. On jediný se pokusil T'Gatoi kousnout, když ho ukládala do achta.

Vybledlí červi se vynořovali z Lomasova masa na světlo. Zavřel jsem oči. Bylo to horší než najít něco mrtvého, hnijícího a plného malých červů. A bylo to mnohem horší než všechny ty kresby a diagramy.

"Ach, tady jsou další," řekla T'Gatoi a vytáhla dvě dlouhé tlusté larvy. "Budeš muset zabít ještě jedno zvíře, Gane."

Od narození mi říkali, že to je dobrá a nezbytná věc, co spolu tlíkové a Pozemšťané dělají, že to je něco jako plození dětí. Až do této chvíle jsem tomu věřil. Věděl jsem, že porod je bolestivý a krvavý, ale tohle bylo něco jiného, něco horšího. A já jsem na to ještě nebyl připravený. Možná nikdy nebudu. A přesto jsem to nemohl nevidět. Viděl jsem to i přes zavřené oči.

T'Gatoi našla larvu, která se teprve prokousávala svým vejcem. Zbytky schránky byly ještě napojeny na cévy. Tak byly larvy v těle upevněny a živeny. Dokud nebyly připraveny k vylíhnutí, přijímaly jenom krev. Pak snědly své pružné vejčité schránky. Pak se pustily do svých hostitelů.

T'Gatoi snědla zbytek vajíčka a olízala krev. Chutnala jí snad? Možná se návyk z dětství neztratí nikdy úplně.

Celá ta procedura byla něčím divná, cizí. Dřív bych si nikdy nepomyslel, že by mi na ní něco mohlo připadat cizí.

"Myslím, že tam bude ještě jedna," řekla. "Možná dvě. Je to dobrý chov. Dnes jsme rádi, když v hostitelských zvířatech najdeme naživu jednu nebo dvě." Střelila po mně pohledem. "Jdi ven, Gane, a vyprázdni si žaludek. Jdi teď, dokud je ten muž v bezvědomí."

Stěží jsem se vypotácel ven. Zastavil jsem se u stromu hned vedle hlavního vchodu a zvracel jsem, dokud to šlo. Stál jsem tam, třásl jsem se a po tváři mi tekly slzy. Nevěděl jsem, proč vlastně pláču, ale nemohl jsem se zastavit. Odešel jsem dál od domu, aby mě

nikdo neviděl. Kdykoli jsem zavřel oči, viděl jsem nachové červy, lezoucí z krvavého masa.

K domu přijíždělo auto. Pozemšťané měli používání motorových vozidel zakázáno, takže to musel být jediné Lomasův tlik s Quiem a možná i s pozemským doktorem. Otřel jsem si tvář košilí a snažil se ovládnout.

"Gane!" volal Qui, jakmile auto zastavilo. "Co se stalo?" Škrábal se ven z nízkých okrouhlých dveří tlikského auta. Nějaký muž prolezl ven druhou stranou a vešel do domu, aniž by mě vzal na vědomí. To byl doktor. S pomocí několika vajíček a doktora by se z toho Lomas měl dostat.

"TKhotgif Telí?" zeptal jsem se.

Vyklouzla z auta a vztyčila se přede mnou v polovině délky svého těla. Byla bledší a menší než T'Gatoi - narozená zřejmě v těle zvířete. Tlíkové z těl Pozemšťanů byli vždy větší a početnější.

"Šest mladých," informoval jsem ji. "Možná sedm a všichni jsou naživu. Alespoň jedno je sameček."

"A Lomas?" vyrazila ze sebe. Ta otázka mě potěšila a stejně tak účast v jejím hlase. Jediné srozumitelné slovo, které Lomas řekl, bylo její jméno.

"Žije."

Bez dalšího slova se otočila a odvinila se k domu.

"Byla nemocná," řekl bratr a díval se za ní. "Když jsem ji zavolaal, řekli mi, že si nemůže dovolit vyjít ven, i když šlo o tohle."

Neřekl jsem na to nic. Vychovali mě ke zdvořilosti vůči všem tlíkům. Teď jsem nechtěl s nikým mluvit. Doufal jsem, že odejde.

"Nakonec jsi viděl víc, než jsi chtěl, co?" nedal se odbýt.

Podíval jsem se na něj.

"Nedívej se na *mé její* pohledem," řekl. "Ty nejsi ona. Jsi jenom její majetek."

Její pohled. Že bych si už zvykl napodobovat její výrazy obličeje?

"Ty ses poblíl?" zavětril ve vzduchu. "Tak teď aspoň víš, k čemu jim budeš."

Šel jsem pryč. Když jsme byli oba malí, byli jsme výborní kamarádi. Když jsem byl doma, všude jsem s ním chodil a někdy mi T'Gatoi dovolila vzít ho s námi do města. Když ale vyrostl, něco se s ním stalo. Nikdy jsem se nedozvěděl co. Začínal se od T'Gatoi odtahovat. Potom začal utíkat - dokud nezjistil, že není kam utéct. Určitě ne v Rezervaci. A určitě ne ven. Po tomto zjištění se začal starat hlavně o to, aby dostal podíl od každého vajíčka, které přijde do domu. Začal se na mne dívat pohledem, který jsem nenáviděl - pohledem, který říkal, že dokud se mi nic nestane, tlíkové ho nechají na pokoji.

"Jak to teda bylo, fakt?" vyzvídal a dohonil mě.

"Zabil jsem achta. Mláďata ho snědla."

"Kvůli tomu bys ale neběžel ven a nepoblil se."

"Já... jsem ještě nikdy neviděl nikoho s rozříznutým břichem." To byla pravda a mělo mu to stačit. Nemohl jsem mluvit o tom ostatním. Ne s ním.

"Hm," zabručel. Podíval se na mě, jako by mi chtěl něco říct, ale mlčel dál.

Šli jsme jen tak nazdařbůh, kolem klecí směrem k polím.

"Řekl něco?" zeptal se Qui. "Myslím Lomas."

Koho jiného by mohl myslet? "Řekl: T'Khotgif."

Qui se otrásl. "Kdyby mně něco takovýho udělala, byla by tou poslední, koho bych volal."

"Ale nebyla. Jedině její žihadlo by ti dokázalo utišit bolesti, aniž by v tobě zabilo larvy."

"Myslíš, že bych se staral, jestli chcípnu?"

Ne. Samozřejmě, že by se o to nestaral. A já snad ano?

"Sakra!" zhluboka se nadechl. "Viděl jsem, co dělají. Myslíš, že to, co se stalo Lomasovi, bylo hnusný? To ještě nic nebylo."

Neodporoval jsem mu. Nevěděl, o čem mluví.

"Viděl jsem, jak sežraly člověka."

Otočil jsem se k němu. "Lžeš!"

"Viděl jsem, jak sežraly člověka." Chvilí mlčel. "Byl jsem ještě malej. Vracel jsem se jednou z návštěvy u Harmundů. V půli cesty jsem uviděl člověka a tlika. Ten člověk byl n'tlik. Schoval jsem se a díval se, co se bude dít. Tlik nemohl toho člověka otevřít, protože neměl, čím by larvy nakrmil. On už nemohl jít dál a kolem dokola nebyl nikdo. Měl už takový bolesti, že tlikovi řekl, aby ho zabil. Žebal, aby ho zabil. Nakonec to tlik udělal. Podřízl mu krk jediným pohybem drápu. Viděl jsem, jak se larvy prožraly ven a zase se obrátily dovnitř."

Při těch slovech jsem znovu uviděl Lomasovo maso plné červů. "Proč jsi mi o tom nikdy neřekl?" zašeptal jsem.

Polekaně se na mne podíval, jako by zapomněl, že ho poslouchám. "Nevím."

"Od té doby jsi začal utíkat, co?"

"Jo. Jako blázen. Utíkat uvnitř Rezervace. Utíkat v kleci."

Sklonil jsem hlavu a řekl jsem to, co jsem mu měl říct už dávno. "Tebe si nevybere, Qui. Nemusíš se bát."

"Udělá to... kdyby se ti cokoli stalo."

"Ne. Vybrala by si Xuan Hou. Xuan... to chce." Nechtěla by to, kdyby zůstala v pokoji a všechno by to viděla.

"Ale oni si nevybírají ženy," řekl pohrdavě.

"Někdy ano." Podíval jsem se mu do očí. "Vlastně se jim ženy hodí víc. Měl bys slyšet, o čem se baví tlikové mezi sebou. Říkali, že ženy mají víc tuku k ochraně larev. Ale většinou si vybírají muže, aby ženy mohly nosit vlastní děti."

"A aby zajistily další generaci hostitelů," dodal hořce.

"Kvůli tomu ne!" odporoval jsem mu. Ale nebyl jsem si tím tak jistý.

"Kdyby to čekalo mě, taky bych tomu věřil."

"Kvůli tomu to není!" Připadal jsem si jako malý kluk. Byl to hloupý argument.

"Myslel sis to i tehdy, když TGatoi vyndávala larvy z vnitřností toho člověka?"

"Takhle se to nemělo stát."

"Ale mělo. Prostě jsi to neměl vidět, to je všechno."

Kdysi mi matka říkala, abych Quie respektoval jako svého staršího bratra. Beze slova jsem se otočil

a nenáviděl jsem ho. Byla to od něj škodolibost. On byl v bezpečí a já ne. Mohl jsem ho udeřit, ale asi bych nesnesl, kdyby mi ránu neoplatil, kdyby se místo toho na mě podíval s opovržením a soucitem.

Nenechal mě na pokoji. Měl delší nohy, takže mě předběhl a já pak měl pocit, jako bych šel za ním.

"Promiň," řekl.

Kráčel jsem dál a cítil jsem vztek i smutek.

"Podívej, třeba to s tebou takhle nedopadne. T'Gatoi tě má ráda. Bude opatrná."

Otočil jsem se zpátky k domu a skoro jsem se rozeběhl.

"Nebo ti to už udělala?" vyzvídal a snadno se mnou držel krok. "Myslím, že máš věk právě tak akorát na implantaci. Už ti to..."

Uděil jsem ho do obličej. Nevím, kde se to ve mně vzalo, ale myslím, že jsem ho chtěl zabít. Kdyby nebyl o tolik větší a silnější, asi by se mi to povedlo.

Snažil se mě udržet dál od těla, ale nakonec se musel začít bránit. Několikrát mě zasáhla jeho pěst a to mi stačilo. Nevzpomínám si, jak jsem upadl, ale když jsem přišel k sobě, byl už pryč. Zbavit se ho stálo za tu bolest.

Zvedl jsem se ze země a pomalu kráčel k domu. Vzadu už bylo zhasnuto. Kuchyně byla prázdná, matka a sestry už spaly ve svých ložnicích - nebo spánek alespoň předstíraly.

V kuchyni jsem uslyšel hlasy tlika a doktora z vedlejšího pokoje. Nerozuměl jsem, co říkají, a ani jsem se o to nesnažil.

Posadil jsem se za stůl a čekal, až přestanou mluvit. Stůl byl už chlazený a ošoupaný, těžký a solidně stavěný. Otec ho vyrobil pro mou matku nedlouho před svou smrtí. Vzpomínám si, jak jsem se mu pletl pod nohama, když stůl vyráběl. Nevadilo mu to. Ted' sedím za stolem sám a on mi tady chybí. Mohl bych se s ním poradit. Za svůj dlouhý život to dokázal třikrát. Tři sady vajíček, třikrát ho otevřeli a třikrát sešili. Jak to mohl dokázat? Jak to vůbec někdo může dokázat?

Vstal jsem, vyndal jsem pušku z její skrýše a znovu jsem se posadil. Potřebovala by vyčistit a naolejovat.

Místo toho jsem ji nabil.

"Gane?"

Vždy, když se pohybovala po holé podlaze, už z dálky se ozývaly vlny cvakavých zvuků jejích nohou.

T'Gatoi došla až ke stolu a položila na desku přední polovinu svého těla. Někdy se pohybovala tak plavně, až se zdálo, že je celá tekutá.

"Bylo to ošklivé," řekla měkce. "Neměls to vidět. Takhle se to nemělo stát."

"Já vím."

"TKhotgif - ted' už Crt'Khotgif - na svoje onemocnění zemře. Už nebude moci vychovat svoje děti. Ale její sestra se postará o ně i o Brarna Lomase." Sterilní sestra. V každém rodu byla jen jedna plodná samička. Jediná k zachování rodu. Ostatní ted' budou Lomasovi zavázány víc, než mohou kdy splatit.

"To znamená, že bude žít?"

"Ano."

"Divil bych se, kdyby to ještě někdy chtěl podstoupit."

"Nikdo to už po něm nebude vyžadovat."

Podíval jsem se do jejích žlutých očí a ptal jsem se sám sebe, kolik z nich vyčtu a porozumím, a kolik si toho jenom namlouvám. "Nikdo to po nás nikdy nevyžadoval. Tys to po mně taky nevyžadovala."

Nepatrně pohnula hlavou. "Co to máš na tváři?"

"Nic. Nic zvláštního." Lidské oči by asi v takovém šeru modřinu nezpозorovaly. Místnost osvětloval pouze jeden z měsíců, zářící za oknem v protější stěně.

"Tou puškou jsi zabil achta?"

"Ano."

"A chtěl jsi s ní zabít i mě?"

Pohlédl jsem na graciézní obrys jejího těla v měsíčním svitu. "Jakou chuť má pro tebe lidská krev?"

Neřekla nic.

"Kdo vlastně jste?" zašeptal jsem. "A co jsme pro vás my?"

Ležela bez pohnutí. "Znáš mě jako nikdo jiný," řekla měkce. "Musíš se rozhodnout ty sám."

"Proto mám tu modřinu na tváři," řekl jsem jí.

"Proč?"

"Qui mě přinutil k rozhodnutí." Pootočil jsem pušku a přiložil si ústí hlavně zespodu k bradě. "Alespoň jsem se rozhodl sám za sebe."

"Mám tě prosit za život svých dětí?"

Čekal jsem, že něco takového řekne. Věděla, jak manipulovat ostatními, Pozemšťany i tliky. Ale teď to na mě neplatilo.

"Nechci se stát hostitelským zvířetem," řekl jsem. "Ani tvým ne."

Trvalo dlouho, než promluvila. "Dnes už skoro nepoužíváme hostitelská zvířata," řekla. "A ty to víš." "Používáte nás."

"Ano. Čekali jsme na to dlouho, učili jsme vás a spojovali jsme vaše rodiny s našimi." Netrpělivě se zavrtěla. "Dobře víš, že pro nás nejste zvířata."

Díval jsem se na ni a mlčel jsem.

"Zvířata, která jsme kdysi užívali, začala ničit většinu našich vajíček hned po implantaci, dlouho před tím, než přilétli tvoji předkové," pokračovala jemně. "To všechno víš sám, Gane. Když tady přistáli vaši lidé, znovu jsme poznali, co to znamená být zdravou, vzkvétající rasou. Tvoji předkové uprchli ze svého vlastního světa, od své vlastní rasy, která by je vyhladila nebo zotročila. Přežili díky nám. Dívali jsme se na ně jako na lidi a postavili jsme pro ně Rezervaci ještě v dobách, kdy nás vybíjeli jako červy."

Při slovu "červi" jsem sebou trhl. Nemohl jsem se udržet a ona si toho nemohla nevšimnout.

"Chápu," řekla mírně. "Opravdu chceš raději zemřít, než nosit moje mladé, Gane?"

Neodpověděl jsem.

"Mám jít za Xuan Hou?"

"Ano!" Xuan to chce. Tak ať to má. Neviděla, co se stalo s Lomasem. Bude na to hrdá... a nebude z toho mít strach.

TGatoi stekla se stolu na podlahu a to mě překvapilo.

"Dnes v noci budu spát v Xuanině ložnici," řekla. "Někdy během noci nebo ráno jí to řeknu."

Byla to na mě příliš rychlá změna. Moje sestra. Xuan se o mě starala skoro stejnou měrou jako matka. Pořád ještě jsem k ní měl blízký vztah - ne jako Qui.

"Počkej! T'Gatoi!"

Ohlédla se, pak vztyčila téměř polovinu těla nad zem a otočila se ke mně. "To jsou vážné věci, Gane. Je to můj život, moje rodina!"

"Ale ona je... moje sestra."

"Udělám, co jsi chtěl. Sám jsi s tím souhlasil."

"Ale..."

"Pro Xuan to bude snazší. Stejně je už od malička připravená na to, že v sobě bude nosit mláďata."

Lidská mláďata. Děti, které jí budou jednou pít z prsou a ne z cév.

Sklonil jsem hlavu. "Nedělej jí to, TGatoi." Nebyl jsem přece jako Qui. Skoro bych se zachoval jako on. Mohl jsem Xuan použít jako štít. Bylo by pak pro mě snazší vědět, že červi rostou v jejím mase místo v mém?

"Xuan to nedělej," opakoval jsem.

Hleděla na mne bez hnutí.

Pohlédl jsem stranou, a pak znovu na ni. "Udělej to mně."

Sklopil jsem hlavě od svého krku a ona se po zbrani natáhla.

"Ne," řekl jsem.

"Je to zákon."

"Nech ji naší rodině. Jednou mi třeba zachrání život."

Uchopila pušku za hlavě, ale já jsem ji z ruky nepustil. "Nech ji tu," opakoval jsem. "Když nejsme zvířata, když mluvíme o vážných věcech, musíš podstoupit to riziko. Vždy, když jednáš s partnerem, T'Gatoi, je tu nějaké riziko."

Bylo vidět, jak je pro ni takové rozhodnutí těžké. Proběhlo jí zachvění a zasyčela úzkostí. Tak dávala najevo strach. Byla dost stará na to, aby věděla, co s lidmi dokáže zbraně udělat. Teď by měla být její mláděata a puška v jednom domě. Nevěděla o našich dalších zbraních, ale o ty teď nešlo.

"Této noci ti implantuji první vajíčka," řekla, když jsem odložil pušku stranou. "Rozuměls mi, Gane?"

Proč bych jinak dostal celé vejce pro sebe, zatímco o druhé se musel rozdělit zbytek rodiny? Proč by se na mě matka dívala tak, jako bych ji měl navždy opustit? Myslela si snad T'Gatoi, že jsem si toho nevšiml?

"Rozuměl."

"Teď hned." Vytlačila mě ze dveří a následovala mě do ložnice. Naléhavost v jejím hlase zněla vážně. "Xuan bys to udělala také této noci," řekl jsem.

"Této noci to někomu musím udělat."

Zarazil jsem se. "A bylo by ti jedno, komu?"

Proplula kolem mne do ložnice. Čekala na pohovce, kterou se mnou sdílela. V Xuanině pokoji žádná taková pohovka nebyla. Udělala by jí to na zemi. Pomyslení na to, jak to Xuan dělá, mě znechutilo, ale teď už v jiné souvislosti. Pocítil jsem tlumenou zlost.

Přesto jsem se svlékl a položil se vedle ní. Věděl jsem, co mám dělat a co mohu očekávat. Učili mě to celý život. Ucítil jsem známé žihadlo, narkoticky příjemný pocit a potom zkoumavé doteky jejího kladélka. Vpich byl bezbolestný a rychlý. Dovnitř to jde tak snadno. *Začala* se zvolna vlnit a vytlačovala vajíčko ze svého těla do mého. Sevřel jsem dvě z jejích končetin, avšak pak jsem si připomněl, že stejně ji držel i Lomas. Pustil jsem se, nechtěně jsem se pohnul a způsobil jí bolest. Vydala tiché zasténání, až jsem myslel, že mě uvězní v kleci svých nohou. Neudělala to a já jsem se jí znovu chytil a cítil jsem zvláštní zahanbení.

"Promiň," zašeptal jsem.

Čtyřmi končetinami mi svírala ramena.

"Záleželo ti na tom, abych to byl já?" zeptal jsem se.

Dlouho neodpovídala. "To ty jsi se dnešní noci rozhodl, Gane. Já jsem se rozhodla už dávno před tím."

"Udělala bys to Xuan?"

"Ano. Jak bych mohla svěřit vlastní děti někomu, kdo je nenávidí?"

"To nebyla... nenávisť."

"Vím, co to bylo."

"To byl strach."

Ticho.

"Ještě pořád se bojím." Teď už jsem sejí s tím mohl svěřit.

"Ale přesto jsi za mnou přišel... abys zachránil Xuan."

"Ano." Opřel jsem se čelem o její tělo. Bylo měkké a sametově hebké. "A taky proto, abys to udělala se mnou," řekl jsem. Bylo to tak. Vůbec jsem tomu nerozuměl, ale bylo to tak.

Zabručela spokojeností. "Nechtělo se mi věřit, že bych se v tobě tak spletla," řekla. "Vybrala jsem si tě. Věřila jsem, že jsi vyrostl k tornu, aby sis i ty vybral mě."

"To ano, ale..."

"Lomas."

"Ano."

"Ještě jsem neviděla Pozemšťana, kterého by porod nešokoval. Qui jeden viděl, Yid?"

"Ano."

"Pozemšťané by takové věci vidět neměli."

Takový tón jsem neměl rád - a také jsem pochyboval o tom, co řekla. "Naopak," odporoval jsem. "Měli by to vidět. Měli jste nám to ukazovat už od malička a víckrát. T'Gatoi, žádný Pozemšťan ještě neviděl porod, jak má správně vypadat. Zatím jsme viděli jenom d'tliky - bolest a hrůzu a snad i smrt."

Pohlédla dolů na můj obličej. "To je soukromá záležitost. Vždy to byla soukromá záležitost."

Od dalšího naléhání mě zadržel tón jejího hlasu spolu s myšlenkou, že kdyby změnila své názory, posloužil bych asi jako první veřejná ukázka. Ale zasel jsem do ní semínko té myšlenky. Snad někdy vzklíčí a ona to jednou zkusí.

"Už to nikdy neuvidíš," řekla. "Nechci, abys mě ještě někdy chtěl zastřelit."

Spolu s vajíčkem se mi do těla dostalo i trochu ochranné tekutiny, která ve mně vyvolala stejný pocit opojení jako sterilní vejce. Znovu jsem si připomněl pušku ve svých rukou a pocit strachu a hnusu, vzteku a zoufalství. Mohl jsem si ty pocity připomínat, aniž bych je znovu prožíval. Mohl jsem se s nimi komukoliv svěřit.

"Nechtěl jsem tě zastřelit," odpověděl jsem. "Tebe ne." Vyrostla uvnitř mého otce, když mu bylo tolik co mně.

"Ale mohl jsi to udělat," poznamenala.

"Tebe ne." Stála mezi námi a svými lidmi, chránila nás.

"Chtěl jsi zabít sám sebe?"

Opatrně jsem se ve své pozici zavrtěl. "Mohl jsem to udělat. Skoro jsem to udělal. To bylo to Quiovo "prýč". Zajímalo by mě, jestli to věděl."

"Co?"

Neodpověděl jsem.

"Teď budeš žít."

"Ano." *Dej na ni pozor*, říkávala matka. Ano.

"Jsem mladá a zdravá," řekla. "Nenechám tě samotného, jako se to stalo Lomasovi, n'tliku. Dám na tebe pozor."

*přeložil Ivan Adamovič
ilustroval Alois Křesala*

Fred Saberhagen

Bez přemýšlení

Pevnost obřích rozměrů neobsahovala žádný život. Byl to kolos sestrojený již dávno zemřelými vládci, který měl za úkol ničit všechno živé. On a mnoho jemu podobných představovaly odkaz Země; pocházely z jakési dávné války mezi neznámými mezihvězdnými říšemi, z doby, která by se těžce hledala na jakémkoli pozemském kalendáři.

Stačilo, aby se jeden takový stroj zastavil nad planetou kolonizovanou lidmi, a během dvou dnů byl schopen rozdrtit její povrch do hloubky stovky; milí a změnit ji v neživá mračna prachu a páry. Právě tento stroj se už takové věci dopustil.

V jeho nevědomém, ale zatvrzelém boji proti životu nebyla žádná taktika, která by se dala dopředu předvídat. Pravěcí, neznámí hráči mu dali do vínku princip náhodného výběru, který měl za cíl zaktivizovat se nad územím nepřítele a způsobit mu co největší škodu. Lidé si mysleli, že jeho plán boje byl určen namátkovým rozpadem atomů v jakési hmotě zabudované hluboko v jeho útrobách, a proto měli zato, že ani teoreticky není možné postavit proti němu mozek, ať už lidský nebo elektronický.

Lidé nazvali tento stroj Berserkr.

Del Murray, bývalý odborník přes komputery, mu dával i jiná jména, ale právě teď měl plné ruce práce, než aby tím ztrácel čas. Pohyboval se po kabině své jednomístné stíhačky trochu vrávoravými poskoky a zapojoval náhradní části zařízení poškozeného během posledního útoku Berserkrovy rakety, která jen o vlásek minula cíl. Živočích podobný velkému psu s předníma nohama, které vypadaly jako ruce lidoopa, se také pohyboval po kabině. Ve svých téměř lidských rukou držel zásobu pečeticích záplat. Kabina byla plná bílého oparu. Chvějící se opar označoval místa, kudy unikal vzduch do části trupu lodi, která nebyla pod tlakem. Pes-opice obcházel tato místa a přikládal na ně svoje záplaty.

"Hej, Foxglove!" zakřičel Del Murray doufaje, že jeho rádio opět funguje.

"Nazdar, Murray, tady je Foxglove," ozvalo se náhle hlasitě v kabině. "Jak jsi daleko?"

Del byl příliš unavený na to, aby dal najevo, jak se mu ulevilo, že opět navázal spojení. "Hned ti

dám vědět. Alespoň na mě na chvíli přestal střílet. Uhni, Newton." Zvíře nepozemského původu, jeho spojenec zvaný *aiyan*, se posunulo kousek dál od mužových nohou a dál automaticky pokračovalo ve vyhledávání škvír, kterými unikal vzduch.

Po další minutě práce se Del připoutal do měkce vypoštěřovaného velitelského křesla. Před ním bylo něco na způsob operačního pultu. Během posledního útoku kabinou prolétly tisíce jemných ostrých třísek; bylo téměř zázrakem, že člověk a *aiyan* vyvázli bez zranění.

Radar byl opět v pořádku. Del řekl: "Jsem od něho vzdálen devadesát milí, Foxglove. Z opačné strany, než jsi ty." Byl teď v pozici, do které se snažil dostat od počátku bitvy.

Dvě pozemské lodi a Berserkr se nacházely půl světelného roku od nejbližšího slunce. Berserkr nemohl vylétnout z normálního vesmíru a vrhnout se směrem k bezbranným koloniím žijícím na planetách v systému tohoto slunce, pokud obě lodi zůstávaly v jeho blízkosti. Na palubě Foxglove byli pouze dva muži. Měli k dispozici více bojové techniky než Del; obě lodi však byly téměř mikroskopické ve srovnání s jejich protivníkem.

Radar ukázal Delovi prastarou masu kovu, v průměru jen o něco menší než New Jersey. Lidé do ní vypálili díry velikosti ostrova Manhattan a na mnoha místech zanechali krátery roztavené strusky velké jako jezera.

Avšak Berserkr byl stále ještě silný. V boji s ním doposud žádný člověk nezvítězil. Mohl teď rozmáčknout Delovu malou loď jako komára; z neznámých důvodů se k němu ale choval jemně. Tato nepředvídaná situace měla v sobě zvláštní přídech hrůzy. Lidé nebyli nikdy schopni děsit svého nepřítele tak, jako on děsil je.

Taktika lidí ze Země, založená na hořké zkušenosti z bojů s ostatními Berserkry, vyžadovala současný útok tří lodí. Foxglove a Murray představovaly dvě. Třetí by měla být na cestě, ale stále vzdálena ještě kolem osmi hodin. Pohybovala se v hyperprostoru rychlostí C-plus. Dokud nepřiletí, Foxglove a Murray musí držet Berserkra v šachu; ten však zcela určitě bude mezitím spřádat svoje nepředvídatelné plány.

Může zaútočit na kteroukoliv loď v libovolném okamžiku, nebo může dát přednost chvilkovému

příměří. Může také čekat hodiny, dokud lodi samy nezaútočí - a pak okamžitě přejít do protiútoků. Naučil se jazyku pozemšťanů, mohl by také zkusit s nimi komunikovat. Ale nakonec se vždycky bude snažit zničit je a vše živé, co potká na své cestě. To byl základní instinkt, který mu byl naprogramován pravěkými válečnými magnáty.

Před tisíci lety by takové lodi, které mu nyní čelily, lehce smetl ze své cesty, bez ohledu na to, jestli nesly na palubě atomové bomby. Nyní si však jakousi elektrickou cestou uvědomoval, že rány, které utrpěl, ho oslabily. A snad také dlouhá staletí bojů přespřích galaxií ho naučila opatrnosti.

Dělový detektory náhle ukázaly silová pole formující se za jeho lodí. Loď byla v jejich objetí, ze kterého nebylo úniku stejně jako z objímajících tlap ohromného medvěda. Del očekával smrtelný úder. Držel třesoucí se ruku nad červeným tlačítkem, které by vyslalo atomové rakety na Berserkra - ale kdyby zaútočil sám, nebo i s Foxglovem, ten ďábelský stroj by odrazil útok, rozdrtil jejich lodi a vydal se zničit další bezmocnou planetu. Na útok bylo třeba tří lodí. Zmáčknutí červeného tlačítka představovalo jen nejzazší mez, poslední zoufalé gesto.

Del hlásil Foxglovu zprávu o silových polích, když tu jeho mysl pocítila první záchvěv dalšího útoku.

"Newton!" zavolal ostře. Rádiové spojení nepřerušil; Foxglove uslyší a porozumí, k čemu se schyluje.

Aiyan okamžitě vyskočil ze svého lehátka. Stál před Dělem jako hypnotizovaný, veškerou pozornost upnutou na člověka. Del se někdy chlubil: "Ukaž Newtonovi obrázek, kde budou různobarevná kolečka, přesvědč ho, že představují určitý řídicí pult, a on bude mačkat knoflíky tak dlouho, dokud světla na skutečném pultu nebudou odpovídat symbolům na obrázku."

Avšak žádný aiyan neměl lidskou schopnost učit se a tvořit v abstraktním pojetí. Právě proto se Del nyní chystal předat Newtonovi řízení lodí.

Vypnul palubní komputery. Stejně jako jeho vlastní mozek nebudou k ničemu během útoku, ke kterému, jak vycítil, se schylovalo. Ohlásil Newtonovi: "Situace Zombie."

Zvíře zareagovalo okamžitě a přesně, jak bylo naučené. Pevně uchopilo Dělový paže a jednu po druhé je připoutalo ke stranám velitelského křesla.

Lidé se tvrdě poučili o Berserkrově zbraní, napadající lidskou mysl, i když podstata její činnosti byla stále ještě neznámá. Útok začínal pomalu a účinky netrvaly déle než dvě hodiny. Potom zřejmě musel Berserkr zbraň vypnout na stejnou dlouhou dobu. Ale během svého působení zbavila jakýkoli lidský nebo elektronický mozek schopnosti plánovat a předvídat, aniž by si byl mozek schopen svoji nezpůsobilost uvědomit.

Delovi se zdálo, že tohle se už kdysi odehrálo, možná více než jedenkrát. Newton, ten zábavný chlapík, zašel ve svých skopičinách trochu daleko. Nechal ležet malé krabičky s barevnými korálky, které byly jeho oblíbenými hračkami, a pohyboval kontrolními páčkami na řídicím panelu. O svoji zábavu se s člověkem nechtěl dělit a nějakým způsobem se mu povedlo přivázat ho ke křeslu. Toto chování bylo vskutku neomluvitelné, zvláště když kolem měla podle všeho zuřit bitva. Del se snažil uvolnit své paže. Zavolal na Newtona.

Newton táhle zakňučel, ale zůstal u pultu.

"Newton, ty pse jeden, pojď a rozvaž mě. Já vím, co musím říci: před čtyřikrát dvaceti a sedmi...* hej, Newton, kde máš svoje hračky? Ukaž mi ty tvoje hezké korálky..." Na palubě byly stovky maličkých krabiček s různobarevnými korálky, pozůstatky nějakého výměnného obchodu, se kterými si Newton velice rád hrál. Del pokukoval po kabině a pochechtával se nad svojí vlastní chytrostí. Rozptýlí Newtonovu pozornost a potom... nejasná myšlenka se rozplynula ve víru ostatních groteskních nesmyslů, které zaplnily jeho mysl.

Newton sem tam zakňučel, ale zůstával u pultu. Řídil teď loď sám. Mačkal kontrolní tlačítka v pořadí, kterému byl naučen. Celá tato akce byla zastíracím manévrem, jehož cílem bylo zmást Berserkra a přesvědčit ho, že řízení lodí je stále pevně v ruce člověka. Newtonova ruka se nikdy nepřiblížila k červenému tlačítku. Zmáčkl by ho pouze v případě, kdy by sám pocítil smrtelnou bolest nebo našel v křesle Delovo mrtvé tělo.

"O, rozumím a přepínám, Murray," ozval se čas od času hlas v rádiu, jako kdyby přijal zprávu. Někdy Foxglove dodal pár slov nebo čísel, která mohla něco znamenat. Del by byl rád věděl, o čem se vlastně mluvilo.

Konečně začal chápat, že Foxglove se snažil pomáhat udržet Berserkra v domnění, že Delovu loď stále ještě řídí funkční mozek. Strach se mu rozlil po celém těle, když si uvědomil, že opět přežil účinky zbraně, která útočila na jeho mysl. Rozmrzelý Berserkr, napůl génius a napůl idiot, vyčkával s útokem do chvíle, kdy si bude jistý úspěchem. Možná ho oklamali, možná to byla jeho strategie, která se absolutně nedala předvídat.

"Newton," zvíře zaregistrovalo změnu v hlase člověka a otočilo se. Nyní byl Del schopen předříkat slova, která pro Newtona znamenala, že už je bezpečné svého pána osvobodit. Byla to prakticky celá pasáž, přfliš dlouhá na to, aby ji mohl odrecitovat člověk, jehož mysl se nacházela pod vlivem Berserkrových zbraní.

"...nevymizí z této Země,"** zakončil Del. Newton radostně zakňučel a odstranil pouta z Dělových rukou. Del okamžitě zapnul rádio.

"Podle všeho působení zbraní skončilo, Foxglove," ozval se Delův hlas v reproduktoru větší lodě.

Velitel se oddechl: "Už má opět vládu sám nad sebou!"

Druhý důstojník řekl: "To nám dává určitou šanci na vítězství během příštích dvou hodin. Navrhují zaútočit teď!"

Velitel pomalu, ale rozhodně zavrtěl hlavou: "Se dvěma loděmi nemáme žádnou reálnou naději. Za necelé čtyři hodiny dorazí Gizmo. Musíme čekání protahovat, jestli chceme vyhrát."

"Berserkr zaútočí hned, jakmile se mu přistě povede zavařit Delův mozek! Myslím, že jsme ho neoklamali ani na minutu... My jsme z dosahu, na nás ta jeho zbraň nemůže, ale Del je v obklíčení. A od *aiyana* nemůžeme očekávat, že bude bojovat místo Děla. Potom už bude pozdě, až Del a jeho loď budou zničeni."

Velitelovy oči se bez přestání pohybovaly po řídicím pultu. Počkáme. Nemůžeme si být jisti, že Berserkr zaútočí, až příště znovu zamíří svoji zbraň na Delův mozek...

Berserkr náhle promluvil. Jeho hlas se dutě nesl kabinami obou lodí. "Mám pro tebe návrh, malá lodi." Znělo to křaplavě, protože jeho hlas byl tvořen nahranými slovy a slabikami zajatých lidí obou pohlaví a různého stáří. Částičky lidských emocí, roztríděné a seřazené vedle sebe jako motýli připíchnutí na špendlících, pomyslel si Velitel. Nebylo důvodu si myslet, že Berserkr nechal zajatce naživu poté, co se od nich naučil jazyk.

"Ano?" Delův hlas zněl ve srovnání s Berserkrovým pevně a rozhodně.

"Vynalezl jsem hru, kterou budeme hrát," odpověděl Berserkr. "Když budeš hrát dobře, nezabiji tě okamžitě."

"To nám chybělo," zamumlal druhý důstojník.

Po třech vteřinách přemýšlení udeřil Velitel pěstí o opěradlo křesla. "Chce testovat Delovu schopnost učit se, soustavně kontrolovat jeho mozek, a mezitím namíří paprsek zbraně ria jeho mysl a bude zkoušet různé její modulace. A jestli nabude přesvědčení, že zbraň účinkuje, okamžitě zaútočí. Vsadím na to svůj krk. To je ta hra, kterou chce hrát."

"Budu přemýšlet o tvém návrhu," chladně odpověděl Del.

Velitel řekl: "Nemusíš spěchat. Berserkr nebude schopen zapojit paprsek zbraně dříve než za dvě hodiny."

"Ale my potřebujeme ještě další dvě hodiny..."

Delův hlas řekl: "Popiš hru, kterou chceš hrát."

"Je to zjednodušená verze lidské hry zvané dáma."

Velitel a druhý důstojník se na sebe podívali. Ani jeden si neuměl představit Newtona, jak hraje dámu. A ani jeden nepochyboval o tom, že Newtonovo selhání bude jejich smrtí a že další planeta bude bezbranná proti Berserkrově útoku.

Po minutě ticha se Del zeptal: "Co budeme používat místo hrací plochy?"

"Svoje tahy vždy oznámíme rádiovým spojením," řekl Berserkr bez zaváhání. Potom popsal hru podobnou dámě, která by se hrála na menší ploše a

s menším počtem hracích kamenů, než bývá v normální hře. Nebylo na tom nic složitějšího, avšak hraní takové hry vyžadovalo funkční mozek, ať už lidský nebo elektronický, schopný plánovat a předvídat.

"Když přijmu tvůj návrh," promluvil Del pomalu, "jak se rozhodne, kdo bude táhnout první?"

"Snaží se celou záležitost zdržovat," pronesl Velitel. Hryzal si nehet na palci. "Nebudeme moci přispět žádnou radou, když ta věc bude poslouchat. Déle, měj se na pozoru, chlapče!"

"Abychom věc zjednodušili," řekl Berserkr, "v každé hře potáhnu jako první já."

Del se mohl těšit ještě z jedné hodiny bez zbraně útočící na jeho mysl. Sestavil už šachovnici. Tahy hracími kameny se budou rádiem přenášet Berserkru a osvětlené čtverce na desce ukáží Delovi, kam táhl jeho oponent. Jestliže na něho bude Berserkr mluvit během hry, kdy jeho mozek bude pod vlivem zbraně, Delův hlas bude odpovídat z pásky, na kterou nahrál neurčité, trochu agresivní věty, jako například: "Hraj a nezdržuj!" nebo "Chceš to vzdát?"

Neřekl nepříteli, jak daleko byl se svými přípravami, protože se stále ještě zabýval něčím, o čem Berserkr nesmí vědět - systémem, který umožní Newtonovi hrát zjednodušenou dámu.

Del se nad svou prací tichounce zasmál. Ohlédl se na Newtona, který se povaloval na svém lehátku. Tiskl v rukou hračky, jako kdyby z nich čerpal útěchu. Tenhle trik přinutí *aiyana* sáhnout až na dno svých schopností, ale Del neviděl žádný důvod, proč by to nemělo vyjít.

Del podrobně prostudoval miniaturní obdobu dámy. Na malých kartách připravil schéma každé možné pozice, která se mohla vyskytnout. Newton bude na řadě pouze sudými tahy; díky Berserkru za tento přesný údaj! Del vyřadil určité tahy, které by vzešly z některých špatných počátečních tahů Newtona, a tím dále zjednodušil jeho úkol. Na kartách, zobrazujících možné zbývající pozice, narýsoval teď Del šipku, která označovala nejlepší tah. Nyní může rychle naučit Newtona hrát - stačí se jen podívat na příslušnou kartu a udělat tah, který ukazuje šipka.

"Ach," řekl Del, a jeho ruka se zastavila. Zadíval se do prázdna. Newton zakňoural, když slyšel ton jeho hlasu.

Del se kdysi zúčastnil šachové simultánky proti mistru světa Blankenshipovi. Vydržel do poloviny hry. Když se šachový velmistr opět zastavil u jeho šachovnice, Del postrčil dopředu pěšáka. Myslel si, že dosáhl pozice, kam na něho šachový velmistr nemůže, a že bude moci sám zahájit protiútok. Blankenship posunul figurku na nevinně vyhlížející políčko a odkráčel k další šachovnici - a v tom okamžiku uviděl Del blížící se šach mat. Byl vzdá-

len čtyři tahy, což bylo ale o jeden dále, než aby s tím mohl cokoliv udělat.

Velitel najednou vyslovil jasně a zřetelně neslušné slovo. Takové chování u něho bylo velice řídké. Druhý důstojník se na něho překvapeně podíval: "Prosím?"

"Myslel jsem, že to zvládneme." Velitel se odmlčel. "Doufal jsem, že Murray vymyslí nějaký systém, aby Newton mohl hrát tu hru, nebo aby to vypadalo, že ji hraje. Ale to nebude fungovat. Ať Newton bude hrát podle jakéhokoli systému, ve stejné pozici bude vždy táhnout stejně. Může to být dokonalý systém - ale člověk tak nehraje, k čertu! Člověk dělá chyby, mění strategii. I v takové jednoduché hře by to dělal! Ale hlavně, člověk se *učí* v průběhu hry a postupně se zlepšuje. To Newtona prozradí, a to právě ten bandita chce. Pravděpodobně ví o *aiyanech*. Jakmile si bude jistý, že proti němu stojí hloupé zvíře, a ne člověk nebo komputer..."

Po chvíli druhý důstojník řekl: "Přicházejí signály jejich tahů. Začali hrát. Možná bychom si měli pořídit šachovnici, abychom mohli sledovat hru."

"Raději buďme připraveni, až se přiblíží čas." Velitel pohlédl bez naděje na odpalovací knoflík a potom na hodiny. Ještě zbývaly dvě celé hodiny, než mohou začít doufat, že se Gizmo objeví.

Brzy na to druhý důstojník řekl: "Zdá se, že první hra skončila. Del prohrál, jestli dobře rozumím jejich výsledkové tabuli." Odmlčel se. "Pane, tady je opět ten signál, který jsme zachytili minule, když Berserkr zapojil paprsek zbraně na Dělo vu mysl. Muselo to na něho zase začít působit."

Velitel nemohl nic říci. Dva muži tiše čekali na nepřítelův útok a jenom doufali, že ho budou moci hodně poškodit v těch několika vteřinách, než je přemůže a zabije.

"Hraje další hru," řekl druhý důstojník nevěřičně. "A teď právě jsem slyšel, jak řekl 'Pohněme s tím trochu.'"

"Mohl nahrát svůj hlas. A pro Newtona musel připravit nějaký plán hry, ale to Berserkra na dlouho neoklame. To nejde."

Čas se pomalu plížil kolem nich.

Důstojník řekl: "Prohrál první čtyři zápasy. Ale *nedělá* pokaždé stejné tahy. Škoda, že jsme si neudělali šachovnici."

"Mlč už o té šachovnici! Dívali bychom se, na ni místo na řídicí pult. Zůstaň v pohotovosti!"

Po několika minutách, které se zdály nekonečné, druhý důstojník pronesl: "To snad není možné!"

"Co?"

"Teď to byla remíza."

"Potom Del nemůže být pod vlivem paprsku. Jsi si jistý, že..."

"Je! Podívejte, tady. Stejně údaje, jaké jsme zaznamenali minule. Už na Děla působí skoro celou hodinu, a je stále silnější."

Velitel se nevěřičně podíval na údaje, ale věděl, že se může na druhého důstojníka spolehnout. A informace na panelu byly přesvědčivé. Pronesl: "Potom se někdo - nebo něco - bez funkčního mozku učí, jak hrát. Ha, ha," dodal, jako kdyby se snažil vzpomenout, jak se smát.

Berserkr vyhrál následující zápas. Další remíza. Další vítězství pro nepřítele. Potom tři nerozhodné hry za sebou.

Jednou uslyšel druhý důstojník, jak se Delův hlas chladně zeptal: "Chceš to vzdát?" Příštím tahem prohrál. Ale následující zápas skončil opět nerozhodně. Bylo zřejmé, že si Del dává s každým tahem víc na čas než jeho oponent, ale zase ne tolik, aby u něho vzbudil netrpělivost.

"Berserkr zkouší různé modulace paprsku," řekl druhý důstojník. "A o hodně zvýšil jeho intenzitu."

"Jo," vydechl Velitel. Několikrát už téměř zkusil zavolat Děla rádiem; chtěl říci něco, co by Děla povzbudilo. Chtěl se také zbavit vlastní horečnaté nečinnosti a zjistit, co se probíhá na lodi odehrává. Ale nemohl si dovolit riskovat - vměšování by mohlo pokazit ten zázrak.

Nemohl uvěřit, že tento nevysvětlitelný úspěch ještě neskončil fiaskem, i když se celá hra postupně změnila v nekonečnou řadu remíz mezi dvěma dokonalými soupeři. Už před několika hodinami se Velitel rozloučil se životem i nadějí, a zatím stále ještě čekal na onen osudný moment.

A čekal dál.

"...nevymizí z této Země!"" řekl Del Murray, a Newtonovy netrpělivé ruce začaly okamžitě uvolňovat jeho pravou ruku z pouta.

Hra na šachovnici před nimi zůstala nedokončena. Paprsek působící na Delovu mysl byl vypnut v tom okamžiku, kdy Gizmo vletěl do normálního vesmíru, přesně v pozici a pouze o pět minut pozdě. Berserkr byl nucen soustředit všechnu svoji energii proti útoku Gizma a Foxglova.

Del se vrhl ke komputerům, které se také vzpa-matovávaly z účinků paprsku, a zamířil na obrazovce na zjizvenou vypouklou střední část Berserkra. Máchl rukou a smetl hrací kameny s šachovnice.

"Šach mat!" zakřičel chraplavě a spustil pěst na červený knoflík.

"Jsem rád, že nechtěl hrát šachy," řekl Del později, když rozmlouval s Velitelem lodi Foxglove. "Z toho bych se nikdy nebyl dostal."

Muži se dívali z oken ven na mrak rozpínajícího se plynu, který býval Berserkrem; kovová masa byla ohněm očištěna od pravěkého zla.

Velitel sledoval Děla: "Přiměl jsi Newtona hrát tak, že postupoval podle tvých diagramů, tomu rozumím. Ale jak se mohl *naučit* hrát?"

Del se zazubil: "On ne, ale jeho hračky ano. Počkej, než mě praštíš." Zavolal k sobě *aiyana* a vzal z jeho rukou malou krabičku. V krabičce to slabě zachrastilo, když ji pozvedl. Na vrchní straně byl nalepen diagram jedné možné pozice zjednodušené hry. Šipky jiné barvy označovaly každý možný tah Dělovými kameny.

"Spotřeboval jsem pár stovek takových krabiček," řekl Del. "Tato byla ze skupiny, kterou Newton 'studoval' pro čtvrtý tah. Když našel krabičku, Jejíž diagram odpovídal situaci na šachovnici, vyňal z ní korálky bez dívání - mimochodem, to byla nejtěžší část, kterou jsem ho musel ve spěchu naučit," ukazoval při řeči Del. "A tenhle korálek je modrý. To znamená táhnout tak, jak ukazuje na vrchní straně krabičky modrá šipka. Oranžová šipka by teď znamenala chybný tah, vidíš?" Del vysypal všechny korálky na dlaň. "Žádné oranžové korálky nezbývají. A na začátku jich tam bylo šest od každé barvy. Ale Newton dostal příkaz nikdy korálek do krabičky nevracet, dokud hra neskončila. Když potom výsledek na tabuli ukázal, že naše strana prohrála, vrátil se a všechny korálky, které použil, vyhodil. Tak byly postupně vyloučeny všechny špatné tahy. Za několik hodin se Newton a jeho krabičky naučily hrát perfektně dámu."

"Hm," řekl Velitel. Zamyslel se na chvíli, potom natáhl ruku a podrábkal Newtona za ušima. "Na to bych nikdy nepřišel."

"Mělo mě to napadnout dříve. Základní myšlenka je stará pár století. A komputery mají být mým oborem."

"To může být velká věc," řekl velitel. "Chci tím říci, že tvoje základní myšlenka může posloužit jakékoliv posádce, která by se dostala do styku s Berserkrovým paprskem mířícím na lidskou mysl."

"Ano. A taky..." Del o něčem uvažoval.

"Co?"

"Přemýšlel jsem o chlapíkovi, se kterým jsem se jednou setkal. Jmenoval se Blankenship. Zajímalo by mě, jestli jsem přece jenom *mohl* něco vymyslet..."

** Úvodní část proslovu prezidenta Abrahama Lincolna, který přednesl 19. listopadu 1863, v době občanské války, při zasvěcování válečného póTe u Gettysburgu v Pennsylvánii jako hřbitova pro ty, kteří zde padli v bitvě v červenci toho roku. Poetický obrat 'Před čtyřikrát dvaceti a sedmi lety'poukazuje na rok 1776, kdy byla vyhlášena americká nezávislost. Tato řeč, velice slavná v amerických dějinách, je vytesaná v žule na stěně Lincolnova památníku ve Washingtonu.*

*** Závěr tohoto proslovu. (Pozn. překl.)*

**Přeložila Ivana Černá
Ilustroval Martin Zhouf**

PONDĚLÍ, 5. PROSINCE 2048

Minibus nás dovezl do Los Angeles, k letu LAX do Káhiry v 9.00.

Při vzletu jsme překročili 1,4 g, to je proti předpisům a hodně pasažérů si stěžovalo, hlavně ti chudáčci s vrzy-vrzą parádou, která člověka udrží na nohou, i když selžou kyčelní protězy.

Joanna to jako zkušená cestovatelka všechno zaspala a já se bavil rozjímáním, jak konečně uvidím starý Egypt, o kterém jsem jako kluk sníval kdysi dávno na přelomu století.

*Jestli ten zvláštní dar nadělí ti život,
Vidět neviditelné a známé stěží, Jed'
deset tisíc dní a nocí o závod. Dokud
ti věk bílé vlasy nenasněží.*

Mám už skráně sněhem pocukrované a v pase čím dál víc, tak se snad John Donne hodí. Mám radost, když ještě z paměti vylovím verše, které jsem poprvé četl v pubertě. Aspoň něco z toho člověk má, že přednáší současnou literaturu na univerzitě v Irvine, i když musí škludlit, aby si takový výlet mohl dovolit.

Podle cestovní kanceláře Quarthexijci turistiky nijak nebrání - prý si jich sotva všimnete, jak se snaží splynout s prostředím. Nevím, jak může víc než dvoumetrový hmyzovitý tvor s lesklou šedočervenou kůží vypadat jako Egyptan, ale Joanna řekla: no a co, pojedeme tam.

Doufám, že se nespolehlá. Ostatně je to už čtrnáct let, co Quarthexijci přistáli, uskutečnili první mezhvězdný diplomatický kontakt a pak si vybrali Egypt jako jediné místo na Zemi, kde mají zájem provádět to, čemu říkají "kulturní studium". Myslím, že i na to se podíváme. Quarthexijci jsou tajnůstkáři, mnohovrstevné dohody halí do diplomatických kliček.

Jako by šest hodin cestování nebylo samo o sobě dost ohlupující, včetně zdržení na orbitální dráze kvůli nehlášenému čínskému startu, dívali jsme se oba na holo o jednom z těch nových biotechnologických machrů, jmenovalo se to *Přímo ze srdcí*. Nekonečný proud přímočarých vtípků. V tom otupělém stavu, v jakém jsme byli, to na nás bylo tak akorát.

Když jsme přistáli v Káhiře, bylo jasno, teplota kolem 15 stupňů. Vypotáčeli jsme se z letadla s očima zarudlýma, jak jsme jeli deset tisíc dní a nocí ve svištícím hliníkovém pouzdře.

Letiště bylo ubohé, všude povyk, chaos a špína třetího světa. Jednu odletovou halu zaplňovali

výhradně muži s turbany na hlavách. Všude přísná bezpečnostní opatření. Quarthexijci nikde. Třeba opravdu splynuli.

Při průjezdu Káhirou míjel* náš autobus pobořený akvadukt, kolem něhož se promenovali muži v karbamech, ženy v černém a zvířata žijící z odpadků. Lidé se mačkali na těch nejnepravděpodobnějších místech, nabízeli své zboží v prašných prolukách mezi budovami, provoz byl střídavě frenetický a strnulý.

Proploužili jsme se Káhirou do Gízy a z šera se najednou vztyčily pyramidy. Bydleli jsme v hotelu Měna House, královském loveckém letohrádku z devatenáctého století. Elegantní.

Studená večere přišla k chuti. Spánek padl jako závaží.

6. PROSINCE

Joanna tvrdí, že takový deník je pro mě dobrá terapie a třeba ve mně dokonce znovu probudí chuť psát. Říká, že na katedře současné literatury je každý nějak frustrovaný autor a že bych měl do toho deníku prostě vydávat žluč. Budiž.

*Až se vrátíš, budeš mi vyprávět O
všech divech, jež uchystal ti svět.*

Světě, byl jsi varován.

Dnes jsme vyrazili na jih do Memfisu, starověkého hlavního města, jehož konec přišel, když ve válce padly jeho hradby a následně povodně vykonaly své.

Slavné povalené Ramsessovy sochy vypadají majestátně, i když leží. Člověk si připadá jako pigmej cupitající kolem obra, á la Gulliver.

Sakkára, hlavní memfiská nekropole, se dochovala v poušti o tři kilometry dál. Hrobky první dynastie, včetně první pyramidy postavené s pěti stupni. Nápis z období Nové říše, které jsou uvnitř, jsou z dnešního pohledu samy historické.

A dál k Velké pyramidě - na velbloudu. Ukázalo se, že jejich popoháněči jsou ještě vlezlejší, než se traduje. Byli jsme v Chafreově pyramidě, o něco nižší než ta, která patřila jeho otci, Cheopsovi. Všech 80 známých pyramid se dochovalo ve vyloupeném stavu. Z jejich chodeb je cítit svíravá prázdnota, jak byly déle prázdné než plné. Jejich nemá hmota je skličující.

Profesor Alvarez z univerzity v Berkeley se tu pokoušel objevit skryté dutiny tak, že ve známých

spodních komnatách rozmístil detektory kosmického záření a hledal slabá zvýšení průtoku při jistých úhlech, ale zdá se, že žádné nejsou. Existují seismická a dokonce i rádiová měření suchých písků kolem Gízy, pídící se po odrazech od zasypaných hrobek, ale zatím se žádný velký objev nekonal. I když ozvěn od trosek obyčejných domů apod. bylo dost.

Zatím žádné projevy pásmové nemoci, ale když můžeme, rádi si zdřímáme. Je to pohodlné, mít hotel jen pár set metrů od pyramid.

Snažil jsem se Joannu přesvědčit, aby nechala náramkový komunikátor doma. Co se sesypala, těžko snáší zprávy o každodenních katastrofách. (A kdo je na tom lip?) Zatím je dobrá, ale doktor říkal, že čím klidněji tenhle výlet proběhne, tím lip pro ni.

A tak když komunikátor pustí, je tam plno hysterčení kolem poslední pohraniční srážky Izraelské říše s Arabským mohamedánským- sovětem. Chytré rakety proti chytrým obranným systémům. Pat. Některé věci se prostě nemění.

Okamžitě jsem to vypnul. Joanně se ruce trásly ještě několik hodin. Já jsem to hodil za hlavu.

Ale stejně je to rozdíl, být pár set kilometrů od fronty. Doufám, že tady jsme v bezpečí.

7. PROSINCE

Do Káhiry, do Egyptského muzea. Tutanchamónova expozice - obrovské pokladnice, hojnost klenotů, úžasné bohatství, vitríny s krásnými Alabastrovými mísami, zlatem vykládané skříňky svědčící o tisíciletých produktivitě nemají konce.

Bloumal jsem zatuchlou mramorovou chodbou, když tu se z tmavé boční chodby vynořil první Quarthexijec, kterého jsem kdy spatřil. Byl mohutný a jak se po svých šesti sunul vpřed, ozývalo se klapání a cvakání. Samozřejmě mě ignoroval - skoro vždycky se kolem lidí prokolébají, jako by nás ani neviděli. Možná ten vzdálený, nepřítomný pohled znamená, že se jim hlavou honí cizí, nepochopitelné myšlenky. Kdo ví, proč tak intenzivně studují právě starověký Egypt a nás ostatní přehlížejí? Tenhle choval v náručí kamennou vázu, aspoň metr vysokou. Svíral tu černou žulu, jako by nic nevážila, tréma rukama, které měl v bok. Ucítil jsem *závan* kyselého, štiplavého pachu tekutiny, která jim promazává klouby. A pak byl pryč.

Opustili jsme muzeum a navštívili nejstarší koptský chrám v Egyptě, údajně ten, kde se na útěku skrýval Mojžíš. Vypadá tak. Stará část Káhiry je přelidněná a zanedbaná. V každém koutě se s minimálním využitím nástrojů pachtí nějací lidé, další davy jich postávají kolem a dívají se, jak jiní pracují. Jediným náznakem skutečně smysluplné práce byla skupina mužů a žen, kteří na vozících vezli jakési podlouhlé, trubkovité žluté předměty. Něco, co chtějí Quarthexijci vyvézt za město, řekl nám průvodce.

Večer jsme se šli podívat na světelné a zvukové představení u Sfingy - úžasné. Dokonce existuje i verze v quarthexiánštině, z těch podivných prskavých, štekavých zvuků.

Arabové říkají: "Člověk se bojí času, čas se bojí pyramid." Tady tomu uvěříte.

Potom jsme pojedli v indické restauraci hotelu. Bylo to dobré.

8. PROSINCE

Káhira je město ušlapané k smrti.

Od revoluce v roce 1952 stoupl počet jeho obyvatel čtrnáctkrát a věru je to znát. Staré viktoriánské domy, které kdysi stály podél majestátních tříd s vrbovými alejemi, se dnes utápějí v novodobých panelácích. Zestárlé budovy se používají dál, ale ne pro pocit historie; jen proto, zeje někdo potřebuje, bez ohledu na to, jak jsou sešlé.

Vytrvalost pouště se projevuje na každém kroku. Rostliny ve dvorech vypadají vyčerpaně, rezignovaně. Civilizace se k tradicím nezachovala moc dobře.

Snad právě proto jako by se Quarthexijacům nelíbilo nic, co bylo postaveno od římských dob. Viděl jsem jednoho řídit jakýsi stroj, takový černý vynález, který plul dva metry nad zemí. Kladl do země nějaký kabel, po nábřeží Nilu. Když narazil na budovu, tak v ní prostě prorazil díru, rozmlátil všechno na padrt'. Určitě to měli nějak skoulené s egyptskou vládou, protože všude kolem se hemžili policajti a dávali pozor, aby se tam nikdo nepřipletl. Zvláštní.

Ale nikoli nepředvídatelné, když se nad tím člověk zamyslí. Quarthexijci je používají, ty levitační stroje, kterým by tak rád každý přišel na kobylku. (To je slovosled! Hrůza! Ale vždyť je dovolená, sakra.) Už léta zůstávají opatrní, ze své techniky pouštějí ven jenom hrozně málo a Egyptané na to mají patenty. Rekl bych, že jediné to drží egyptskou ekonomiku nad vodou, při tom prudkém populačním tlaku. Quarthexijci sem přišli jako hosté, zajímali se o památky a podobně, ale teď je vidět, že si tu mohou dělat, co chtějí. *Patří jim to tady.*

Tajemství klíčových technologií, které by nám umožnily přijít na to, jak to dělají, Quarthexijci zatím neprozradili - aspoň mi to tvrdí kolegové z katedry fyziky. Rozčiluje je, že tihle přivandrovalci dovedou tak dokonale ovládat časoprostor, manipulovat dokonce i s gravitací, a my tomu ne a ne přijít na kloub.

Navštívili jsme slavnou alabastrovou mešitu. Trůní na vrchu, kterému se říká Citadela. Elegantní, vznosná, hrdě vévodící městu. Nedaleký Starý Bazar je *labyrint*, tak podobný filmům, které člověk viděl, že si připadáte neskutečně jako v Pohádkách tisíce a jedné noci. Nakoupili jsme koření. Výzva k modlitbám zaznívající z mešit si vás najde všude, dokonce i v těch nejskrytějších místnůstkách, kde Joanna smlouvala cenu šperků.

Snědí kupčíci tvrdí, že sehnat něco opravdu starého je nemožná věc. Vykoupili je Quarthexijci, vyměnili za zlato snad všechno, co mohlo pocházet z dob faraónů. V posledních stoletích se vyrojilo dost podvrhů a některé skutečně dobré, takže Quarthexijci prostě skupili všechno, co mohlo být pravé. Není divu, že na ně Egyptané nedají dopustit a klidně si od nich nechají rozmlátit domy. Zlato má zvučnější hlas než minulost.

Nalodili jsme se na vyhlídkovou loď, ctihodnou *Nile Concorde*. Oběd byl skvělý, italský. Po poledni jsme vyrazili na prohlídku Káhiry, neuvěřitelně špinavých a chaotických tržišť. Telecí mozky vyložené bez známky chlazení nebo nějaké ochrany, roje much atd.

Legrace, hlavně jestli dokážete vydržet pět nebo víc minut bez nadechnutí.

Zastavili jsme se v Shepherd's Hotelu, dějišti mnoha britských špionážních románů (obzvlášť Maughamových). Má výborný bar - Nubijci, Saudové a další, nalévající se určitě neislámskými giny a pivy. Vzadu seděl ve zvláštním křesle Quarthexijec a bavil se mluvítkem s nějakým Saudem. Nevím, o co šlo, ale Saudovi se třpytily oči. Rekl bych, že domlouvali nějaký kšeft.

Ale atmosféra toho baru byla dokonalá. Plátěný transparent nad barem hlásá:

*Zítřka nenarozený a včera mrtvý, kdo
by se trápit chtěl, ať se dnes baví.*

No ovšem, hm... barmane!

9. PROSINCE, MUSLIMSKÝ SVÁTEK

Z Káhiry jsme vypluli minulou noc v jedenáct, zářící město ubíhalo za oknem kajuty a ta mlhavá zář mu slušela víc než prašný den. Jeli jsme celou noc. Snídane a lehký oběd jako studený stůl, ve vydatném orientálním a středomořském stylu, se slušným červeným vínem.

Sto metrů od nás bije do očí minulost, jdoucí si svou cestou, jako by u vesla stále ještě byli faraóni. Primitivní čerpadlové závlahy, osli zapražení do postrojů, ženy máchající v Nilu šedivé prádlo. Východním směrem hradba pouště, tu a tam vystrkující písečné jazyky - neodnášené každoročními povodněmi - přes pole až na břeh. Vysedáváme na horní palubě, míjíme muslimské hrobky z kamene a blátěných cihel, triedrem se díváme přes propast času na divoce mávající děti na břehu.

Na lodi pro sto pasažérů je nás asi padesát, takže místa je dost a obsluha pohotová. Cesta ubíhá v poklidu a paluby zalévá hudba, zakrojující se mezi pláty starobylosti; žádná dekadence, ale inteligentní požitkářství. (Proč je turistů tak málo? Průvodce myslí, že lidé se bojí Quarthexijců. Joanna je z nich taky nervózní, ale nevím, jestli to není jen nový projev starého strachu.)

Štíhlé, éterické minarety jsou mnohdy jedinou oázou půvabu uprostřed vesnic z blátěných cihel, jako krásná myšlenka snažící se povstat z hnědého, skvrnitého chaosu. Všude, kde to jde, se využívá zvířecí síla. Přesto jsou vesnice tiché jako o půlnoci.

Rubem tohoto poklidu musí být nuda. Bohužel to vysvětluje mnohé z dějin a jejich fanatických věrouk.

10. PROSINCE

Jak postupujeme proti proudu, civilizace se vytrvale vytrácí. Pro vesnice z vepřovic je typické, že nemají elektřinu. Asuán má energie dost, ale vedení a rozvodny jsou moc drahé. Člověk by čekal, že s quarthexijským zlatem by na tom mohli být lip.

Náš průvodce říká, že Quarthexijci jsou strašně tvrdohlaví - a to není slovní hříčka - jakmile dojde na nějaká taková vylepšení. Nedovolí, aby zisky z jejich

patentů byly použity na modernizaci Egypta. Nakrmit chudáky, vyčistit Nil, zrekonstruovat památky, to všechno je v pořádku (rekonstrukční projekty platí fakt velice slušně). Ale elektrifikace - ne. Rázne ne.

Přistáli jsme u nějakého špinavého města a udělali si autobusem výlet do západní pouště. Sotva kilometr od mělké zátopové zóny je Sahara neúprosně krutá a nehostinná. Navštívili jsme ptolemaiovské město mrtvých. V jedné hrobce je murnie dívky, která - aspoň podle hieroglyfických nápisů - se utopila, když se chtěla dostat přes Nil za svým milým. Nedaleko jsou pavilony s mumifikovanými paviány a ibisy - symboly moudrosti.

Tady začíná tunel směřující k Achnatonovu hlavnímu městu. Němečtí objevitelé v minulém století pronikli do vzdálenosti čtyřiceti kilometrů - všechno vysekané ve vápenci - než se vrátili kvůli špatnému vzduchu.

K jakému účelu sloužil? Nikdo neví. Studená, strašidelná atmosféra. Neporušené hrobky s vysušenými mumii. Zajít do postranní chodby znamená vkročit do tajemná.

Nechal jsem skupinu skupinou a zašel za nízký pahorek, abych se vyčural. Západním směrem se táhl písek, písek a zase písek. Stál jsem tam a snažil se po svém aspoň trochu pozdrzet vyprahlost, když tu jsem zahlédl, jak se v dálce vyhoupl nad obzor jeden z těch velkých černých strojů. Nafal, bafal a kladl tam cosi, co vypadalo jako potrubí. Ale bylo to podivné potrubí, stříbřité, hrající modravými fasetami. Jak jsem se díval, trpyt se změnil a přešel do žluté a červené.

Nahoře byli samozřejmě Quarthexijci. Mířilo to na jih, zhruba rovnoběžně s Nilem. Když jsem se vrátil a řekl o tom Joanně, podívala se na mapu, ale nezjistili jsme, co by tam mohlo někoho zajímat, dokonce ani Quarthexijce. Nikde kolem žádné zříceniny. Nic. Zvláštní.

11. PROSINCE

Beni Hasan, téměř opuštěné místo blízko Nilu. Na úvod cesta na oslech přes úrodnou zátopovou oblast, pak prudký výstup svahelem východní pouště. Ve skalních hrobkách jsou pěkné kresby a několik soch - zůstaly tam, protože je vytesali přímo z hory a jsou s ní spojené silnými klínovými podpatky. Už tenkrát by lidi ukradli všechno, co není přibité. To je na Quarthexijcích zajímavé, říká průvodce, neberou nic. Vypadá to, že mají zájem skutečně restaurovat a ne odvážet si věci domů do krčku spirálního galaktického ramene.

Ještě výš proti proudu přistáváme u rozlehlé prašné planiny, kterou překonáváme na vlečce zapražené za traktor. Achnatonovy cihlové paláce jsou pryč, dochoval se jen pozůstatek Nefertitina paláce, kde se našla její známá bysta. Královské hrobky nahoře v horském masivu jsou rozvalené - knězi, kteří po Achnatonově smrti podkopali jeho mono-teistickou revoluci, si dali tu práci a vytahali ze stěn mohutné balvany.

Vyobrazení na stěnách jsou velice realistická a odvážná, ženy mají dokonce i prsní bradavky. Tunel z místa, kde jsme byli včera, asi probíhá někde pod

námi, možná propojený s chodbami, které bylo vidět hluboko v královských pohřebních šachtách. A opět je nikdo důkladně neprozkoumal. Jsou tam úzká místa, možná hnízda hadů a štírů, snad i pasti.

Jak se s Joannou procházíme a fotíme si obrazy, zaslechneme z něčeho nic šramot. Joanna má baterku, a tak oba nakukujeme přes okraj, dolů do svislé šachty. Na dně se něco hýbe, něco velkého.

Chvíli nám trvá, než poznáme, že načervenalá schránka není sarkofág, ale záda Quarthexijce. Rozmísťuje po stěnách jakési přísavky a provléká jimi kabely. Víc je jich vidět hlouběji ve stínu.

Quarthexijec se dívá nahoru do světla naš^baterky a prchá pryč. Že by prohledával tunely? Ale proč tak rychle zmizel? Má snad co skrývat?

12. PROSINCE

Plujeme celý den a pozorujeme ubíhající břeh.

Joanna má pravdu; tuhle dovolenou jsem moc potřeboval. Vidím to, když po sobě čtu tenhle deník - čím dál víc kvete.

A já taky. Když pomyslím, jak mi život utíká pod rukama, před poločasem mých dní v tomhle temném, širém světě...

Shon univerzitního života otupil mou schopnost podivovat se, prostě se radovat z prostého života. Nil má v sobě plynulost, nekonečnost, nespoutanost časem. Cítím, jaké to je, žít tady jako součástka velkého nebeského orloje, který pňnáší věčné kroužení slunce a měsíce, trvalý rytmus záplav. Asuán sice přerušil opadání a přívally vod, ale stálá^síla Nilu se valí dál.

*Nebe se směje, trpytí se víry a říše, Jak
trosky snu, podmlaného tiše.*

Klid prostupuje vším. Naše včerejší milování s Joannou bylo snad vůbec nejlepší. Skvělé!

(Já vím, že to čteš, Joanno - včera jsem tě viděl, jak jsi mi deník potají vytáhla z kufru. Nemůžu si pomoci, bylo to nejlepší - což je docela poklona, po všech těch letech. A co asi bude zítra a pozítří...)

*Ten, kdo si radost koří,
životu křídla boří;
však kdo radost políbí, když stihne její let
ten věčně vidí slunce vycházet.*

Co kdybych na příští semestr požádal, aby mi dali romantické básníky? Nebo dokonce sám napsal pár slok...

Dnes nad námi proletěli tři Quarthexijci a nesli něco, co vypadalo jako sochy s hlavami ze starodávných beranidel. Průvodce říká, že Arabové a samozřejmě také archeologové hodně soch přemístili. Quarthexijci si sjednali povolení, aby jich mnoho vrátili na původní místa, pokud jsou známa.

13. PROSINCE

Další přistání - Abydos. Vápencový chrám je zázračně zachovalý, silná střecha nedotčená. Kolem sice stojí shluky chatrných blátěných chýší, ale nijak to nezmenšuje působivost jeho přísné pravouhlé strohosti.

Slavný seznam faraónů vytesaný v postranní chodbě udivuje svým časovým rozpětím. Každý, kdo je tam zapsán, byl velký faraón, a jmen je tam plná zeď. Egypt trval déle než všechny srovnatelné společnosti a množství jmen na zdi je o to působivější, že stavitelé chrámu soupis nepovažovali za tak důležitý, aby jej umístili centrálně.

Na seznamu chybí Hatšepsovet, pouhá žena, a Achnaton, skandální monoteista. Ramsesse n. má všechny nápisy tesané hluboko, hlavně na vysokých sloupech, aby nešly přetesat - byl si takové možnosti dobře vědom, neboť to sám pilně prováděl v chrámech svých předchůdců. Dřívější práci nechal odsekat a doplnit vlastní kartuše, jako by si myslel, že přelstí i bohy a namluví jim, že to všechno postavil on sám. Ach, nesmrtelnosti!

Měli jsme tu dnes zemětřesení.

Byli jsme na lodi a Joanna se svědomitě batolila po horní palubě, aby odčinila bohatý oběd. Viděli jsme, jak se palmy na břehu rozvíjely. Ať se propadnu, jestli po hladině neproběhla nárazová vlna, od východu na západ, a pak od východu nedolétlo hluboké brumlání. Průvodce tvrdí, že něco takového ještě nezažil.

A v noci stoupaly na východě i na západě k nebi závoje rubínového světla. Vypadalo to jako polární záře, jenže ve špatných směrech. Vlnící se aura stoupala vzhůru a měnila barvy, pak nad našimi hlavami splynula, vzplanula zlatavým zábleskem a pohasla. Přisahal bych, že jak ta ohnivě zlatá čára překlenula oblohu, *zazářila a zhasla, zazářila a zhasla*, zaslechl jsem vysoký, *rezavý* zvuk.

Na palubě nás bylo jen pár, takže to žádný velký rozruch nevyvolalo. Podle Joanny to byly raketové zplodiny.

Jeden technik říká, že to vypadalo, jako by se něco dělo s magnetickými poli. Nejsem žádný vědec, ale mám pocit, že když si Quarthexijci něco zamanou, udělají to. Páni časoprostoru, nazvali se při diplomatických ceremoniích. Zástupci OSN z toho rychle udělali nadsázku, ale co když to Quarthexijci myslí vážně?

14. PROSINCE

Dendera. Obrovský chrám, zdaleka ne tak známý jako ten v Karnaku, ale stejně velkolepý. Byli tam Quarthexijci, vrtali se v základech. Průvodce říkal, že možná hledají nějaké tajné chodby. Sakra, egyptská vláda jim dovolí dělat si, co se jim zlíbí.

Cestou zpátky na loď jsme minuli sročení lidí. Byly jich stovky a všichni měli na sobě historické kostýmy. Myslel jsem si, zeje to nějaká slavnost nebo bláznivá turistická atrakce, ale průvodce se zamračil a prohlásil, že *neví*, co si o tom má myslet.

Ten dav něco zpíval, ale dokonce ani průvodce tomu nerozuměl. Řekl nám, že takové hrubé sukno bylo pro starověk typické, vyrábělo se na primitivních přeslicích. Průvod byl neuspořádaný, ale vypadalo to, že směřuje k chrámu. Zdálo se mi, že jsou opilí.

Průvodce mi vyprávěl, jak starověká teologie vycházela z Nilu. Tahle země je vlastně deset kilometrů široká a sedm set kilometrů dlouhá, úzký pruh obyvatelné země vmáčkнутý mezi dvě nehostinné pouště. Takže lidé věřili, že bohové to tak chtěli a že Nil je střed celého toho prašivého světa.

Slunce svým východem ukazovalo, že na východě všechno začíná. Konec - umírání - byl na západě, kam

slunce odcházelo. Proto své mrtvé pohřbívali na západním břehu Nilu, už před 7000 lety. V noci se slunce zhoupne dolů a ozařuje podsvětí, kam nakonec všichni odejdou. Musela to být útěcha, myslet si, že tak slunce slouží zemřelým. Ale jen ctnostným zemřelým. Kdo se neřídí zákony...

*Jedni se rodí pro radost opojnou,
jiným noc otvírá svou náruč bezednou.*

Velká řeka jejich svět zřetelně rozdělovala - a oni měli čisté dělení rádi. Vynalezli čtyřia-dvacetihodinový den, ale protože měli rádi symetrii, rozdělili ho na dvě poloviny. V létě byla každá z dvanácti hodin světla delší než v zimě - a o noci to platilo opačně. Takto hrozivou symetrii zarámovali celý stát, nesmrtelnou ruku nebo oko.

Dál až do Karnaku, s přistáním v Luksoru. Faraóni ze středního a pozdního období si nemohli dovolit plýtvat prací na pyramidách, a tak se spokojovali s rozšiřováním beztak už rozlezlého Karnaku.

Docela by mě zajímalo, jak dlouho ještě potrvá, než nějakého zbohatlíka napadne, že za nějakých pár milionů by si mohl postavit větší hrobku než je Velká pyramida. Chtělo by to jen řekněme milion vápencových bloků - nebo ještě lépe žulových - a mohl by si dovolit lepší izolaci a ochranu. Když nedokážeš dobýt kontinent nebo napsat symfonii, naskládej hromadu kamení.

*Uéternité,
ne fut jamais perdue.*

Noční světelná sou v Karnaku byla chvílemi strážidelná a krásná; dunivé hlasy vycházely přímo z kame-nů. V davu jsem zahlédl Quarthexijce. Cívil před sebe, nikoho si nevšímal, ale ani nenarážel do lidí.

Vypadal okouzleně. Všechny čtyři oči jako korálky sledovaly střídání modravých a ohnivě oranžových barev, pohrávajících si mezi stojícími sloupy, povalenými mohutnými sochami. Pohybující se články na jeho těle vydávaly v suchém nočním vzduchu praskavý zvuk, bylo vidět jasné odlesky od mazacích šřáv. Vypadal skoro uctivě. Jak tam čněl nad okolními zástupy, na dlouhou chvíli znehybnělý, připomínal spíš obří ztuhlé kamenné postavy než obyčejné smrtelníky, kteří se kolem něj hemžili a šeptali si, zachovávající uctivou vzdálenost.

Bylo to svým způsobem zneklidňující, vidět...

*... bystřejší Sfinze nový kabát daly,
smrtící hádanky, jež Théby nikdy nepoznaly.*

15. PROSINCE

Skvělý den. Údolí královen, urozených a konečně králů. Jupí! Všechno jsou to vyschlá koryta (vádí), zřejmě snadno střežitelná a izolovatelná. Všechny dvaa-šedesát známých hrodek kromě Tutovy bylo vykradeno, pravděpodobně během několika málo století po pohřbu. Určitě chodili najisto.

Existuje dokonce teorie, že vykrádání se stalo nutnou součástí ekonomiky, oběhu bohatství a hromadění bohatých sbírek, kterými se pak mohl nový faraón chlubit na *svém* pohřbu, jen aby udělal

náležitý dojem na rolníky. Prostě další součástka společenskoeconomického soukolí, co se dívíte.

Později knězi mumie faraónů shromáždili a ukryli je v nedaleké jeskyni - to když pochopili, že nejsou schopni hroby ochránit. Zachovalost Thutmose III. je úžasná. Jeho mumie byla do hrobky vrácena - ta je prostorná, hluboká, větší než náš byt, má boční pokladnice, chodby, několik pater propojených rampami, a tak by se dalo pokračovat. Nahoře stojí:

Ožiješ a budeš žít věčně.

Všechno je do cista vybrané, zůstal jen sarkofág, moc těžký, takže ho neodnesli. V pyramidách byly padací mříže, propadliště, pasti a valící se kameny, které měly neopatrného zloděje rozdrtit, ale tady je jich pomalu. Ale stejně z toho trochu běhá mráz po zádech, když si představíte, jak tihle dávní technici plánovali spáchání vraždy v budoucnu, kdy už dávno na světě nebudou, jen aby chránili minulost. Nebuď pyšná, smrti.

Odpoledne nakupování v bazaru. Starý hotel ve viktoriánském stylu má atmosféru, ale hostů poskrovnu. Jídlo je stále dobré, úplavice žádná. Oba jsme si před cestou nasadili bakterii EZ-Di. Teď přebývá v našich traktech, pomáhá rozkládat a číhá na každou všivou cizí bakterii. Uklidňuje to.

16. PROSINCE

Plavba pokračuje. Zastavujeme v Kómm Ombu, u chrámu krokodýlího boha Sobka, postaveného na usmíření krokodýlů, jimiž se nedaleká řeka tehdy hemžila. (Bohužel už v Nilu vyhnuli - je to škoda, plavba by byla o cosi pikantnější...) V nevelké místnosti je 98 mumifikovaných krokodýlů, narovnaných jako dříví v lese.

Popojíždíme dál. O pár kilometrů jižněji pracovaly u řeky skupiny Egyptanů. Táhlý dolů k vodě žulové balvany, převážené na kládách. Stál jsem na palubě a snažil se pochopit, proč pracují s provazy a kladkami a nevezmou si na to nějakou mechanizaci.

Pak jsem na vrcholku svahu, tam, kde žulové bloky odtesávali od skalního masivu, zahlédl Quarthexijce. Čněl nad lidmi, gestikuloval těma svýma roztřesenýma rukama oči se mu třpytily. Pololidským hlasem cosi zavolal, ale bylo to jazykem, který jsem neznal. Přišel i průvodce, zamračený, ale ani on nerozuměl.

Dělníci protahovali provazy rýhou v kameni, do mezery sypali písek a lili vodu, a tak odřezávali jednotlivé bloky pouze otrockým třením. Takovým tempem jim získání jednoho muselo trvat týdny. Jiní o kus dál zaráželi do hlubokých štěrbin fošny a zatloukali je primitivními dřevěnými palicemi. Pak lili na fošny vodu. Slyšeli jsme, jak kámen praskl, když dřevo hluboko v zárezu nabobtnalo.

"Tak se to dělalo ve starověku," řekl průvodce nezvykle tiše. Nad lidmi se tyčil Quarthexijec a přes vodu se nesl ten hřmotný, drsný hlas, každá slabika se táhla, dokud se nespojila s další, dokud se nesmísila se suchým vzduchem, prázdná, znělá a tvrdá.

(dopsáno později)

Další zastávka v Edfii, dobře zachovaný chrám, do konce 19. století pohřbený pod třiceti metry muslimského smetí. Na plavbě po řece je nejlepší to, jak člověk kolem místa projede, prohlédne šije z úhlů, které řeka dovoluje, a pak vykročí z kajuty rovnou do starověku, bez přechodu, bez porušení nálady.

Smůla je, že tentokrát jde nějaký chlapík před námi kousek stranou, aby si vyfotil loď, a najednou se k němu něco s praskotem řítí z rákosí, posádka ječí - je to krokodýl. Chlap pustí foťák na zem a prchá.

Krokodýl si nás všechny prohlédne, zachrochtá a odplazí se zpátky do Nilu. Průvodce je rozrušený, možná ještě víc než ten chlap, který málem posloužil jako oběd zdarma. Kdo by mohl mít zájem znovu nasadit do Nilu krokodýly?

17. PROSINCE

Asuán. Čisté, příjemné město. Velká přehrada jižně od města je působivá, s památníkem sovětské dokonalosti atd. Vyčpělý vtíp, když se podíváte, jak špatně je na tom SSSR dnes. Mohli by si od Egypta půjčit!

Nepředpokládané vedlejší účinky - víc hmyzu v důsledku zvýšení hladiny podzemní vody, rychlé zanášení nádrže a další - nabývají na významu. Existují plány na vyhloubení kanálu, odsávám větší části nově přinášeného bahna do pouště a vytvoření nového úrodného údolí, ale není mi jasné, jak chtějí vypustit vodu, aby mohli bahno odvázet, a přitom jí v původní nádrži dost nechat.

Průvodce říká, že z toho mají těžkou hlavu.

Pak letíme na jih do Abú Simbelu. Nasserské jezero, které se zmocnilo původního stanoviště obrovských soch, je dlouhé stovky kilometrů. V roce 2008 je ještě zvětšili.

V časech faraónů byly pod touto hladinou vesnice, velké kamenolomy pro stavbu monumentů, obchodní trasy na jih do nubijských království. Teď je to všechno pod vodou.

Obrovské chrámy Ramsesse II. a jeho královny Nefertari, které měly ukázat výbojným Nubijcům jeho moc a majestát, nakonec přemístili. Ramsessovy kolosální sochy představují zosobnění jeho egománie. Vnitřní výzdoba ho ukazuje snad při *všech* hrdinských činech velké bitvy s Chetity - jak zabíjí, získává zajatce a pak je sám sobě předvádí, přijímá rady od bohů, mezi nimiž sám je! A to všechno kvůli bitvě, která ve skutečnosti skončila plíchlou. Oba chrámy byly zvednuty přibližně o třicet metrů a zasazeny do úplně umělého pahorku, zevnitř drženého největší betonovou kopulí na světě. Úžasné.

"Pohled, co jsem vykonal. Všemocný, a vzdej se nadějí!"

Jenže když Shelley psal *Ozymanidas*, neznal Ramesse II v tak dobře dochované podobě.

Když jsme odtamtud odcházeli, polykající písek, který nám vmetl do tváří prudký poryv větru, zahlédl jsem Quarthexijce. Hrabal se v písku a používal k tomu stříbřitý nástroj, který rubínově blikal. Vedle sebe měl na vznášející se plošině pár těch podivných trubcovitých předmětů, které jsem viděl už před několika

dny. Jenže tentokrát měl na pomoc muže a ženy, kteří je roznášeli a strkali do těch jam, které vyhloubil.

Ti lidé vypadali jako omámení, jako by byli náměsíční. Zamával jsem jim na pozdrav, ale nikdo nezvedl hlavu. Jenom ten Quarthexijec. Jistě, jejich tváře jsou bez výrazu. Přesto si mě ty třpytivé, vykulené oči dlouho měřily a tykadélky kolem úst škubala jakási nervózní energie.

Stočil jsem pohled jinam. I když jsem se tomu bránil, trochu mě to vystrašilo. Nedíval se na nás přátelsky. Třeba nechtěl, abych mu pokřikoval na dělníky.

Pak jsme odletěli zpátky do Asuánu, nad nesku-tečně úzkou zelenou stuhou, která se jako had klikatí nevlídnou, nehostinnou pouští.

18. PROSINCE

Tyto řádky píšu za šera, dokud ještě zbývá trochu světla. Ráno jsme vstali a vyrazili do města, když tu se nám ta všivá země začala houpat pod nohama. Hroučící se blátěné chýše, vlny na Nilu, všechno.

Vrátili jsme se na loď, ale nikdo nevěděl, co se děje. Ani z rádia jsme se toho moc nedověděli. Káhiru bylo slyšet dobře, ano, prý došlo k zemětřesení kolem celého Nilu.

Divné bylo to, že jinou stanici se kapitánovi naladit nepodařilo. Nic jiného na celém Středním Východě.

Někteří pasažéři si myslí, že je válka. Je to možné, ale egyptská armáda o tom neví. Vojáci postávají kolem po celém nábřeží, pohrávají si se svými AK 47 a tváří se stejně zmateně jako my.

Odpoledne přišlo další dunění a ořesy. Teď, když slunce zapadlo, pozoruji na obloze velké světelné závoje. Jenom mám pocit, že nevidím souhvězdí, která bych vidět měl.

Joanna si vzala nějaké prášky. Snaží se tak zahnat nervozitu; já dělám, co se dá. Nenávidím ten prázdný pohled, který se jí vkrádá do očí.

Sakra, musíme se odsud nějak dostat.

19. PROSINCE

Proč bych to nenapsal, stejně se nic jiného dělat nedá. Když jsme ráno vstali, slunce bylo tam, kde mělo být, fajn, ale Měsíc nezapadl. A neudělal to celý den.

Jistě, slunce a Měsíc můžou být na obloze současně. Ale celý den? Joanna se trápí, ne kvůli měsíci, ale kvůli tomu, že všechny lety jsou zrušené. Dnes jsme se měli vrátit do Káhiry.

Další ořesy. Tentokrát vážně silné.

V poledne najednou bylo všude plno Quarthexijců. Vyrojili se od východu i od západu, hemžili se vzduchem. Někteří s cáknutím spadli do Nilu - a nevyplavali. Další probzučeli nad námi a odletěli na jih, k přehradě.

Nikdo nenašel dost odvahy, aby vyšel z lodi - ani já. Sakra, chci domů, nic víc. Joanna nevychází z kajuty.

Asi o hodinu později běží po nábřežní zdi snědý chlap v otrhaném šedém obleku a tvrdí, že přehrada je pryč. Prostě pryč. Quarthexijci nad ní udělali malé

hloučky, bylo při tom hodně nachového blýskání a hlasitého praskotu, a pak přehrada prostě zmizela.

Ale tady k nám se žádná voda nepřivalila. Ten chlap tvrdí, že otekla zpátky na druhou stranu. Na jih.

Podíval jsem se přes zábradlí. Nil tek l na sever.

K večeru se pět lidí z posádky vydalo do města. To už oblohou nepřetržitě křižovaly oranžové a zlaté prsty a splétaly se do podivných obrazců. Od severu se přihnaly mraky. Světelné kužely do nich začaly bít a prostě je rozehnaly. S výtryskem světla v barvě slonoviny.

A Quarthexijci se hemžili snad všude. Vysoko nad mraky se cosi pronikavě leskne, jako kovové ohraňování nebo něco takového, ale je přes to vidět.

Quarthexijci tam pořád kmitají, někteří s cáknutím vylétují z Nilu a pomalu stoupají, až jsou z nich mrňavé, ztrácející se tečky. Krouží tam, jako by něco kontrolovali, pak padají dolů jako kámen a šplouchnou zpátky do Nilu. Jako šílené včely, prohlásila Joanna a hlas se jí trás l.

Jeden technicky založený pasažér, nějaký inženýr od Rockwella, říká, že podle něj si Quarthexijci dělají parádní ohňostroj. Prostě neobvyklé triky cizí provenience.

Zatímco jsem psal, vrátilo se těch pět členů posádky z Asuánu. Obešli všechny hotely a zastavili se i na policejním velitelství. Dozvěděli se, že káhirská televize přestala vysílat před dvěma dny. Veškeré lety jsou zakázané, kvůli tomu quarthexijskému hemžení, těm divným světlům a tak dál.

Taková je aspoň oficiální verze. Kapitán říká, že podle toho, co zjistil jeho bratranec, před dvěma dny několik letadel přece jen vzlétlo a tam nahore do něčeho narazilo. Že by do toho modravého kovového lesku?

Jedno se zřítilo. Ostatní přistála, ale poškozená.

Úřady to drží pod pokličkou. Ale nenechávají v nevědomosti jenom nás, turisty, zatloukají to přede všemi.

Modlím se, aby pravdu měl ten inženýr. Joanna je rozmrzelá. Na večeri skoro nic nesnědla, jen se ponírnala ve studeném skopovém. Třeba se to zítra nějak vyjasní.

20. PROSINCE

Vyjasnilo se. Když jsme se probudili, Země právě vycházela.

Vynořovala se nad západními horami: modrobílé mraky a hnědozelená, ale většinou žlutohnědá poušť. Díváme se na západ, přes Saharu. Když píšu tato slova, všichni ostatní pobíhají jako kuřata s usekanými hlavami. Sedím na palubě, poslouchám výkřiky, chaotický pouliční ruch a dokonce i občasné výstřely ozývající se ze břehu.

Teď už je vidět dál na východ - buď se otáčíme, nebo rychle stoupáme a vidíme z lepší perspektivy.

Tam, kde byl střední Egypt, je velká, čerstvá, temná díra.

To černé je určitě vápencové podloží pod pouští. Seškrábli vrstvu písku kolem Nilského údolí i s námi - a zbytek nechali. A nějak to zvedají od Země.

Teď už žádní Quarthexijci nepoletují. Není vidět nic než modrou kovovou šmouhu vysoko na obloze.

A za ní - stoupající Země.

22. PROSINCE

Jeden den jsem vynechal.

Včera nebyl na přemýšlení čas. Když jsem dopsal poslední záznam, přišel po nábřeží dav Egyptanů. Vlekli se mlčky jako ti, které jsme viděli v Abú Simbelu. Jenže těchto byly tisíce.

Vedl je Quarthexijec. Nesl jakýsi velký talíř, ze kterého vycházel bzučivý zvuk. Když ho zvedl, výška tónu se změnila.

Do očí mi to vešlo slzy a rozbolela mě hlava. Jako by mi nějaká ruka sevřela lebku, vzala vzduch.

Všichni kolem se svíjeli na palubě a sténali. Joanna taky.

Když Quarthexijec došel až k lodi, byl jsem jediný, kdo stál. Ty žlutě žíhané, neklidné oči se do mě zabodly, ale neprozradily nic. Pak se hranatá hlava odvrátila a Quarthexijec šel dál. Potulný pištec, vedoucí dlouhý průvod Egyptanů.

Někteří naši přátelé z lodi se zařadili na konec davu. Strnulé tváře, skelné oči. Rval jsem na ně, ale nikdo, ani jeden jediný človíček z celého toho průvodu, nezvedl hlavu.

Joanna sváděla boj, jestli se k nim má přidat. Strhl jsem ji dolů a držel ji, dokud to všivé, hrůzné procesí dávno nebylo pryč.

Loď je opuštěná. Zůstali jsme na palubě, ze strachu.

Nevím, co to Quarthexijci dělají, ale s výjimkou několika málo procent to působí na všechny kolem. Na palubě zůstalo pár členů posádky, omárných, ale jinak v pořádku. Jsou vystrašení, nedá se s nimi pořádně mluvit.

U večere o něco míň.

Další den ráno nikdo.

Museli jsme jít hledat jídlo. To, co na lodi zůstalo, si zřejmě posádka odnesla s sebou. Odvážil jsem se na nedalekou ulici, kde bývali trhovci, ale všechno bylo zavřené. Opuštěné. Ještě před několika dny jsme v krámech plných kýčů kupovali kaftany, alabastrové sfingy a z bronzu tepané cetky. Teď je tam mrtvo a pusto. Žádné zvuky, ani zatoulaná kočka.

Došel jsem zezadu k něčemu, co jsem si pamatoval jako špinavou nárožní kavárnu. Když jsme chodili po nákupech, ohrnoval jsem nad ní nos a byl jsem přesvědčený, že uvnitř určitě číhá úplavice... a jak jsem teď byl rád, když jsem ve skříni našel pár kousků starého ovoce a zeleniny.

Na zpáteční cestě jsem se div nesrazil s tlupou Egyptanů, kteří pochodovali ulicí. Strašidla.

Tvářili se jako policajti, ale oblečení byli jako o masopustu - zástěry, silné kožené opasky, korále a přívěsky, vlasy ztužené voskem. Nesli ostré oštěpy.

Jediné štěstí, že jsem dával pozor, jinak bych do nich málem vrazil. Slyšel jsem, jak jdou, a tak jsem zapadl do jedné špinavé uličky. Systematicky pročesávali celou oblast, prolézali nuzné příbytky nad tržištěm. Šéf ze sebe vyrážel povely v jazyce, jemuž jsem nerozuměl - byl tvrdý, hrdelní, nějak o egyptštinu.

Proklouzl jsem. Měl jsem štěstí.

Po této zkušenosti už jsme se nikde neukazovali. Zůstávali jsme v podpalubí a ven vylézali jen v noci.

Ne že bychom se potmě cítili lip. Na břehu hořely ohně - ne v Asuánu, v celém městě byla tma. Oranžo-

ve tečky mrkaly ze vzdálených kopců. Hořely po celé křovinaté poušti, těsně před valy skutečné pouště, která se táhne - nebo táhla - dál na východ a na západ.

Teď by možná stačilo ujít pár desítek kilometrů pouští a člověk by došel - kam?

S Joannou se o tom nedá bavit. Na tváři má stejně vyplašený výraz jako tenkrát, než se sesypala. Je unavená a málomluvná. Zůstává v kajutě.

Snědli jsme tu mizernou zeleninu. Teď jdeme spát.

23. PROSINCE

Dnes se znovu objevily ty masopustní maškary. Šly po nábřeží a prohlížely si zakotvené výletní lodě, ale z nějakého důvodu nevlezly na palubu.

Jsmo na lodi sami. Celá posádka, ostatní turisté - všichni j sou pryč.

K poledni, když už jsme vážně dostávali hlad a já sbíral odvahu k nové výpravě na tržnici, jsem uslyšel hlasitý řev.

Chápejte, že několik dní jsem neviděl letadlo. A tohle byly trysky. Najednou mi došlo, že ten svist dělá raketa nebo něco podobného, a že je v nesnázích.

Lezu ven na palubu, ale nejdřív se rozhlížím, jestli někde kolem nečíhají hlídky. Řev sílí. Je to letadlo se zkrácenými křídélky, letí nízko nad vodou, chrchlá a skučí a nakonec zmlkne docela.

Převrátilo se a s mohutným šplouchnutím spadlo. Myslel jsem, že pilot je vyřízený, ale letadlo jelo nějakou chvíli klidně po hladině, kokpit se odsunul a někdo z něj vyskočil.

Zavolal jsem na něj. Zamával mi a začal plavat k lodi. Letadlo se potopilo.

Chytil se lana a vylezl nahoru. Nic menšího než Američan. Ale to, co jsem se od něj dozvěděl, mě překvapilo ještě víc.

Nebyl to jen tak nějaký létající hejsek z Káhiry. Byl to kosmonaut.

Patřil k záchranné výpravě, která se měla pokusit Quarthexijce zastavit. S ostatními ztratil spojení, ale vypadalo to, jako by je všechny přitáhl ten létající ostrov, ve který se Egypt proměnil.

Vznášíme se ve výšce přibližně dvou zemských průměrů, na zvolna se rozšiřující dráze. Nad sebou máme štít, který zadržuje uvnitř vzduch a venku všechno - kosmické záření, rádiové vlny, kosmické lodě.

Quarthexijcům se nějakým způsobem podařilo sloupnout vrstvu Egypta a teď ji zvedají nad Zem, odlétají s ní. Nikdo netušil, že by mohli mít takovou moc. A nikdo na Zemi neví, co s tím dělat. Quarthexijci, kteří tou dobou byli mimo Egypt, prostě nasedli do svých lodí a slétli se na tuhle létající plošinu.

Jmenuje se Ralf Blanchard a jeho úkolem bylo podletět desku Egypta v rychlém orbitálním letounu. Měl se podívat, jak se jim podařilo tu zem odervat. Hodně jí odpadlo.

Tvrdí, že pod zeminou jsou dlouhé stříbřité válce - zřejmě obrovské antigravitační jednotky. Stejně jako ty, které využívají quarthexijské lodě, ty, jejichž tajemství jsme se snažili přijít na kloub.

Válce jsou zhruba míli od sebe a tvoří mřížku. Mezi nimi jsou spousty Quarthexijců, kteří tam něco budují, rozorávají půdu - vzhůru nohama! Na spodní straně se gravitace projevuje opačně. To je ono, tak to celé

drží pohromadě - z obou stran to stlačují umělou gravitací. Z čeho je ten štít nahoře, to ví bůh.

Ale Nil, to je teprve záhada.

Začíná na spodní straně Alexandrie, kde se náš Nil setkává - setkával - se Středozemním mořem. Pak teče přes celý spodek zpátky, vlastním Nilským údolím. Nakonec se stáčí nahoru, na hranu desky, a o několik set kilometrů výš přes ni přetéká.

Oblast nad Asuánskou přehradou Quarthexijci vysušili. Nil teď teče jako kdysi. Obrovské chrámy Ramsesse II. sedí na kopci vysoko nad řekou a Ralf je přesvědčený, že viděl Quarthexijce, jak to tam rozebírají.

Myslí si, že je chtěl vrátit tam, kde byly, než v šedesátých letech 20. století postavili přehradu.

Se zjištěnými poznatky se Ralf měl vrátit do Orbital City. Při posledním průletu se ale moc přiblížil a narazil do štítu, který drží uvnitř vzduch. Loď se při tom poškodila.

Dostal balistickou loď, schopnou návratu i při průniku do atmosféry. To ho zachránilo. Jiní mládenci měli konvenční kosmické tahače, narazili do štítu a prorazili ho. Ti padali jako cihly.

Tohle všechno jsme spolu probrali, ale na to, co se děje, nemá žádný z nás kloudnou teorii. To nejlepší, co můžeme dělat, je vyhybat se hlídkám.

Joanna mezitím prohledala zapadléjší kouty lodě a objevila plnou basu skivky, levného egyptského piva. Takže až dokončím tenhle rituální zápis - kdo ví, jednou může tenhle sešit psát dějiny a jako dobrý vědec bych v něm měl pokračovat - podělíme se o ni s Ralfem a Joannou a uděláme velký flám. To jí jenom prospěje. Oběma nám to prospěje. Je praštěná. Ostatně,

*Pivo, to lip než Milion zvládne
osvítit člověku cesty Páně.*

24. PROSINCE

Když dnes přišly maškary, byl tenhle deník jediné, co se mi podařilo zachránit. Měl jsem ho v kapse.

Procházím pořád dokola, jak se to vlastně seběhlo. Vím jistě, že jsem nemohl nic dělat, ale stejně...

Drželi jsme se v podpalubí a znovu nás začínal trápit hlad, ale jít ven jsme se báli. Z dálky byl slyšet zpěv. Sítil. Pak kroky na palubě. Zalezli jsme do malých kajut třetí třídy na zádi.

Zvuky se přibližovaly. Ralf tvrdil, že bychom se jim mohli postavit a bojovat, ale viděl jsem ty oštěpy a, hergot, jsem Člověk ve středních letech, žádný soupeř pro tyhle sílence.

Joanna byla vystrašená. Jako tenkrát, když se zhroutila. Ne, bylo to horší. Chvění sílilo, až se celé její tělo jakoby rozvibrovalo, prsty měla zaryté do vlasů, jako by měla drápy, oči pevně zavřené, obličej stažený, jako by se chtěla schovat před světem.

Nemohl jsem jí nijak pomoci, byla k neudržení. Vyběhla z kajuty, kde jsme se schovávali, řítla se chodbou a ječela na ně.

Ralf řekl, že bychom mohli využít toho, jak odvedla pozornost, a zmizet. Prohlásil jsem, že zůstanu a pomůžu jí, ale pak jsem uviděl, jak ji popadli a jak ji drží, nijak hrubě. Vypadalo to, že jí nechtějí nic udělat, jenom ji odvést.

A pak to lepší, co ve mně bylo, utopil strach. Nepíše se to lehce. Část mého já říká, že jsem měl zůstat

a bránit ji - ale bylo to beznadějně. Člověk nemůže žít podle ideálů. Literatura zobrazuje lidi, jak sbírají odvalu, ale odtamtud je jen krůček k hlouposti. Aspoň si to namlouvám.

Maškary si nás nevšimly, a tak jsme se v tichosti přehoupali přes palubu. Utekli jsme po nakládací rampě na říční straně, od břehu. Ralf se brouzдал kolem, aby se podíval, jak to vypadá na nábreží, a když se vrátil, vypadal ustaraně. Maškarami se to všude jen hemžilo.

Museli jsme sebou hodit. Jediná cesta, která nám zbývala, byla přes řeku.

Za kostrbatost tohoto písma může obyčejné naprosté vyčerpání. Zdálo se mi, že plavu věčnost. Voda nebyla špatná, docela teplá, ale proud nás neustále snášel ze směru. Měli jsme štěstí, že v těch místech je Nil poměrně úzký až vody vystupují kusy skal. Na jeden jsem vylezl a odpočinul si.

Když jsme se dostali na břeh, vypadali jsme jako dvě utopené krysy. Je tam velký kopec plný slavných, ve skalách tesaných Jirobek. Napadlo mě schovat se v některé a začal jsem s podlamujícíma se nohama lézt nahoru, a pak jsme si všimli davu na vrcholku.

A Quarthexijce, velkého, s lesklým krunýřem. Měl cosi na hlavě. Quarthexijci podle všeho šaty nenosí, ale tenhle byl vystrojený podivně. Měl velkou ptačí hlavu s dlouhým úzkým zobákem a očima jako uhel.

Všude kolem byl blázinec. Dlouhé zástupy zpívajících lidí obtěžkaných břemeny. Quarthexijci poletujících na těch svých vznášedlech. To všechno pod ostrým, palčivým sluncem.

Na chvíli jsme se schovali a já našel tenhle deník, zapnutý v koženém pouzdru; dostal se přes řeku, aniž by dovnitř pronikla jediná kapka. Joanna kdysi prohlásila, že jsem se uchýlil ke knihám v obraně, během puberty - vždycky vymýšlela různá psychoanalytická vysvětlení, bylo to její hobby. Myslela si, že kdyby se dokázala pochopit, šlo by všechno bez problémů. Možná jsem skutečně hledal ve slovech, knížkách a klidném, spořádaném životě nějaké útočiště. No a co? Bylo to lepší než tenhle "reálný" svět, který mám kolem sebe teď.

Vzpomněl jsem si na Joannu a napadlo mě, co s ní asi je. Quar

nový zápis

Zatímco jsem psal, přiblížili se Quarthexijci. Myslel jsem si, zeje s námi konec, ale nevšimli si nás. Pořád otáčeli těma svýma obrovskýma hlavama a lesklýma očima propátrávali okolí. Pak odešli. Zpěv přešel do stálého, monotónního mručení, které postupně zaniklo.

Rychle jsme se odtamtud vytratil.

Jediné místo, kam se dá jít, je ta prašivá poušť.

25. PROSINCE

Vánoce.

Pořád musím myslet na tučného krocana naditého kořeněnou směsí, s chrupavými klikvami, suchým bílým vínem, hustou omáčkou...

Nemá to smysl. Dnes se nám podařilo najít něco málo k snědku na opuštěném staveništi, nejmíň

tyden starý chleba a trochu sušeného ovoce. To bylo všechno.

Ralf mě pořád popoháněl na západ. Chce se podívat přes okraj, jak to drží pohromadě.

Mě to zdaleka tak nezajímá, ale stejně nevím, kam jít, aby se šel. Nechávil se hnát slepým strachem. Profesorský instinkt - jako vedení tohoto deníku. Pomáhá mi to uchovat si zdravý rozum. Za předpokladu, že ještě nějaký mám.

Ralf říká, že by moje zápisky mohly mít vědeckou cenu. Jestli se mi někdy podaří předat je někomu ven. A tak pokračuju. Slova, slova, slova. Mnohem čistší než tenhle kamenitý, bizarní svět.

V dále jsme zahlédli pochoduující lidi, opět oblečené do zástěr. Najednou mi svítlo, kde jsem takové oblečení viděl - na těch nádherných nástěnných malbách v hrobkách v Údolí králů. Je to starověký úbor.

Ralf si myslí, že chápe, co se děje. Když Quarthexijci vytrhli ten kus země, na kterém jsme, odvysílali nějakou zprávu na všech frekvencích. Nikdo tomu moc nerozuměl - bylo to v té jejich divné polořeči a slova splývala, nepochopitelně se řadila a mísila. Něco v tom smyslu, že jejich úkolem, posláním nebo co já vím čím je podpořit z každého světa to nejlepší. Že se s Egyptany dohodli na oživení nenaplněného příslibu jejich slavné minulosti a tak dál. A že je k tomu třeba izolace, aby ovoce věku mohlo přinést plody.

Ha. Tak možná znovu přichází zlatý věk světa, ale takhle si to Percy Bysshe Shelley určitě nepředstavoval.

Ne že by mi na motivech zrovna teď nějak záleželo. Celý den jsem myslel na Joannu, ještě jsem se nazbavil pocitu viny. Šli jsme horkem a prachem na západ a když to bylo nutné, ukrývali jsme se před skupinkami dělníků se skelnýma očima.

Na okraj jsme dorazili při slunce západu. Do té chvíle mi to nedošlo, ale je to jasné - to, že vůbec nějaké dny a noci jsou, znamená, že plackou, na které jsme, otáčejí.

Stlačují ji, drží ji ve vzduchu a přidávají přesně tu správnou rotaci. Ano, vládcové - časoprostoru a řeky.

Terén začal uhýbat. Nebylo to stejné jako chůze s kopce, protože člověka nic netáhlo k zemi. Chci říct, že jsme měli pocit, jako bychom šli po rovné zemi. Ale nebe nad námi se pohybovalo.

Dohonili jsme zapadající slunce. Pozdě odpoledne se slunce na chvíli schovalo a pak začalo znovu stoupat. Netrvalo dlouho a stálo nám nad hlavou jako v pravé poledne.

A uviděli jsme také Zemi, dál než včera. Byla chladná a modrá.

Došli jsme k hradbě lesklých kovových trubek, stříbřitých, mrazivě modře pableskujících. S gravitací se něco stalo - působila na žaludek tak, jako by se člověk otáčel. Nakonec jsme už nemohli blíž. Zastavil jsem se, protože se mi udělalo špatně. Ralf šel dál. Díval jsem se, jak se snaží přiblížit k té kovové bariéře, která v tu chvíli vypadala jako světélkující kry zavěšené nad holou pouští.

Později tvrdil, že se snažil jít rovně. Viděl jsem, jak mění směr, nohy jako by měl z gumy. Vypadalo to, jako by se vlnil a roztahoval, nafukoval se horizontálně a zároveň ho nějaká síla zplošťovala vertikálně, tělo z tvárné hmoty zmítané dmутím gravitace.

Pak začal klopýtat a padat. Vykřikl - byl to strašný, pokřivený zvuk, jako když se dlouho, hodně dlouho trhá papír. Prchal. Jak běžel, písek po něm chňapal, táhl se za ním v dlouhých stuhách a chytal ho za nohy, třpytivý a svítivý - ale udržet ho nedokázal. Ralf se odpotácel, lapaje po dechu, oči měl obrovské, bílé a vyděšené.

Obrátili jsme se.

Ale jak jsme odcházeli, spatřil jsem, jak k té hradbě toporně kráčí skupina mužů a žen. Většinou byli staří a nemocní. Někteří byli poranění - rány bylo vidět.

Mířili přímo k okraji. Mlčky, neochvějně.

Chvíli jsme je s Ralfem sledovali. Jak se blížili, začaly se jim nohy odlepovat od písku - prostě šli vzduchem.

A dál přes ty roury.

Jednoduše je přeletěli.

Rozhodli jsme sejít na jih. Třeba tam okraj vypadá jinak. Ralf říkal, že v plánu, který vyslechl, když se generálové seznámili s výhledky průzkumné mise, bylo pokusit se prolomit štít při zemi, tam, kde Nil přetéká přes okraj. Lidi by pak dostali pryč tak, že by je svezli po řece.

Že by na tom už pracovali? Chvillemi slyšíme z oblohy burácení. Výbuchy. Ralf se o tom vyjadřuje ironicky, říká, že je zvědavý, kdy Quarthexijcům dojde trpělivost s dotěrnými pozemšťany a vrátí se ke zdroji - úplně zpátky.

Nevím. Jsem unavený a ztrápený.

Mohl by existovat nějaký únik? Zní to nemožně, ale nic víc nám nezbyvá.

Míříme na jih, k okraji Nilu.

Na noc se schováváme do jeskyně. Venku na poušti je krutý chlad a spálení sluncem člověku taky nepomůže.

Mám strašný hlad. Tomu říkám Vánoce.

Touhle dobou jsme už měli být zpátky v Laguna Beach.

Bůh ví, kde je Joanně konec.

26. PROSINCE

Vyvázl jsem. O chlup.

Quarthexijci teď pracují v týmech. Rozparcelovali si poušť a teď ji systematicky pročesávají z těch léta-jících plošin. Na každém konci mají velké roury, kterými přejíždějí po písku, vypadá to jako děla.

Vylezli jsme s Ralfem k ústí jeskyně, v níž jsme byli, a dívali se, jak prohledávají terén. Postupovali od Nilu. Když se ústí otočilo k nám, měl jsem pocit, jako by mi do tváře udeřila teplá, mokrá vlna, jako kdybych se ocitl v moři. Srazilo mě to na kolena. Odkulil jsem se. Vrhл jsem se hlouběji do úzké jeskyně.

Pak to všechno spadlo, jako by mé ta vlna přišpendlila na mořské dno a naplnila mi plíce hustou kapalinou.

A najednou to bylo pryč. Nedostávalo se mi dechu, ale odvalil jsem se a ještě jsem zahlédl Ralfa, jak potácivě vylézá na světlo a míří k plošině s Quarthexijci. Projektor byl skloněný na něj, takže už nezasahoval ústí jeskyně. Proto mě pustil ze svého sevření.

Díval jsem se, jak mu spouštějí provazový žebřík. Chtěl jsem na něj zakřičet, pokusit se zlomit to pouto, kterým ho ta věc držela, ale znovu zaúřadovala ta lepší část mé srdnatosti. Co vám budu povídat, jenom jsem přihlížel. Odvezli ho pryč.

Čekal jsem až do soumraku, teprve pak jsem se pohnul. Když teď nemám s kým mluvit, hůř zvládám svůj strach.

Proboha, jak bych jedl. Nemůžu najít ani drobek něčeho, co by se dalo sníst.

Když jsem vytáhl tenhle deník, padl můj zrak na kožené pouzdro a vzpomněl jsem si na příběhy lidí, kteří z hladu snědli vlastní boty. Samozřejmě náležitě uvařené a osolené, s ostrou omáčkou.

Ještě den, dva a možná mi ta myšlenka nebude připadat tak legrační.

Musím se hýbat.

27. PROSINCE

Těžko se mi píše.

Dnes ráno mě dostali.

Ovládne vám to myšlení. Jako předtím. Procpe se to do hlavy. Ale za chvíli je to lepší. Není to nepříjemné. Jenom soustavné bzučení, člověk nemůže myslet.

Sebrali mě, když jsem přecházel vyschlé koryto. Vůbec jsem netušil, že tam jsou. Plošina.

Odvezli mě k dalším. Všechno to byli Egypťané. Pochytaní jako já.

Odvedli nás k Nilu.

Jídla je dost.

V poledne odpočinek.

Přivedli mi Joannu. Je v pořádku. V dlouhých, splý-vavých šatech, které jí Quarthexijci dali, je krásná.

Všichni ti kolem mají ptačí hlavy. Už jsem si vzpomněl, je to ibis, nilský pták. A psí hlavy. A lví.

Bohové dávných Časů. Quarthexijci jsou bohové dávných časů. Té velké říše.

My jsme lidé.

Chvillemi můžu myslet, jako třeba teď. Poslali mě od pracovní skupiny se vzkazem. Jsem starý, nemám už sílu. Jsou laskaví - dávají mi lehké úkoly.

A tak jsem přišel sem. Tady jsem si deník schoval. Než mi vzali mé staré, nepohodlné šaty, zastrčil jsem sešitek do pukliny ve skále. Pero taky.

Když píšu, pomáhá to. Trochu se mi pročistí hlava.

Zahlédl jsem Ralfa, ale pak jsem ho zase ztratil. Po poledni jsem tvrdě pracoval. Na slunci bylo dobře. Zvedal jsem hrnce a odnášel je, kam mi předák řekl.

Quarthexijský bůh s hlavou ibisa staví nový chrám. Budovaný z kamenů Asuánu. Bude chladivý a hluboký, s mnoha sloupy.

Špinavé šaty mi vzali. Dali mi novou zástěru, čelenku, sandály. Dobré. Lepší než staré šaty, které jsem měl.

Těžko se mi vzpomíná, jaké to bylo, než jsem přišel sem. Než jsem poznal řeku. Její tok. Jak rozděluje svět.

Odpočinu si a pak zkusím přečíst, co jsem napsal dřív. Slova jsou těžká.

PO NĚKOLIKA DNECH

Vrátil jsem se, ale moc toho nepřečtu.

Neměl bys, říká mi Joanna. Ibisovi se nebude líbit, jestli to udělám.

Vzpomínám si, že byly doby, kdy jsem měl tahle slova na papíře rád. Vydělával jsem si tak na obživu. Teď jsou prázdná. Určitě neříkají pravdu.

Už je nepotřebuju.
Ralf, věda. Taky jenom slova.

POZDĚJI

Uplynulo mnoho dní, než jsem to tady zase našel. Mám dobrou práci, jídlo a v noci Joannu. Spoustu věcí. Tohle čtení už mě neláká.

Ale dnes proletělo po obloze něco nového. Přehnalo se to nad pouští jako vřískající černý pták, sokol, a pak to spadlo, s plameny a silným burácením.

Vzpomněl jsem si na Ralfa.

Vzpomněl jsem si na tenhle sešit a přišel pro něj.

Při každém západu slunce k nám promlouvá bůh-ibis. O tom, jak se vrátily velké dny našeho žití. Ano, po dlouhém, dlouhém čase, kdy jsme byli ztraceni, jsme zase jeden národ.

O tom, co značí rudý západ slunce. Místo, kde se v západní poušti pohřbívají mrtví. Stačí nechat se dovést smrtí na okraj, kde mrtví ujdou poslední kroky na tomto světě, na hranu a přes ni, do podsvětí.

Tam je zachráněný bůh-lev. Dá jim nový život.

Bohové-Quarthejici našli způsob, jak oživovat mrtvé libovolného druhu. A šíří toto umění mezi hvězdami.

Ale dostane se jenom na ty, kteří rozumí, kteří si to zaslouží, kteří se pokloní velké symetrii života.

Jedna tvář světlá, druhá tvář tmavá.

Když u nás je noc, slunce ozařuje podsvětí. Mrtví se tam radují, milují, smějí se a žijí věčně.

Ralf to viděl. Tu šťastnou zemi tam dole. I ona má slunce.

Dnes jsem Ralfa zahlédl. Přišel se k řece podívat na tu věc podobnou sokolu, která vypadla z mraků. Všichni jsme šli.

Spadla do řeky, která ji spolkla a odnese ji do podsvětí, až přeteče přes kraj světa.

Ralf byl smutný, když ten sokol spadl. Říkal, že je to chyba, posílat takové věci, aby nás rušily. Že ji poslal někdo ze starých mrtvých časů.

Ralf pracuje v kamenolomu. Otesává vápenec. Vypadá dobře, slunce se do něj opřelo, dodalo mu sílu a barvu.

Začal jsem mluvit o tom, jak jsme se potkali, ale Ralf se zamračil.

Říká, že to bylo před tím, než jsme pochopili. Vrtí hlavou. Takže bych o tom neměl mluvit.

Bohové znají čas a řeku. Oni vědí.

Už toho nechám.

ZNOVU

Joanna je nemocná. Snažím se jí pomoci, ale nevím jak její krvácení zastavit.

Kdysi bych zkusil něco udělat, abych ztrátě životodárné tekutiny zabránil.

Ted' ne. Jsem klidný.

Bůh-ibis ji připravuje. Snaží se a pomáhá jí.

Dnes večer odejde. Vydá se na poslední cestu. Přes kraj nebe do podsvětí.

Tak to říkají chrámové malby. Ožije a bude žít věčně.

Věčnost čeká.

Přišel jsem najít tenhle sešit a tohle do něj napsat. Občas si vzpomenu, jaké to bylo dřív.

Tenkrát jsem neznal radost. Joanna také ne.

Žili jsme, ale bez cíle. Ve věčném kolotoči.

Ted' vím, co se blíží. Západní smrt. Vzkříšení života.

Bohové-Quarthejici mají pravdu. Měl bych na ten život zapomenout. Lpět znamená zemřít. Plynout dál znamená žít.

Dnes jsem zahlédl faraóna. Přijel v zářivém kočáru taženém černými koňmi a v ruce svíral bronzový meč. Slunce stálo vysoko nad ním. Nevrhoval žádný stín.

Mohutný faraón s rudou kůží projížděl třídou Králů. My, jeden národ, jsme jásali.

Jeho velká hlava působila ve sluneční záři mocným dojmem. Mával svými mnoha rukama, aby pozdravil svůj jediný národ. Je tak velký, že koně úpí a zalévá je pot, když ho mají táhnout. Jeho pevné, blyštivé tělo je celé v brnění, neboť je vždy na stráží proti našim nepřátelům.

Třeba těm, co padají z nebe. Každý den zmírají další ohnivé koule, které se rozbíjejí o poušť. Jsou to blázni. Černá rozpadající se těla. Žádný nevstane a neodejde na západ. Jsou pouze sežehlou kořistí faraóna.

Faraón projel třídou třikrát. Vrhali jsme se na zem, aby si nás všiml. Jeho obrovské, zářivé oči se na nás podívaly. Křičeli jsme, tváře zalité slzami štěstí.

Přimluví se za nás v podsvětí. Bude zpívat bohům onoho světa.

Uhladí nám cestu na západ.

Padám před ním.

Ted' to zahrabu. Konec psaní.

Takové psaní do tohoto světa nepatří. Pochází z těch dávno mrtvých časů, kdy jsem neznal nic a myslel, že vím všechno.

Jdu za svou věčností na řecu.

*přeložil Petr Kotrle
ilustroval Karel Zeman*

lety. Neboť, řekl doktor, momentálně jsou ženy odsouzeny k trvalému pobytu na palubě, jelikož se *žádná* z nich do skafandru nevejde.

První důstojník poznamenal, že je to velice zajímavé téma pro poradu a navrhl celý problém důkladně prodiskutovat: ostatní důstojníci horlivě souhlasili a navigátor poznamenal, že mu ty parallaxy, světelné roky a stelární azimuty už stejně na poradách lezly krkem a mluvil o nich jen proto, že to chtěl kapitán Mayer.

Lékař nakonec svolil k předvedení svých výzkumů a první důstojník celkem logicky podotkl, že když všichni zastupují kapitána, musí to také všichni vidět. Lékař měl naštěstí více výzkumných objektů z řad dívek, které se již narodily na palubě Blesku, takže exkurze dopadla ke všeobecné spokojenosti.

Důstojník odpovídající za pohonné jednotky se pak revanšoval sedátkou u korekčních motorků, z nichž vypili veškerý alkohol, a proviantní důstojník přispěl utajovanými zásobami smažených bramborových lupínků a sušenek, potravinami velice drobnými a tudíž v podmínkách stavu beztláče či snížené gravitace přísně zakázanými.

V rámci bujarého veselí nakonec první důstojník navrhl, aby se všichni vykašlali na své povinnosti, neboť loď tak jako tak řídí automaty. Hrát na astronauty si mohou, až někdy (a kdo ví, jestli) doleří. Do té doby by bylo dobré užívat si života. Sklidil všeobecný souhlas, přepážky mezi mužskou a ženskou částí lodi, které se otvíraly jen jednou týdně kvůli nezbytné sexuální hygieně, byly prolomeny a Blesk se rázem stal nejveselejším tělesem pohybujiícím se v Galaxii.

Když se do lodi vrátil Mayer, který mával sklenicí, v níž měl kromě kosmického prachu údajně i dvě neutriny a vykřikoval, že si to všechno rozmyslel a že jen potřeboval na chvíli vypnout, nikdo z posádky mu nevěnoval pozornost a také výzva k důstojníkům, aby se odebrali k pravidelné poslední poradě, se minula účinkem. Posádka si velitele nevšímala.

Navíc Mayerovy výzvy a pozvánky na porady mohly být velice rafinovanou léčkou, jak se včlenit do všeobecného veselí: zůstal totiž jediným mužem na palubě, na kterého nezbyla žádná partnerka...

Josef Nesvadba Tykadla

"Všichni dobře víme, proč se dnes rodí tolik dětí s tykadly místo očí," začal doktor Nevermore svou přednášku. "Jsou to vlastně oči na tykadlech, která končí ve zmenšeném mozku. Zavinil to Hoff, jak rovněž kdekdo ví. Ten geniální mediální fenomén. Svým nesmyslným nápadem, že musí trumfnout konkurenci. To on si všiml, že s příchodem klipů roste procento dětí s exophthalmem. Tedy s vystouplými očima. Rodily se už tak, aby jim v televizi ani novinách nic neuniklo. My starší si vzpomínáme, že kdysi lidé četli romány, v nichž občas byla popsána nějaká šťavnatější událost, v rámci toho, co chtěl autor sdělit. Ti měli dosud oči v lebce, kryté víčky a obočím. Potom vzniklo zábavné čtení, kde literární osnova sloužila už jen k tomu, aby se mohly tisknout ty šťavnaté scény, vzbuzující hrůzu, vášně nebo veselí. S příchodem klipů tohle všechno končí. Klipy se nestarají o logiku děje nebo autorský záměr, jsou tady jen kvůli těm šťavnatým scénám. Jak v televizi, tak v novinách. Ale tím ještě nenastal monopol jedné firmy, ani nedošlo k rození dětí s tykadly, i když je zřejmé, že procento lidí s vystouplými očima stále roste, protože v civilizačním shonu nebylo už důležité přemýšlet o obrazech a tedy užívat mozek, ke kterému vedl nervový svazek oční, ale jen koukání, oko samé, které pak sdělovalo podněty *přímo* centřům emocí a lidé tak zažívali snadno hrůzu, vášně či veselí.

Heffuv nápad byl geniální v tom, že dobře předvídal, jak brzy se tohle okouká a přišel s ideou fantastických, originálních klipů. A tak se bez jakékoliv přípravy a vysvětlení vyskytovaly scény s neskutečnými vynálezy, neuvěřitelnými cestami, originálním dobrodružstvím a přímé zrcadlení současnosti. V tomto žánru dokázal Hoffa málokdo napodobit a jeho kartel brzy dosáhl monopolu mezi tiskovinami (klipy nesměly být delší než půl stránky!). Stále ovšem zbývala televize. Dokázala napodobit fantastické klipy mnohem účinněji, všechno bylo jako živé a divákům doslova lezly oči z důlků. To ovšem neznali Hoffa. Přišel se superklipy! *Žádný nápad* nesměl být delší než dva řádky!!! Jestliže se psalo o stroji, byl

to samozřejmě stroj času, když se psalo o vynálezu, byl jasně fantastický a cesty pouze neuvěřitelné. Začaly vznikat symboly, které v divácích, podmíněných novinovou produkcí jako pavloviánští psi, vzbuzovaly už předem hrůzu, vášně či veselí a děti s[^] vystouplými očima křičely, už když zahlédly první stroj: "Stroj Času!" Noviny tak získaly spoustu místa pro popis skutečných vražd, podvodů a loupeží, především ovšem pro reklamu, která jak známo živí je i lidi s tykadly.

Jenže i tehle zkrat zlotnlá televize napodobila skutečněji a dokonaleji (ultrapočítače, strechografika, molekulární syntéza a jiné objevy) také vedle obnažených dámských prdelek, mužského pohlaví a šaškovské čepice ukázala i zmíněný stroj, čímž dosáhla Absolutního Vjemu, jakému se dalo vzhledem k plasticitě (synchronizovaná vůně!) sotva konkurovat. A tehdy vytáhl Hoff svůj poslední trumf: Každý nápad se naznačil jen velkým písmenem! V jako vynález, C jako cesta, H jako hrůza a k tomu bude příslušný výtvarný doprovod. Hoff totiž tušil, že ho až sem televize nedohoní, že těžko může zrušit abecedu. A co víc! Využil jako ilustrace každé řádky textu celostránkovou reprodukci televizních ultraklipů, čímž nabídl spotřebiteli věčnou památku na Absolutní Vjem a intenzivní pocit, který samozřejmě v televizi přejde během mrknutí oka Ale tykadlové děti už očima nemrkaly, měly je stále otevřené, aby jim neuniklo nic z těch stále dokonalejších klipů. Neměly víčka. Hoff tím způsobem pak konečně dosáhl sloučení televize s tiskem a stal se králem supermonopolu. Podle posledních informací je jeho další žena těhotná. Jsem opravdu zvědav, jak dlouhá tykadla bude mít jejich bejby.

Ondřej Neff Odmítnutý stopař

Kilgore Trout napsal povídku, která se jmenovala *Odmítnutý stopař*. Byla o fyzikovi, který se dostal do prostoru mezi šestou a osmou dimenzí. Našel tam všechno, města, dálnice i telefonní automaty. Díval se na to a volal: Já jsem tady! Nikdo mu neodpověděl. Zkusil si stopnout auto, ale žádné mu nezastavilo. Ty bytosti žijící mezi šestou a osmou dimenzí nebyly nezdvořilé. Ony ho prostě neviděly. Fyzik se vrátil a zveřejnil svůj objev v časopise *Nature*. Celé týmy výzkumníků se pak desítky let pokoušely do světa mezi šestou a osmou dimenzí dostat. Všem se to podařilo, ale dopadli jako ten první. Nikdo je neviděl. Svět vědy po té zkušenosti propadl trudnomyslnosti a dal se na pití. Během jedné generace se lidstvo vrátilo do doby kamenné. Haj hou.

Na téma návratu k primitivismu napsal Kilgore Trout ještě jednu povídku. Jmenovala se *Kukaččí vejce. Začínala* ve čtyřicátém století mezagalaktickou válkou Pozemšťanů proti Goyanům. Lidstvo dostávalo na frak a do vyhlazení mu zbývala už jen jedna ofenzíva jinoplanetníků. Počítače generálního štábu zjistily, že by lidstvo muselo prohrát vždycky, ať by generálové zvolili jakoukoli taktiku. V poslední chvíli se jednomu géniovi podařilo vyrobit stroj času a Země se vrátila do patnáctého století s programem zůstat ve středověku navždy. První, koho upálili, byl Mikuláš Koperník. Tak to chodí. Následkem toho se lidstvo bez kontaktu s kosmem šťastně doprimitivizovalo až do dvacátého sedmého století. Potom vymřelo následkem pandemie zhoubné senné rýmy. Tak to chodí.

Zdeněk Rampas Elektra

Agam

Po deseti letech se z válečné výpravy vrací král Agam.

V době jeho nepřítomnosti vládla zemi královna Kryt spolu s jeho bratrancem Aigem. Bylo veřejným tajemstvím, že mnohaletá samota pro ni byla příliš těžkou zkouškou a že s Aigem nesdílí pouze trůn, ale i lože.

Období jejich společné vlády však umožnilo zotavení z velkých daní vypsaných pro financování Agamovy výpravy a stavby jeho válečné flotily. Země prosperovala, obyvatelé byli spokojeni, jen centrální královská moc, když se neupadala, pak alespoň slábla. Na druhé straně, pn tomto způsobu vlády jí nebylo tolik třeba.

Agam byl slavnostně uvítán; přesto, že věděl o relativistických efektech dlouhých výprav, vnitřně se jen těžko vyrovnával s tím, že

jeho druhdy mladičká žena je nyní starší, a asi i zkušenější a moudřejší, než on, pro- kterého uběhly dva roky. Z jeho dcerky Elektry vyrostla mladá žena a jeho syn Orest se blížil dospělosti.

Viděl, že pro ostatní se čas nezastavil, zavládly nové volnější mravy, království pod ženskou rukou zjemnělo a kultivovalo se. Místo do vesmíru se investovalo do zkoumání planety a jejího zlidštění.

Agam usedl na trůn a začal vládnout tak, jak před deseti lety přestal. Jeho reformy, mnohdy návraty k již překonanému, narážely na pasivní odpor většiny společnosti, zdálo se mu, že nikomu se nechce vzít na vědomí, že po ukončení války a návratu válečníků na domovské planety se změnila mocenská struktura galaxie a je třeba opět zbrojit a platit za to.

Těsně před rozhodnou konfrontací Agama s opozicí, v níž na jedné straně hrozila občanská válka a na druhé králova vojenská diktatura, situaci vyřešil palácový převrat, v němž se moci ujal Aigos.

Agam byl zavražděn, což vyvolalo při jeho neoblíbenosti nečekané pobouření. Část šlechty se rozpomněla na své povinnosti vůči panovníkovi a vytáhla do boje proti samozvanci.

Když se vypořádal se vzpourou, zavedl Aigos, aby udržel svou moc, většinu opatření, ke kterým se chystal Agam, a v leccem šel i dál.

V zemi nastala vláda strachu.

Klyt

Klyt byla "moderní" žena se smyslem pro krásu a životní harmonii, v mládí doufala, že ji královský úřad umožní život podle vlastních ideálů, když zjistila, že je toho naopak největší překážkou, změnila raději království než sebe.

Brzy po Agamově odletu pocítila, že děti a čekání na Agama nemůže být náplní jejího života. Ani panování a rozsáhlé reformy a zlepšování života lidu jí nestačilo k uspokojení.

Aigos jí v ničem nebránil, přijal její Unii a v mnohém jí pomáhal a inspiroval. Tehdy se do něho zamilovala.

Když se Agam vrátil, stála Klyt před volbou dalšího života s Aigem za cenu občanské války nebo návratu k manželovi.

Vášeň k Aigovi za deset let ztratila na záru a do popředí se dostala její snaha zachovat za Agamovy vlády to, o čem se domnívala, že bylo za jejího panování dobré.

Elektra

Elektra nemilovala matku a idealizovala si nepřítomného otce, od jehož návratu podvědomě očekávala nějaký zlom ve svém životě.

Agamův návrat byl pro Elektru zklamáním, dráždilo ji jeho staromilství (při svém smyslu pro čest a pravdu nedohledala, že to, co považuje za normu, je do značné míry dílem její matky) a pragmatismus, s kterým Agam přešel nevěru manželky a zradu bratrance.

Svou antipatii vůči Klyt a Aigovi přenesla i na jejich způsob vlády po převratu. Chráněna svým původem vystupovala proti tyranii, pomáhala postiženým a jejich rodinám. Občas ji napadlo, zda tím, že zmírňuje nejhorší krivdy a činí tak život snesitelnějším, nenapomáhá vládě teroru. Nemohla však nepomáhat.

Ještě roky po převratu se jí vracel sen o oné osudné noci.

Po večeri v rodinném kruhu, z které byl Agam odvolán do vládní části paláce, odešla do svých pokojů, kde na ni již čekal její tajný milenc. Když pozdě v noci zaslechl hluk za dveřmi, vstala Elektra, aby zjistila, co se děje. Někdo rozrazil dveře, čísi ruce ji zezadu držely, skupina gardistů vběhla do ložnice a jejich velitel probodl Elektrinu milence dřív, než ten mohl sáhnout po své zbraní. Když se Elektra vzpamatovala, ležela odhozená v jeho krvi a on již nedýchal.

Bloudila palácem plným šílenců s meči v rukou, viděla, jak z králova kabinetu vynášejí zabalené Agamovo tělo, potkala svou matku, očividně stejně překvapenou a bezradnou jako byla sama. Ukryla se za tajnými dvířky, které objevili s Orestem jako děti. Šla chodbou, v které se od jejich dětských let nic změnilo. Vešla do deset let neužívaných pokojů krále Agama. Když za ní zapadla dvířka, zjistila, že v pokoji není sama. Zády k ní stál obrovitý muž v královském plášti. Poslepu se snažila nahmatat pružinu dvířek, ale muž se otočil a pohlédl na ni.

V tuto chvíli se vždy probouzela.

Jednou se ale na muže vrhla, neznámý se k ní otočil a ona spatřila Agama.

Agam - pokračování

Převrat ve skutečnosti provedl on. Předěšel, či si myslel, že předchází Aiga, a zlikvidoval ho spolu s částí svých lidí, kteří dost nepodporovali jeho kurs. Využil toho, že je o deset let mladší a málokdo si ho pamatuje. Navíc vykazoval s Aigem jistou rodovou podobu; jiný stříh vousů a trochu šedin je činily z větší vzdálenosti nerozeznatelné.

O tomto spiknutí věděl pouze Taleios, kterého ještě před odletem umístil Agam do Aigovy gardy. Ta provedla převrat, Tál sám zabil Aiga, s tím, že jde o Agama, a dal pobít i další dvořany, kteří mohli poznat záměnu. Vedle toho myslel i na své zájmy, tu noc dal zabít v Elektrině ložnici jejího milence.

Agam se pak dal poznat pouze Klyt a později ke své škodě i Elektrě. Ta mu nedala příliš času, aby toho mohl litovat.

Elektra - pokračování

Elektra zpočátku nenáviděla falešného Aiga za vraždu otce a pak i za rozpoutaný teror. Když se dověděla pravdu, teror neodpustila a vinila otce z vraždy svého milence. Její vztah k vysněnému otci zavražděnému Aigem se dostal do konfliktu se vztahem k reálnému člověku, jehož neznala, který zavraždil její lásku a byl jakousi shodou okolností jejím otcem. Mezi nimi musela volit a paradoxně Agama začala nenávidět i za to, že ji před tuto volbu postavil. To ji, potom, co ho zabila a nechala jeho tělo zneuctít, jako by vskutku šlo o tyрана Aiga, poněkud sblížilo s matkou, ale již nikdy nenavázali pouto porozumění.

Eva Hauserová

Románová trilogie

Františky Bramborákové

z let 2010-2014

NEMLUVTE O PERLÁCH

je román, který vznikl těžce celé dva roky 2010 - 2012, neboť autorka se v té době starala o pětatřicet koček, pro které měla zřízen útulek ve svém bytě. Domácí zvířata, zejména bytoví mazlíčci chovaní pro potěšení majitelů, pro ni však právě tehdy začala představovat filosofický problém: má člověk právo stát se stvořitelem nových biologických druhů (tak se mohou domácí zvířata bez nadsázky označit), které jsou pak na něm zcela závislé, žijí s ním v symbióze a jejich chovám, jakkoli přátelské a roztomilé, je podivnou směsí tajemných instinktů, které jsou ve skutečnosti zmatenými a deformovanými původními vzorci danými přírodou? Když se takto začala dívat na své kočky, imala ji hrůza, která prolíná i celým románem...

Svět tohoto románu je postkatastroficky chmurný. Zbytky lidstva zde přežily pouze v podobě domácích mazlíčků, chovaných takzvanými Hlavouny na jedné planetě v jedné vzdálené galaxii... Hlavouni

jsou inteligentní hlavonožci s kuželovitými schránkami, žijící ve vodném roztoku, který si sami přetvářejí vlastní sekrecí a uzpůsobují tak, aby v něm měli ideální podmínky. Hlavouni jsou tak inteligentní, že ať lidé dělají, co chtějí, jejich "pánům" to vždycky připadá nesmírně roztomilé a naivní.

Lidé jsou chováni v nádržích se vzduchem - takzvaných eráriích. Hlavounům připadá ze všeho nejroztomilejší, když lidé mají nějaké projevy sekrece - zejména když pláčou nebo se potí. (Hlavouni, jak již bylo řečeno, mají totiž k sekreci zvláštní vztah - bez ní by nemohli žít v původním prostředí své planety.) Aby dosáhli většího pocení svých mazlíčků, chovají je v horku a vlhku, a aby lidé víc plakali, jsou zkoušeny různé metody - bolestivé napichování nebo odlučování přibuzných a na sebe zvyklých jedinců.

Hlavní hrdinka Stázička se naučí skvěle brečet bez jakéhokoli důvodu a získá tím od Hlavounů mnohá privilegia, ale lidé sami ji nemají rádi a utiskují ji. Mezi lidmi se vyhraní dvě skupiny - jedna chce za každou cenu (i za cenu vlastního života) utéct, osvobodit se a získat znova lidskou důstojnost, druhá skupina se s osudem mazlíčků smířila a vidí v něm určitou perspektivu do budoucnosti. Vždyť kdo by jinak nesl dál štafetu lidskosti a lidství, říkají si tito umírnění. V této druhé skupině však existuje tvrdý konkurenční boj o přízeň Hlavounů.

Dramatický konflikt románu se rozvíjí kolem toho, že radikální skupina lidí chystá vzpouru. Doufají, že se jim podaří Hlavounům dokázat, že mají právo na život podle svých představ, a založit na hlavounské planetě jakousi "autonomní lidskou oblast". Aby odpoutali pozornost od svých aktivit, označí za osnovatele vzpoury naopak umírněnou frakci lidí. Stáza je s ostatními odsouzena k utracení, ale zachrání se tím, že ví, co ostatní netuší - před Hlavouny se nesmí mluvit o perlách, to je cosi nesmírně tabuizovaného, vulgárního a urážlivého (víte, jak taková perla pod krunýřem může svědčit a být společensky trapná?! Navleče to tak, aby všichni ostatní před svými "pány" začali o perlách mluvit v domnění, že se tak zachrání. Pochoptitelně jsou urychleně utraceni a Stázička jediná je ponechána, neboť je podle všeho nevinná (neříká heslo s perlami).

Radikální větev lidí unikne ze zajetí, ale nezná prostředí planety, a i kdyby se tu vyznali sebelíp, nepomohlo by jim to -jakou šanci má akvarijní rybička na útěku? Zkrátka se všichni utopí.

Stáza tedy zůstane ze všech lidí úplně sama a poslední.

Brečí.

MŮJ MANŽEL JE ZOMBIE

Druhý román Františka Bramboráková vychrlila ve velké rychlosti, jakmile se zbavila koček. Tentokrát obrátila svoji pozornost na vztahy mezi mužem a ženou. A užasla. Jak mohl Sigmund Freud přijít na takový nesmysl, jako že ženy závidí mužům penis? - No přece jediné proto, zeje patriarchát a ženy mužům závidí dominanci, a ne penis! A co kdyby byl matriarchát? Potom, uzavírá Bramboráková, by nutně muži záviděli ženám dělohu. Měli by nesmírný, zcela je ovládající komplex méněcennosti z toho, že nedokážou ve svém těle vytvořit nového člověka, a toto zoufalství by se snažili překonávat různými šílenými, výstředními skutky.

I vyjadřování mužů by tím bylo hluboce ovlivněno. Kdyby se setkali dva muži a mluvili by o tom, co dělají, znělo by to asi takto: "Právě rodím. Mé první dítě se docela uspokojivě vyvíjí (samozřejmě by tím mysleli jakýkoli pracovní projekt, nápad nebo akci). A vy?" - "Já jsem právě počal, ještě nevím, jestli to vyjde, doufám, že z toho nebude potrat." Je samozřejmé, že by se snažili získat a udržet pozornost žen, svůdně by se oblékali a chovali, věřili by, že se musí přetrhnout, aby si jich ženy všimly nebo dokonce aby byly ochotné s nimi žít delší čas.

Všichni muži by si byli vědomi toho, že nikdy nemohou dosáhnout ženské zemitosti a vyrovnanosti, být zkrátka tak sami sebou jako ženy, ale na psychiku některých z nich by vědomí této nedokonalosti působilo přímo destruktivně. Sami na sebe by si stále vymýšleli různé zkoušky, testy a prověrky, často velmi výstřední a kruté, aby tím (alespoň ve vlastních očích) nabyli nějaké hodnoty.

Hrdinka Agnes má manžela, který trpí zvlášť silným komplexem méněcennosti a hysterií. Nepomáhá, když ho stále ujišťuje, že je půvabný a že jí vytváří hezké zázemí různými svými nápady a aktivitami. Jednou manžel náhle zmizí. Po čase dostane Agnes podivný vzkaz, že její muž zemřel a že je pohřbený na blízkém hřbitově. Jde se tam podívat a skutečně uvidí čerstvý hrob s jeho jménem. Případá

jí to sice divné, ale zvykne si tam chodit s dětmi každou středu a neděli a vždycky tam přinese nějaké kytičky, utře náhrobek nebo rozsvítí svíčku (v tomto matriarchálním světě se nosí na hroby i jídlo, které pak snědí myši a ptáci, klábosí se tam a hřbitov je místem společenských setkání, v podstatě docela přátelským.)

Jednou ji *zarazí*, že na manželově hrobě uvidí láhev s cizokrajnou nevidanou etiketou a nápisem ŽIVÁ VODA. Obsah lahve se vylil... prší na hrobě je ještě vlhká!

Agnes přeběhne mráz po zádech, začne tušit cosi neblahého. Vezme však děti, jde s nimi domů a chová se, jako by nic. Uprostřed noci se však objeví podivná postava... je jako její muž, ale chová se naprosto šíleně. Ohrožuje ji, tván se, jako by ji chtěl zaškrtnout a v poslední vteřině si to rozmyslel, nutí ji k různým sado- i masochistickým aktivitám... Agnes má podezření, že všechno je možná jen naraženo a schizoidní bláboly, které "zombie" vede, jsou v podstatě to, co jí její muž skutečně chtěl říkat, a jeho chovám odpovídá tomu, jak se chtěl chovat... jenže některé podrobnosti jsou zarážející: tak například jeho tělesná teplota je stejná jako teplota okolí, a v zrcadle taky není vidět.

Agnes se octne v pasti, z níž není východiska. Její děti to všechno přijmou s dětskou samozřejmostí a netítozností a hrdinka končí zcela tyranizována a ovládnuta temnými silami, které její muž tak či onak rozpoutal...

NA DVA ROKY MUŽEM

Tento román dopovídá to, co předchozí román ani nemohl začít řešit - otázky skutečné identity muže a ženy. Když Františka Bramboráková začala analyzovat, zda "základní" - ve smyslu původní, neodvozený - stav lidstva je mužský či ženský, dospěla k jednoznačné odpovědi: ženský, neboť v ženském stavu se člověk daleko bezprostředněji vyrovnává s danostmi života i přírody, vidí konkrétněji a komplexněji, žije odpovědněji a smysluplněji a celá koncepce jeho života je přitažlivější a pro nezaujatého pozorovatele jistě přijatelnější. A tak si Bramboráková položila základní otázku: Proč by vůbec nějaký člověk chtěl být mužem?

V tomto románu Bramboráková vytvořila svět, kde všichni lidé normálně žijí v ženském stavu a muži se stávají pouze na omezenou dobu, aby se umožnila reprodukce lidského druhu. Nikdo však mužem dobrovolně být nechce, a tak je zavedena povinnost všech občanek v určitém věku absolvovat "mužskou službu". Tyto osoby jsou hormonálními a chirurgickými zásahy změněny na několik let na muže. "Mužská služba" je však nepopulární a doba jejího trvání se stále zkracuje, navíc se jí lidé hledí pod nejrůznějšími záminkami vyhnout, ale úplně zrušit se nedá (je to dáno tím, že je třeba vyprodukovat určité množství spermií a získat dostatečně různorodý genetický materiál).

Konflikt tohoto románu je v tom, že skupina dívek se rozhodne do nenáviděné mužské služby prostě nenastoupit. Rozpoutají "dívčí válku", ale po dlouhém boji jsou potrestány tím, že se musí stát muži na doživotí a tvoří osazenstvo jakéhosi "veřejného domu". V jejich vnitřních konfliktech si Bramboráková vytvořila dokonalou možnost analyzovat mužskou psychiku zcela obnaženou až na samu dřev, zejména v postavě hlavní hrdinky Žofie, která se vzdá naděje, že se stane ještě kdy ženou*, a nalezne dokonce nepochopitelně zvrhlé zalíbení ve svém mužském těle...

Otakar Melichar Vesmírný hlad

Na palubní desce se rozsvítilo červené světlo. Také bzučák nezháhal. Kosmonaut Roderick Baxter pohlédl na obrazovku, aby se dočetl, co se děje.

Co je psáno, to je dáno.

"Robot Mi - chal," bylo psáno, "se právě vrátil ze skladu potravin, kde prováděl inventuru. Zjistil, že kontejner II je nedopatřením naplněn hliněnými hracími kuličkami těchto barev: žlutá, oranžová, červená..."

Kosmonaut Ubrus, jinak přátelský bílý bobtail, hněvivě zhasl obrazovku.

"Co budeme jíst?" zeptal se udiveně Rod.

Ubrus si vyžádal příslušným tlačítkem zprávu o současném stavu.

"Při snížených dávkách jídlo na tři dny," odpověděl briskně computer a dodal: "Intercosmional Company se omlouvá. Situace se nebude opakovat."

Rod požádal computer o možná řešení. Bylo jen jedno: "Poslání je nutno splnit. Proto jeden kosmonaut musí přežít. S ohledem na dobu letu se bude kosmonaut Ubrus (46 kg) živit kosmonautem Baxterem (75 kg). Pro Ubra hovoří i jeho schopnost využívání všech složek náhradní stravy."

Následující tři dny žili oba přátelé v neutěšeném psychickém stavu. Rod přesvědčoval Ubra o tom, že je lepší, když alespoň jeden z nich přežije. Ten nesouhlasil, ale byl tu i úkol, který bylo nutno splnit, aby jejich společná práce nevyšla nazmar. A tak čtvrtého dne Rod Ubra konečně přesvědčil. Zbývalo jen překonat bariéru nechuti k tomuto nezvyklému druhu krmě.

Vtom se na palubní desce rozzářilo červené světlo a také bzukač nezahálel. Na obrazovce se objevilo: "Konec cvičné simulační zkoušky. Intercosmional Company se omlouvá. Situace se nebude opakovat."

Přátelé se objali. Ubrus Roda několikrát olízl. Pak Rod ucítil na krku dotek silných zubů...

Otakar Melichar

Vzpoura

Rod kráčel liduprázdným parkem.

První příznaky pocítil, když přešel okolo památníku spisovatele Čapka. Motýlek se mu uvolnil a několikrát ho lehce pleskl po krku. Rod přidal do kroku. Motýlek se osmělil víc a začal ho citelně plácát přes tváře. Rod pochopil. Strhl ze sebe sako, ale víc už nestihl. Trenýrková guma ho začala nesnesitelně škrtit. Rukáv košile se zachytil v zádu za límec a tak bezohledně mu zakroutil ruku, až mu ostrá bolest v rameni vehnala slzy do očí. Tkaničky šplhaly o závod nahoru po lýtkách, po stehnech... Chtěl je volnou rukou strhnout, ale čepice se mu svezla přes oči. Pravá šle ho strhla k zemi, límec se zaryl do krkavice...

Už nějaký čas se něco takového čekalo. Hlíдали se však spíše roboti a počítače.

(věnováno A. Dasslerovi, zakladateli firmy Adidas)

Jan Poláček

Ono

Všechno už tu bylo, a tak v honbě za originalitou sáhl Kilgore Trout daleko do minulosti. Vcelku logický krok, jak také jinak napsat román z budoucna? Román byl silně kybernetický a jmenoval se *Ono*.

Já jsem se o africkém království Kitora, jehož realie použil, dozvěděl teprve nedávno a nitky souvislosti se v mém vědomí propojily.

Příběh sám o sobě je dost rozvláčný a zajímavý je především pro detaily vedoucí hluboko za linku děje popisujícího fingovaný boj o následnictví, který má všechny pouze ujistit o tom, že se králem stane skutečně nejmocnější. Samozřejmě, že ten se boje vůbec neúčastní, ale pouze čeká, protože ví své (zřetelná paralela s Kitarou). Osoba krále, jehož jedinou funkcí je sdružovat, je typická svou izolovaností zdůvodňovanou výjimečností, posílenou v Troutově kybernetickém světě i logickou nepohyblivostí vševědoucího vládce. V okamžiku, kdy stane na vrcholu a je všemocný, zrychlí čas, přesvědčený, že pokud bude vládnout déle než ti před ním, neupadne v zapomnění. *Zajímavý* je i jeho vztah k majetku - totiž vůbec žádný. Chová se jako smrtelně nemocný, kupovat je pro něj totéž co obdarovat. Se zdravím to ale nemá samozřejmě nic společného. Zřejmě vás už ani nepřekvapí, že jako správný král nikdy nespočine na zemi holou ani jinou nohou.

Na závěr si ještě všimněme schopností šamanů procházejících celým románem jako červená nit... a nejen jím. V Kitare léčili zařýkávadly, přikládáním rukou na rány, kouzly... o několik set let později léčitelé opět uzdravovali za pomoci podivné energie, prýstíci jak jinak, než opět z jejich dlaní... a srovnajme je s Troutovými mágy, ano, je to totéž, ale to zdůvodnění: "Jak nejrychleji a bez

velkého zákroku opravíte jakýkoli přístroj? Bouchněte do něho jemně - z jedné strany - z druhé, klepněte s ním, a bez ohledu na to, co je uvnitř, je opět v pořádku." Ne vždy? Máte pravdu, ale riskujete něco, když použijete metod starých šamanů?

Troutovy postřehy mě donutily zamyslet se nad smyslem románu. Co v nás vlastně přetrvává? Jsou to pohanské bludy, konvence, nad nimiž neuvažujeme, anebo dávná zkušenost? Nevím, jestli právě to bylo úmyslem autora, či zda na mě zapůsobilo až srovnám Kitaru, mých současných zkušeností a extrapolovaného Troutova kybernetického světa. Konečně, vzpomeňte si i vy na své porouchané rádio, které po vašem doteku opět jakoby zázrakem ožilo.

Radomír Klbal

Kam to všechno povede...

Celosvětová konference politiků všech zemí jednala neúnavně šest let. Pak slavnostně vyhlásila, že svou práci úspěšně dokončila.

Byl vyhlášen Den osvobozených Pozemšťanů, zrušeny hranice, přihlašovací povinnost, rozpuštěny armády, zakonzervovány zbrojní arzenály. Všichni jásali, plakali radostí, objímali se, pochodovali ulicemi měst a vsí, provolávali slávu.

Jen má žena Jenifer si starostlivě položila otázku, kam to všechno povede. Jenže v minulosti jsme nikam nesměřovali, kdežto nyní jsme před sebou měli Budoucnost. Její otázka i obava, která se v ní skrývala, nedávaly smysl.

Po týdnu oslav jsme se vrátili k práci a s nadšením vykonávali i to, co nám dříve připadalo nudné.

Při prvním výročí Osvobození oznámil Komitét osvobozených Pozemšťanů, že lidé jsou napříště osvobozeni i od práce, která se jim nezamlouvá. Bylo dost robotů, kteří mohli vyplňovat dotazníky a formuláře tří set úřadů, pojišťoven a neziskových institucí, jenž dbaly o svobodu a některé záležitosti občanů.

Objal jsem svou ženu Jenifer. Zdálo se jí to potěšitelné, jen by bývala ráda věděla, kam to povede.

Napadlo mě, že možná přijdou těžkosti, nedostatek. Ale Komitét osvobozených Pozemšťanů fungoval znamenitě. Stačilo patřičné zdůvodnění, a kdo nechtěl, nemusel pracovat vůbec.

Když o dalšího půl roku později zrušil Komitét liberalizované ceny i peníze, pocit naprosté svobody už kazil pouze zákon o povinnosti uchovávat dvacet let všechny paragony a účtenky pro kontrolní účely berních úřadů.

Jenifer kroutila hlavou a opakovala, kam tohle povede, kam jen to všechno povede.

Potom jsme byli osvobozeni od hlučných dopravních prostředků. Až na úředníky nikdo nepracoval. Ti zůstávali v úřadech i přes noc, aby mohli posloužit, kdyby bylo třeba, a nikam nejezdili. Ostatní měli času nazbyt, proč by nemohli pěšky, když už někam chtěli. Skupinky neuvážlivých jedinců protestovaly, ale většina chodila před úřadovny poboček KOP a provolávala slávu.

Postupně jsme byli osvobozeni od mnoha dalších věcí, i od zvyklostí jako děkování a zdravení. Teprve nyní si mnozí začali ujašňovat, jak obrovský je prostor skutečného osvobození člověka.

Byl jsem tím nadšený i udivený, avšak Jenifer pouze pronesla to své, kam to povede.

Poprvé mě to opravdu rozlobilo. Když o čtrnáct dní později vydal KOP nařízení k osvobození od manželských pout, vyzval jsem ji, ať jde, ať sama sebe vede, kam se jí zlíbí.

Týden nato jsem své přikrosti litoval, chyběla rhi. Ale KOP nás zrovna osvobodil od šatů. A o den později i od puritánských konvencí, jež se našťestí týkaly právě toho, proč mi Jenifer scházela. Cítil jsem se osvobozenější než ostatní.

Padly i další zakazy a omezení. Byli jsme už úplně svobodní. A tehdy kohosi napadlo, že bychom se ještě měli osvobodit od Komitétu osvobozených Pozemšťanů.

Jenže jak? Čím?

Vysedávám nahý ve své kobce, hryžu si palec u nohy a přemýšlím, kam to všechno povede.

Radomír Klabal Balvan

Poté, co se Ragnar rozloučil, zvedla matka oči ke stropu.

"Děvče, kde jsi k němu přišla?" V hlase jí zněla směsice ironické hrůzy a opravdové mateřské starosti. "Vždyť je to neotesanec, balvan... No dobře, dobře, jinak fešák," přidala chlácholivě, když viděla, že Jivil má chuť ji uškrtit. Ale neubránila se, aby nedodala: "Jednou mi dáš za pravdu."

Šedmi roků po svatbě s Jivil začal Ragnar létat pravidelně na lince na Mars, později i k lo. Jivil zůstávala s dětmi, Benkem a Klárou sama. Rozuměla si s nimi, jenže v době mezi lety je Rangar rozmazloval. Když znovu odletěl, nebylo s nimi k vydržení. Chtěla mít dobře vychované děti, uvažovala o rozvodu. Ale bylo jí čtyřiačtyřicet. Slibovala si, že si udělá pár dní čas, někam se před všemi ukryje, všechno promyslí a rozhodne se.

Než k tomu došlo, děti dospěly, Klára se vdala a Benk odjel na studie do Oxfordu.

To léto obstaral Benk čtrnáctidenní pobyt v malém letovisku na jednom z tichomořských ostrovů. Byla tam nádherná písčitá pláž, s břehem jako podle pravítka v délce jednoho kilometru.

Chodili v mělké, teplé vodě anebo seděli a pozorovali dlouhé vlny, rozlévající se po písku.

"Jsou jako čas," řekla Jivil před odjezdem a měla na mysli ten, který se stal minulostí a změnil všechny její představy o budoucnosti. Nezoufala si z toho, ale šťastná se necítila.

"Všimni si, jakou rychlostí se hřeben vlny žene po pláži," odpověděl Ragnar. "Kdyby se blížil k břehu pod úhlem tří setin vteřiny, dotykový bod proletí pláží nadsvětelnou rychlostí. Teorie relativity nemůže platit."

Měsíc po návratu z dovolené přišel Ragnar se zprávou, že poletí k Neptunu s malou pokusnou fotonovou raketou. A získal povolení, aby Jivil směla s ním.

Uvědomil si vzájemné odcizení a společný let měl být pokusem Onápravu toho, co se nepovedlo na dovolené.

Poté, co rádiové signály mezi raketou a Zemí putovaly tak dlouho, že komunikace ztratila význam, vylézal Ragnar z rakety a montoval k ní jakýsi stožár. Když už se táhl do vzdálenosti jednoho kilometru, přilétl ke konci se záchranou mušlí, připevnil ji tam a vrátil se do kabiny po konstrukci.

"Vzpomínáš si na pláž?" vyslovil nezapamatovatelné jméno. "Nyní dokážu, že nadsvětelná rychlost je možná!"

Navedl raketu na kruhovou dráhu. Stožár trčel ven z kruhu. "Chci to zažít na vlastní kůži," řekl, přidal instrukce a vrátil se do mušle.

Jivil zvýšila rychlost rakety na maximum, těsně pod hodnotu rychlosti světla. Ragnar spočítal, že mušle, kroužící na větším poloměru, poletí rychlostí nadsvětelnou.

Sledovala ho od počátku teleskopem. Se vzrůstající rychlostí se jeho obraz zvolna rozplýval, až zmizel. Neudivilo ji to, světelné paprsky rychlostí mušle prostě nestačily, unikla jim.

Začala zase brzdit.

Mušli na konci konstrukce neviděla. Když tam došplhala, našla její zmenšeninu, jen o málo větší než knoflík u kabátu.

Dovtipila se okamžitě. Mohli za to Einstein a Newton. Aby zůstala v platnosti rovnice $E = mc^2$, musela by při vzrůstu rychlosti vzrůst i energie. Jenže to by bylo v rozporu se zákonem o jejím zachování. A tak se zmenšila mušle i s Ragnarem.

Nosí ji jako medailon. A známí jí lichotí, jaký má na krku krásný kámen.

"Kámen?!" odpovídá s náznakem nostalgie. "Je to balvan..."

Ivan Adamovič Tečka za dílem mistra (doslov)

Kráčejíce podél mnohasvazkové edice Troutiana, zabírající na knihovním regálu včetně rejstříků bezmála pět metrů, nemůžeme si nepoložit otázku, proč se Mistr nedožil vydání svého možná nejambicióznějšího díla Závěj. Přitom možná včasné vydání Závěje by způsobilo to, čeho se Mistr za svého života již nedočkal - totiž dlouho očekávané uznání akademické kritiky, *zárazem* do čítanek a kritické přehodnocení celého předchozího díla, neprávem obsta-vovaného posměšnými hradbami ghetta zábavného čtiva.

"Závěj je kadeř božského těla," otevírá Trout svůj román enigmatickým rozjímáním Muže s jednou rukou. Dlouhou dobu byla tato první věta Troutova románu rozebírána toliko z hlediska poetiky a stylistiky, avšak teprve zásluhou profesora Homá (viz B. Hom: Dílo pozdního Kilgora Trouta z hlediska aspektů tradiční hermetiky. Gnosis, 6, 1998, č. 6.) byla literární věda upozorněna i na hermetický rozměr Troutova díla. Profesoru Hornovi nemůžeme upřít pili, avšak poněkud mu chybí dostatečný nadhled, a tak po objevení premise svého článku je natolik zaujat občasnými autorovými poznámkami, na okraj troušenými Kormidelníkem (srovnej str. 87 a 412) a později stále častěji Mužem s jednou rukou (např. str. 666 a násl.), že zcela dezinterpretoval autorův úmysl a svedl na falešnou stopu i nejednoho pozdějšího badatele. Nikam bychom se totiž nedobrali, pokud bychom v těchto útržcích pozdně antické (podle některých ovšem raně středověké) moudrosti hledali jednu z významových rovin díla. Autorovi slouží čistě jako přátelské spílce pro zasvěcené, nikoliv však jako orientační body v příběhu, který jinak s Hermem Trismegistem souvisí jedině tím, že jak Troutova Závěj, tak 14 dochovaných spisů Tříkrát velikého filozofa, posloužilo jako základ k textům třetího CD-singlu jisté kalifornské kyberpunkové kapely periferního významu (viz M. Bricks: Je to ještě hudba? Punk 'n' Pogo, 17, 1999, č. 12.)

Pokud bychom totiž opravdu měli hledat skrytou symboliku Troutova eposu, musíme upřít svou pozornost na hlavního (?) protagonistu, Poutníka Seva. Vynořuje se odnikud a najednou se v arktické metropoli Apeiron nemluví o nikom jiném, než 0 tajemném cizinci zahaleném v roucho s kápi, třímajícím magné ziovou lucernu v jedné a hůl se sedmi zářezy v druhé ruce. Není tak těžké odhalit, jak ostatně ukázal již před dvěma lety Knut Kristenson (viz jeho stať Trout - tarot - tektit: trojí nahlédnutí jedné tváře. International Tarot Journal, 233, 1997, č. 2/3), že Poutník je symbolem Poustevníka, devátého arkánu Tarotu, a že křestní jméno Sev není nic jiného než písmena potřebná k doplnění Poutníka na Poustevníka. (Vzpomeňme zde často citovaný výrok J. N. Kaprála, který rukopis přeložil z troutštiny, zmiňujícího se o "překla datelském očisti".)

O co jde vlastně v celém příběhu Poutníkovy, to se čtenář nedozví ani po přečtení celého díla. (Snad nyní neprozradím příliš, řeknu-li, že leccos napoví technické údaje v tiráži, které nejsou ani trochu náhodné.) Zato je brzy jasné, o co jde Sektě rybího břicha, Muži s jednou rukou 1 Bratrstvu matrikářů, které manipulací s údaji v matrikách obratně přizpůsobují běh událostí v Apeironu svým potřebám.

Machinace Matrikářů dostoupí vrcholu v geometrické polovině románu (na straně 999 - viz korelace s devátou arkánou), který je i bodem obratu celého děje. Po zdoluhavé (nikoliv ovšem nudné) expozici děj katarguje kapitolou, v níž se ukáže, že podle zápisů v Matrikách (zde si, laskavý čtenáři, připomeň jejich význam pro vývoj apeironské společnosti a pro šlechtění mutantů Estrogenů, na dálku rozpoznatelných hemžením skákajících genů) je Muž s jednou rukou ve skutečnosti Ženou v krabici, Laura de Vítková přestává existovat úplně (dost krutý osud, po všech těch útrapách V Jeskyni mlsných kobylek...), na jejím uvolněném místě píše Sekty se objevuje Ruka bez muže (motiv autorem blíže nevysvětlený; postmoderní ledabylost nebo otevřená zadní vrátka pro pokračování?) a dokonce i Kormidelník, postava čtenáři tak blízká, není tím, čím se zdá být (nebylo by diplomatické prozrazovat víc, vzhledem k těm,

kteří po prvním rychlém přečtení Závěje nepronikli dostatečně do všech fabulačních zákoutí).

Ačkoliv následné líčení Poutníkůvých intrik proti Matrikářům, Sektě, svému zlému alter-egu vytvořenému Estrogeny i tajemnému Univerzálnímu Hodináři neztrácí nic na spádu a čtivosti, následující děj je velmi nenápadným, ale o to důmyslnějším zrcadlovým obrazem první poloviny; konkrétně obrazem obráceným, nepravým (viz J. Novák: Základy optiky. Praha, 1926.). Sřet s Hodinářem, odhalení tajemství nelogické architektury apeironských ulic, odvážný ponor do vlastní minulosti, zabránění vzpouře umělé inteligence, kontakt s podzemní ztracenou civilizací Lemuňanů, interpretaci pozemské historie ve smyslu japonského čajového obřadu a konečně i závěrečnou, naprosto překvapivou pointu jistě nemusím připomínat, protože dozajista zůstávají ještě čerstvé ve čtenářově paměti.

O potížích s vydáním díla se dozvídáme jen útržkovitě z Troutovy korespondence a deníkových záznamů (viz Kilgore Trout: Dopisy sobě, Kilgore Trout: Tajný deník Kilgore Trouta, Mark Frost & Kilgore Trout (posmrtně): Skutečný tajný deník Kilgore Trouta, aneb co prozradily nápisy na zdech toalet). Základ díla byl vytvořen již koncem 30. let. Trout tehdy odnesl rukopis do tehdejšího nejpopulárnějšího SF magazínu Astounding, neboť v té době si ještě bláhově myslel, že to bude právě SF ghetto, které ho pohostinně přijme za svého. U šéfredaktora Campbella tehdy právě seděl mladý brýlatý student biochemie s výraznými kotletami a probíral s Campbellem jakési tři robotické zákony. Zatímco Trout naslouchal plodné debatě redaktora s kmenovým autorem, uvědomil si, jak nápadně probírané tři robotické zákony připomínají jeho vlastní "Tři zákony pro mutanty a předpisy související", tvořící jeden z appendixů knihy.

Ještě než na něj došla řada, zvedl se a odešel zahanbeně domů, aby svůj rukopis podstatně přepracoval. Podruhé se odvážil rukopis nabídnout až na sklonku let padesátých, tentokrát neznámému redaktorovi jedné kalifornských novin. O tom, jak pochodil, hovoří zřetelně tři záznamy z Troutova deníku:

"15. března. Frank mne nechal odstranit z knihy mé oblíbené mapky a appendixy. Skřípu zuby a škrtám a škrtám."

"7. května. Mám prý přesunout děj z pouštního prostředí do prostředí arktického. Kvůli tomu musím přepsat bezmála tisíc rukopisných stran. Přepisují a přemýšlím při tom, kde jsou hranice redaktorských pravomocí."

"22. listopadu. Závěj definitivně odmítnuta. Frank je pěkně (cenzurováno) a k tomu ještě (cenzurováno)!!!"

Zájemce o necenzurované pasáže odkazují na Skutečně tajný deník K. T., ke kterému je ovšem třeba mít jisté výhrady ve věrohodnosti citací, pokud nechceme přehodnotit naši představu o Kilgore Troutovi jako o slušném a moudrém člověku.

Tři stým šedesátým osmým svazkem tedy končí Troutiana, jedno z nejobdivuhodnějších těles světové literatury. Vzhledem k tomu, že kolem Troutova díla v průběhu let vyrostla poměrně rozsáhlá sekundární literatura, ať již mluvíme o fundovaných doslovecích (viz např. Tečka za dílem mistra. Dcarie, 5, 1994, č. 7.) či o recenzní činnosti odborníků (za všechny jmenujme kupříkladu K. Vonneguta), zbývá jen položit si poslední otázku: kdo teď všechny ty knihy napíše?

(Nápověda: k odpovědi by vás mohla dovést poznámka pod čarou v devadesátém devátém svazku Troutiany, str. 9.)

Vládo Ríša

Kal Gore Proup a indiáni

Kilgore Trout jednou napsal povídku **Kal Gore Proup a indiáni**. Odehrává se v šestnáctém století, kdy do Anglie přijeli v kovovém kolesovém parníku, vyzbrojeném opakovacími kanóny, indiáni kmene Navajo, kteří chtěli tento příjemný ostrov zabrat pro svého náčelníka Laying Buba. Jakmile vjeli do ústí řeky Temže, podařilo se jim v husté anglické mlze. zajmout prvního obouvače levé boty anglického krále Kal Gore Proupa. Na lodi mu dali na hlavu jakousi přilbu, díky níž Proup uviděl prapodivný svět vysokých domů, koní, povozů jezdících jen tak a mezi tím se pohybovali svalnatí a méně svalnatí, dokonce někteří docela tuční indiáni.

Jakmile mu sundali přilbu, poznal Proup, že zradil svého pána, neboť nájezdníci se díky němu naučili dokonale anglicky a mohli nejen okupovat jeho zem, vždyť jim nikdo nemohl oponovat

vojenskou silou, ale dokonce se dokázali domluvit i s místními dívkami, což bylo pro budoucnost Anglie daleko horší.

Proup zavřený v podpalubí kovové, mírně zrezavělé lodě, snoval myšlenky na pomstu. Po několika dnech hladovění se mu podařilo protáhnout se průlezem mezi prázdným skladištěm, v němž ho věznili, a skladištěm plným naloupených věcí. V okamžiku, kdy tam narazil na přístroj alchymisty Kellyho, který měl přenášet lidi do jiných časů, ale ve skutečnosti vyráběl jen obrovské jiskry, a několik beček střelného prachu, bylo o výsledku okupace Anglie rozhodnuto. Jéje.

Stanislav Švachouček Obyčejný člověk

"Jsem-jenom obyčejný člověk," řekl skromně Jim Larskin, když stanul jako první na Merkuru. Usmál se do kamery a mávl rukou za sebe, kde na stříbrném těle rakety zářil zlatý nápis ASTROLINE. "S takovými stroji se i zázraky dělají docela snadno." Znovu se usmál. Měl dokonalé zuby a široká ramena. Byl nejlepším pilotem společnosti. Byl pro reklamu jako stvořený.

Doletěl na Merkur obyčejným turistickým lunobusem.

Sám.

"Jsem jenom obyčejný člověk," řekl, když přistál ve žhavé pustině. Usmál se a ženám se zatajil dech.

Muži krčili rameny. Odborníci tvrdili, že se už nevrátí. "Je tam dvakrát vyšší gravitace," říkali jedni. "Popelnice stavěná pro lety po Měsíci tam může přistát, ale už se nezvedne." Jiní sázeli na vysoké teploty, rozcházeli se jen v tom, zda Slunce dnu upeče Jima nebo jeho loď. Když sledovali ve vizi záběry startu, nevěřili svým očím.

"Jsem jen obyčejný člověk," řekl, když vystoupil na Měsíci ze své ohněm poznamenané lodi. Davy šílely.

ASTROLINE zorganizovala turné po celé Zemi. V každém větším městě Larskin pokynul lidem z balkónu a řekl své "Jsem jen obyčejný člověk". Jeho úsměv zářil v reklamním čase ASTROLINE z vizorů každý večer. Skromná slova podtrhoval nadšený řev davu. Siluety Eiffelovky, Toweru nebo Kremlu ve srovnání s jeho slávou ztrácely něco ze svého lesku. Dopisy obdivovatelek nikdo neotvíral, bylo jich příliš mnoho. Ochranka ASTROLINE musela odrážet láskou poblázněné ženy obušky.

Na přenos z Milána čekali jeho příznivci marně. Jakýsi žárlivý Ital pronikl až do Jimovy ložnice a vrhl se na něj. Hned první ranou mu úplně rozbil obličej. Roztrhl mu kůži a zničil objektiv pravé kamery.

Tým osobních strážců zvládl situaci dokonale. Muži zneškodnili útočníka, naložili ho do auta a odvezli do nenápadné vily za město. Auto s poškozeným Jimem mířilo na letiště.

Ještě týž večer vizní zprávy oznámily, že podle informací ASTROLINE pilot Larskin odstartoval na nebezpečnou misi klíčového vědeckého významu.

Jediný člověk, který zná pravdu, aniž by za to byl placen, obývá polštářovanou celu poblíž Milána. Většinou spí. Když mu sestřičky

někdy zapomenou dát injekci, je neklidný, tluče hlavou do zdi a křičí: "Jsem jen obyčejný robot!"

Poučení:

Nikdy nechtěj znát pravdu, za kterou nejsi placen.

Ani náhodou!

Jan Oščádal Pokoření hory Him-áj člověkem

Během cesty do Midland City si Kilgore Trout opakovaně uvědomoval, že v podstatě kopíruje trasu, po níž se o čtvrt století dříve vydávali američtí beatníci a jen dvě a čtvrt staletí před nimi mnohonárodní pionýři. Všechny ty kryté i rychlé vozy směřovaly stále dál a dál na západ, dokud jedny nezastavily Kordillery, druhé Tichý oceán a PYRAMIDU nejbližší MacDonaldův hamburgrový ráj.

Pro Trouta, který se v té době pokoušel ovládnout a změnit svůj metabolismus, aby dosáhl harmonie, to byla hotová Tantalova muka. Tantalos byl mytický král, který zabil, rozsekal, upek, posypal zelenou petrželkou a poté servíroval svého syna Pelopa, aby vyzkoušel hodnověrnost vševědčivosti bohů, což bohové nemají rádi. Za trest byl šéfem řecké filiálky odsouzen k věčné žízni a hladu za podmínek odporujících Chartě Spojených národů. Po jeho synkovi byl pojmenován poloostrov Peloponésos, který Trout nijak zvlášť netoužil navštívit. Cesta na středozápad mu úplně stačila.

Trout, jenž ke staru začínal mít lidi plné zuby, se přesto postupně propasal k názoru, že jeho bratry a sestrami jsou všichni tvorové žijící na této a dalších planetách. Před půl rokem zaslal řediteli dobytých jatek města Cohoes dopis, v němž oznamoval, že si nepřeje, aby kvůli jeho sobecké potřebě zůstat naživu byly i nadále vražděny jiné živé bytosti. *Žádám vás, psal Trout, abyste bezodkladně snížil roční produkci hovězího o 109,5 kilogramů, které už nebudu potřebovat.* Aniž to věděl, spotřeboval by od onoho okamžiku do konce života pouhou tunu masa, což zas nebyla tak velká kráva, jak si představoval.

V umývárně *Hamburgrového krále* na dálnici v New Jersey, kde se hodlal ukrýt po dobu šoférových orgií, se srazil, jak tomu chtěl jeho náhradní Stvořitel, s mužem orientálního vzhledu, jenž Troutovi nabídl místo na "sedadle smrti", jak se všeobecně říkalo sedadlu spolujezdce. Trout si však na taková náhodná seznámení na záchodcích dával setsakramentský pozor. Měl dosud v živé paměti událost, která i po letech páčila jako feferonka v řiti.

Jednou, někdy začátkem 50. let, pozoroval a polohlasně komentoval počinání údržbáře vystupujícího na žebřík k poblíkávající stropní zářivce. Koncem 60. let si pak přečetl svá slova v knize Franka Herberta, kterého podle fotografie na přebalu identifikoval jako souseda u mušle po pravici, který mimo jiné napsal: *"Kam mají namířeno ti, co šplhali nahoru?" zeptal se šeptem Paul.* A tak dále.

Orientálec, který si povšiml, že Trout cestuje stopem, pravil, že potřebuje společnost moudrého muže. Přesně tak totiž Kilgore Trout vypadal - jako velmi starý a velmi moudrý muž - a tak ho také většina lidí brala a říkala mu věci, jaké si nepřál slyšet. Nyní byl kupříkladu informován o napěchované mrazničce zřejmě neméně orientálního synka, v níž policie našla pozůstatky dvanácti žen, které hoch zabil, naporcoval, zabalil do celofánu a chystal se upéct a posypat sekanou petrželkou.

Trout však nesdílel optimismus otce mladého kanibala, zvrhlého studenta medicíny, a nedoufal v jeho propuštění na kauci. Předpokládal naopak, že bude spravedlností posazen na elektrické křeslo a beze všech příkras usmažen elektrickým proudem. Nemohl sloužit informacemi o stravě podávané v ohýských věznicích, ani nevěděl nic o tom, zda lze vězňům posílat balíčky na přilepenou. Prohledal si kapsy a zdvořile, leč mlčky původní nabídku odmítl. Kromě ptačího zobu neměl, čím by muže utěšil, proto rychle uprchl do soukromí uzamykatelné kabinky.

Jako mladík napsal povídku o *Pokoření hory Him-áj*, jejíž rozporuplný hrdina, milionář Randolph, cestoval se skupinou sportovců uložených v kryogenních aparaturách, ne nepodobných velkým mrazákům, po Mléčné dráze a vyhledával planety s vysokými horami, aby je zlezl. Na planetě Áj-him-áj si vybral člověkem dosud nepokojenou patnáctitisíčovku Him-áj, kterou se rozhodl srazit na kolena prvovýstupem západní, nejnebezpečnější stěnou. Dal rozmrazit a probudit dvacetiletou výpravu horolezců, vybudoval základní tábor, najal

stovku nahých domorodců a udělal z nich polonahé nosiče jednoduše tím, že jim navlékl ruksaky, nasnídal se a ihned vyrazil.

Během výstupu došlo k postupnému ukládání sportovců do ledových žlabů, aby mohli být na zpáteční cestě vyzvednuti; neprotestovali, byli na podobné zacházení zvyklí. Když byl poté milionář Randolph, který zmrzl až na samém vrcholku jako poslední, na ošetřovně své soukromé rakety, kam ho domorodci přinesli přimrzlého k žerdi a tuhého jak nanuk, konečně rozmrazen, dozvěděl se, že Áj-him-ájaňané při návratu horolezce sice vykopali, ale snědli, což nazval "tragickým střetem dvou civilizací". Trout zakončil povídku parafází známého rčení, které v jeho podání znělo takto: Lid se nažral a hora zůstala celá.

V tuto chvíli Kilgore Trout, který se živil prakticky jen ptačím zobem, o něž se dělil se svým papouškem Billem, pohlédl do záchodové mísy, aby po způsobu hypochondrů a vegetariánů prozkoumal, co vyšlo z jeho výpusti, a pravil: "Vonné? Gut!" A spokojeně, pohvizduje si triumfální pochod z Aidy, vyšel z kabinky, aby si před nástupem do PYRAMIDY umyl ruce.

"Co mám dělat, když ten můj kluk nic jiného neví?" volal za ním nešťastný otec. Tak to totiž chodí.

Jan Oščádal Čuť'ané u Zeleného stolu

Troutovi nezbylo, než v Západní Virginii přestoupit do nakladáku GALAXIE; jeho Midland City leželo na řece Ohio, zatímco jiná města téhož jména ležela na jiných řekách nebo vedle nich, prostě všude tam, kde se obyčejní, prostřední lidé rozhodli, že není nad zlatou střední cestu. Jedno bylo k maní v Jižní Dakotě, další na plátni pevniny omývané vodami Michiganského a flurónského jezera, kde se tyčila i jiná krásná města, jejichž jména voněla dálkami, třeba Pontiac či menší Cadillac, ale také Ithaca a Albion.

Ithaka se původně jmenovala ostrov světoběžníka Odyssea, krále cestovních kanceláří. "Albion" byl keltský název pro Anglii; Keltové hodně cestovali, prochodili křížem krážem prakticky celý Starý svět jenom s pomocí bedekru, ale Jižní Dakotu považovali za veskrze nezajímavou - až na město Deedwood, v němž natáhl bačkory Divokey Bili Hickok, což Trout nevěděl, protože kovbojky nečetl. Jenže na pětadesátiletého spisovatele vědeckofantastických příběhů, který se nejraději přemísťoval pomocí létajících talířů, byla stejně všechna tato místa stopem příliš daleko.

12. listopadu 1972, krátce po poledni, právě když GALAXIE zastavila před motorestem *Zelený stůl* a řidič pozval švorcového stopaře na jedno pivo, stál vlevo vedle barového pultu zaprášený hrací automat a vpravo, o několik schodů výš, biliárový stůl: čtyři děvčata v krátkých sukýnkách si tam zrovna mastila tága. V souhrnu lokál představoval cejý Troutův život.

"Vidím Londýn, vidím Paříž" řekl Trout, který sice neviděl na karamboly, ale kdykoli se kterakoli z dívek chystala ke šťouchu zády k němu, zahlédl její spodní kalhotky, byl však v téže chvíli napomenut hrozivě vyhlížejícím barmanem: "Jestlis přišel na čuměndu, dědku, tak sklapni a bleskově vypadni."

Trout se zasmušil a ponořil nos do piva. Tyhle změny hodnot, k nimž došlo v průběhu jediné generace, ho šokovaly. "Aby to špatně nedopadlo," zabručel a začal vymýšlet příběh, v němž by se barmanovi pomstil. Dopadlo to takhle:

Obyvatelé prastaré planety Čuť'a, zelené jako kulečnickový stůl, si vypěstovali jeden vůči druhému natolik silnou averzi, že se museli rozmnožovat prostřednictvím chobotnatců. Samčí i samičí buňky se do sloního zaživacího traktu dostávaly společně s potravou a vodou. V žaludku, velkém jako pytel cementu, byla vajíčka oplodněna, načež se vydala na cestu jedenáct metrů dlouhým tenkým střevem. Kasta vládců dorůstala v appendixu, zbytek se musel po způsobu tasemnice uchytit kde se dalo. Nejhuře, se vedlo zárodkům na konci tlustého střeva - a z nich se rekrutovali především barmani. Teprve když občan dosáhl potřebného stupně ontogeneze, pustil se střevní výstelky a při nejbližší příležitosti vyhlupl ven.

V praxi to vypadalo tak, že na začátku každého cyklu rozvěšovaly čuťské ženy své zralé vaječníky jako šňůry korálků na větve baobabů, kdežto muži vzali pruty a šli šlehat vodu do pstruzích potoků. Na konci cyklu bylo možno spatřit obrovské elefanti samotáře, kterak za sebou trousí celá sídliště, zatímco zpod ocasů stád povstávaly nové

státy. Jenže nakonec toho už měl jeden slon dost, protože Čupťané se chovali jako všichni ostatní primáti, to znamená jako kdyby jim to tam všechno patřilo, a rozhodl se založit vlastní civilizaci. I odvedl praotec *Elephas Imperator* stáda na místo, kde rostl skočec obecný - zdánlivě nevinná rostlinka z čeledi prýscovitých, pokud jste neznali její latinský název: *Ricinus communist*. A bylo to.

"Aby to nedopadlo špatně s námi se všemi," řekl Trout, jenž přidáním jediného "t" přidával povídce další dimenzi, dopil pivo a raději odešel.

Otakar Adámek Ty vzdálené paravesmíry

Táhl jsem střelcem na f4 a nenápadně si prohlížel Viktora Ošťá-dala. I když jsem ho měl na gauči čtyři hodiny, stále nevypadal po své cestě do paravesmíru 011/322/3771 dobře. Potil se, ruce se mu třáslly a v pravém očním víčku měl silný tik. No ale měli jste ho vidět, když mi ho předali pracovníci Kauzální agentury, byl na pokraji ztráty totožnosti a hystericky se smál při pohledu na každou ženu, kterou zahlédl.

Podíval jsem se na Jitku Ošťádalovou, která půvabně seděla v křesle u okna a četla, jednu dlouhou nohujrfehozenou přes druhou. Obrázek byl o to hezčí, že měla minisukni. Řekl bych, že Viktor bude schopen plnit své manželské povinnosti až od třetí tisícovky mého honoráře, přestože jsem velmi dobrý psychoanalytik a jeho žena Jitka je mimořádně krásná, protože tak malé libido jako u něho po návratu jsem ještě u nikoho nezjistil. Ale tak je to v Praze běžné, paraprůzkumníci vždycky patřili k mým nehorším případům. Například Soňa Kračmerová, dívka díky tvrdé dietě štíhlá jako proutek, se vrátila z 324/089/731 v slzách, protože ji revizor v autobuse chytil se špatnou jízdenkou a soudce odsoudil ke sněžení tří kil sněhových pusinek nebo k jednodenním veřejným pracem ve veřejném domě. Copak mohla vědět, že v para, vzdáleném jen 731 bujnochů, platí už jiné jízdenky?

"Jsi na tahu," připomněl jsem Viktorovi.

Pohlédl na mě uštváným pohledem.

"Já..., já jsem jim říkal, že mě nemají posílat do paravesmíru 011/322/1298, jednak v těch místech rádí bludné proudy a spojení přeskakuje, a pak, už ve vzdálenosti 590 bujnochů tím směrem jsem u svého dvojníka cítil sklony ke zločinnosti."

Poplácal jsem ho po ruce. "Nikdo nemohl tušit, že přenos zfluktuje až na 3771."

"Bylo to tak hrozné," zasténal Viktor s hlavou v dlaních. "Ještě v bytě mi můj dvojník řekl, že se Jitka ščuchla s jeho psychoanalytikem, a když jsem vyšel na chodník, zjistil jsem, že neumím dobře jejich češtinu. Oslovila mě starší dáma, ale používala tak často imperfektní, že jsem ji skoro nerozuměl, ve škole jsem totiž tehdy chyběl a dodnes neznám dobře tvary například asigmatického aoristu."

Podívali jsme se s jeho manželkou na sebe. "U nás ti Jitka není nevěrná, až sem se to nepromítá, vždyť jsi sám říkal, jak odlišný vesmír je para 3771, buď klidný," řekl jsem.

"Díky, Berte, Potom mě legitimovali ti policajti a chtěli, abych šel s nimi. Vytrhl jsem se jim, utíkal, ale vběhl jsem přímo do procesí flagelantů, byli svlečeni do půlky těla a mrskali se těžkými důtkami, a já schytl pár tvrdých ran. ProvKk jsem se na Václavák, jenže tam pořádali protidemonstraci ateisti, a když policie nasadila vodní děla, doplavilo mě to až k soše. Ani ta nebyla normální, Václav jen tak nesesedl na koni, ale mlátil dlouhým palcátem bronzového draka, který měl na krku kartónovou ceduli s přeškrtnutým nápisem "Němčouři" a nad ním bylo napsáno "Baník Ostrava". Utekli jsme k Wilsonovu nádraží, policajti pořád za mnou, byl jsem tak vyděšený, že jsem si nevšiml Eliášových ohňů, které tam poskakovaly po všech výstupcích a hranách. Co ti mám povídat, zařval jsem hrůzou, když jsem začal namodrale plát od těch elektrických statických výbojů, ale naštěstí to byl studený oheň, uklouzl jsem tam na scho-dech, svalil se do metra a dopotácel se na peron. Seťrásl jsem přitom policajty, ale jak jsem byl stresované a psychicky na dně, opřel jsem se ve vagonu o jednu oběžní načasovanou třicátnici a na další zastávce mě zatkl za sexuální obtěžování hlídka Svazu matek, v železnicích mě odvedla na jejich strážnici, a tam mě nahého vyfotili ze tří stran do svého služebního alba. Zvažovali kastraci, ale naštěstí se mě zastali mí dvojníci z para 221/359/098 a 019/288/3561... Ale protože jsem při utíkání ztratil ampulky se svou krví, musel jsem si od nich nechat odebrat krev injekční stříkačkou. To kvůli identifikaci vesmírů, ze kterých pocházíme, podle genetické mapy..."

"Už je to dobrý, Viktore," přerušil jsem ho, protože jsem to už slyšel třikrát. "Jsou i horší vesmíry. V páru 192/258/4935 v Praze jedí housenky a na venkově dokonce i mravence, něj oblišenější druh je keřkovský kyselý a bílovecký middle. Říkal mi to..."

Podíval se mi vyčítavě do očí.

"Nebo tohle," snažil jsem se odvést jeho pozornost od para 011/322/3771, "průzkumníci z jiných paravesmírů tvrdí, že v para 327/091/11371 žijí plivající klokani. Lidé šije oblíbili, na vesnici jsou na každém dvorku, jsou velmi inteligentní a tak si je posílají pro poštu a nakup, ale bez dobrého výcviku utrácení drobné v herních automatech a plivají na zem. Nebezpeční jsou divocí plivající klokani, protože se sdružují do tlup a soutěží, kdo dál doplivne a..."

Jitka mi skočila do řeči: "Mají tam i prachové plchy, kteří jsou vychovávaní k utírání prachu v domácnostech. Rozkošná chlupatá domáci zvířátka."

Viktor smetl rukou šachové figurky se stolu.

"Raději půjdu do bláznivého para 101/053/2918, kde stále věří v pravost Rukopisu zelenohorského a kde na pětisetkoruně je nějaký Jan ze Skutče, který se proslavil počesťováním Slezanů, takže díky tomu nám při čtvrtém dělení Polska připadlo Slezsko až po Nisu."

Jeho žena si klekla a začala sbírat figurky, vlnila se nám u nohou jako velká kočka. Už jsem to nemohl vydržet.

"Běž si lehnout, Viktore, jeden prášek na spaní a zítra ráno budeš fit," řekl jsem a zvedl se.

Jitka se šla se mnou na chodbu rozloučit.

"Všimla sis, že má na ruce pečetní prsten s trochu jiným tvarem monogramu? A neví o tom," promluvil jsem tiše.

Přikývla a pokrčila rameny. "Odhaduji, že je z para vzdáleného tak třicet, čtyřicet bujnochů. Ale umí lépe vařit než originál, tak si ho asi nechám."

Dala mi pusy a dodala: "Přijdu za tebou, až usne, brouku."

Vyšel jsem na ulici, před očima vyčerpaného Viktora, a pokýval zamyšleně hlavou. Opravdu, paraprůzkumníci mají tvrdý život. Oč lepší je být psychoanalytikem.

**Zde končí povídky
vybrané
Kilgorem Troutem.**

Vlastimil Zuska

Nenechávej mě tady, řekla uťatá hlava

Mohutný černý dolmen se ostře rýsoval proti rudnoucí obloze, jak jeho silueta rozbíjela zubatý horizont horského masivu. Byl prázdný. Čaroději Logpamovi zbývalo již jen několik kroků namáhavého výstupu, aby prošel branou a vešel do hájemství Požírače. Podívil se, proč není vchod střežen. Vzhlédl.

Zavál mrazivý poryv, vichr mu rozčísł šedou bradu a spolu s ní i měděně zbarvenou hřivu olbřímí postavy, která se náhle zjevila mezi sloupy. V paprscích mizejícího slunce šarlatově zaplál široký meč Zrzavého Orma.

"Zdravím tě, Logpame, a současně - sbohem! Dál tě nepustím, ze dvou důvodů. Kdysi jsme byli přátelé a nechci dopustit tvou zkázu. Po druhém důvodu ti nic není, ale věz, že znám Požírače. Vrať se, dokud je čas."

"Ale, ale, Orme, jak jsi starostlivý. Neboj, umím se o sebe postarat. Musím se dostat ke Knize a nikdo, ani ty, ani Požírač, mi v tom nezabrání."

Čaroděj několika skoky překonal zbývající vzdálenost a chystal se vkročit mezi pilíře dolmenu.

"Zpátky!" zahřměl Orm a bylo zjevné, že neustoupí. "Jdeš cestou pyšného rozumu tam, kam by ti srdce mělo velet nikdy nevzkročit. Nevstupuj na stezku zla a zabíjení. Vrať se, nebo při našem dávném přátelství můj meč tvou duši spasí tobě navzdory."

"Nebud' směšný, Zrzavče. Hlas srdce i nárok rozumu jsou cestou touhy po moci, hlupče. Zeptej se sám sebe, zda si právě nebahniš v pocitu spravedlivého, který má moc ovlivňovat cizí osudy. Můj neovlivniš, slepý pokrytce. Jdi mi z cesty!"

Před vztekem zkřivenou čarodějovou tváří opsal hrot obrova meče s grácií křehké baletky symbol nekonečna.

"Nenuť mne, abych tě zahubil, Logpame."

"Jsi nepoučitelný, Zrzavá hlavo, sám sis o to řekl," zamumlal čaroděj a jediným rychlým gestem obestřel Orma kouzlem Černého ledu. Mohutný válečník znehybněl, lesk jeho očí pohasl a celá postava se počala pokrývat šedavou jínovatkou. V té chvíli začal dolmen rotovat.

Logpam věděl, že dolmen, kamenná brána, funguje jako multidimenzionální katapult, který ho vymrští až do předsíně jeskyně Nekonečné knihy kouzel, k síni vesmírného trůnu, jenž ovládl, jak Logpam doufal jen dočasně, Požírač. Zadržel dech, sevřel svou jadeitovou berlu a vzápětí letěl tmou, padal prázdnem a nicotou, mimo čas a vědomí. Už nepostřehl, jak v temném víru hran černého bazaltu za ním zaplála mocná runa na čepeli Ormova meče, runa, jejíž zář byla schopna roztavit i Černý led.

V letu či pádu prostorem myslí i vesmíru se náhle ocitl v kaleidoskopu nádherných vizí, v příslibech věčného mládí, neomezené moci, rozkoší, k nimž nedosáhne ubohá lidská představivost, ležících takřka na dosah, vepsaných na nespočetelných stránkách Knihy. Pak obrazy pohasly a Logpam zprudka dopadl na široké, vlhké kamenné schodiště, vedoucí do hlubin. Vyškrábal se na nohy, na špici své berly rozžehl safírově modré světlo mágů a začal sestupovat.

Zvolna postupoval po kluzkých stupních, které se stáčely hned vpravo, hned vlevo, opíraje se o berlu a přesto, že

napínal zrak co mohl, světlo na konci nespatrił. Zato v něm sílil dojem čehosi nepatřičného - něco nebylo v pořádku s chodbou, se schodištěm nebo snad s ovzduším? Zastavil se a v chladném světle zkoumal okolí. Hrubě tesané schodiště vypadalo, že po něm řadu let nikdo neprošel, což bylo divné, neboť Logpam věděl, že Požíračova hrozná pověst nevznikla jen tak bez důvodu. Pak si všiml, jak se mezi stěnou chodby a schody rozevírá mezera. Zprvu vlasově tenká se čím dál rychleji rozšiřovala, celé schodiště se začalo stáčet a z hloubky pod ním jakoby stoupalo vzhůru.

Tak tohle je pravý strážce, mihlo se hlavou Logpamovi. Mohlo mě to napadnout. Hadí metamorf přejal podobu schodiště a právě ho omrzela hra na kočku a na myš. Ted' mě rozdrtil.

"Schodiště" ho svíralo víc a víc. Hrana jednoho schodu se mu bolestivě zaryla do zátylku, další mu podlomila kolena. Světlo zhaslo.

Se zoufalým úsilím doplnil vyvolanou představu toboганu runou přesvědčivosti a vši svou magickou silou, nasměrovanou do berly, ji vbodl do pseudokamenného těla drtiče. Smrtící sevření nepovolovalo, Logpam se dusil, tma kolem něj začínala rudnout. Pak stisk povolil, schody se narovnávaly, mizely a měnily se v hladké koryto gigantické skluzavky. Zavrával, zamával rukama, prudce dosedl a rozjel se.

Ritil se stále rychleji, až vylétl krátkým obloukem a dopadl na haldu, podle hmatu jakýchsi tyček, voskovaného papíru a praskajících koží. Hlava se mu točila, kašlal a kýchá, protože z hromady, na níž přistál, vyrazil oblak prachu a výtrusů plísně.

Ne právě impozantní vstup, povzdychl si a ještě s mírnou motolicí znovu rozsvítil. Rázem zjistil, že přistál na hromadě vysušených, mumifikovaných mrtvol.

Aha, Požíračův odpad. Proč má ale takovou spotřebu lidského materiálu? Je snad Požírač upířím Gargantuou?

Oprášil se a bez zaváhání vkročil do jasně osvětlené jeskyně, jejíž strop, měla-li jaký, se ztrácel v tmách. Ve středu prostranství se v zářícím sloupu tekutého ohně bez konce neslyšně snášel vodopád pergamenových listů kvartového formátu. Konečně - Nekonečná kniha kouzel! Jsem u cíle, zajásal Logpam. Tedy, ještě ne úplně, opravil se vzápětí, zbývá drobnůstka - Požírač. Zrakem oslepeným září Knihy se mžouravě rozhlédl podél stěn. Pak ho spatřil.

Očekával leccos, mrtvolně bledého vampíra v černém plášti, poloshnilého ghúla či démonického černokněžníka, nikoli však rozšafného staříka v umaštěném hnědém kaftanu, který pohodlně rozvalen v křesle popíjel pivo přímo z lahve.

"Vítám tě, kolego," zahlaholil stařík. "Rád tě vidím, člověk nemá s kým slůvko prohodit. Co tě sem, mimochodem, přivádí?"

"Hloupá otázka, Požírači," odvětil Logpam. "Víš to moc dobře."

"Máš na mysli souboj čarodějů? Zachtělo se ti tedy Knihy? Jak je líbo, přeje-li si pán Logpam trochu pobouchat mozeček, rád vyhovím."

"Proč hned tak zhurta? Snad se můžeme dohodnout. Prozradíš mi, co jsi doposud z Knihy vytěžil?" chlácholivě se zeptal čaroděj a sbíral síly pro vrh dvojnásobně ztuzeného osvědčeného kouzla Černého ledu.

"Ale milerád," s úsměvem opáčil stařík. "Tak například zařikávání proti pásovému oparu, recept na Coca-colu, účinnou obranu proti Černému ledu..." pokračoval stařec náhle rezavým hlasem, úsměv jakoby sfoukl, "a také pár topologických triků, jako třeba tenhle - chytej!" zvolal a hodil po Logpamovi láhev od piva.

"Pohled' na svůj konec, všetečný slídile!" zaburácel jeho hlas.

Láhev se v letu roztáhla jako klobouk útočící kobry a než stačil dát Logpam dohromady jakékoli zaštitující kouzlo, byl obklopen zelenavou, průhlednou stěnou. Čarodějovo vězení sice připomínalo vnitřek pivní lahve, ale jak si rychle uvědomil, byl to druh Kleinovy lahve, třírozměrné analogie Móbiovy pásky, lahve s jedinou stranou, otevřenou, z níž však není úniku. Fatální situace, navíc mu zhaslo magické světlo, což nasvědčovalo tomu, že uvnitř lahve kouzla nefungují. Byl Požíračovi vydán napospas.

Průhlednou stěnou spatřil, jak Požírač vytahuje z temného výklenku jeskyně jakousi konstrukci. Podivný výtvor připomínal z dálky horizontálně umístěnou čtyřlístou vrtuli, jejíž osa vycházela z masivního bronzového tripodu. Požírač tlačil soustrojí k zářícímu sloupu Knihy a Logpam záhy rozpoznal, že "vrtuli" tvoří čtveřice širokých, dokonale vyleštěných mečů. Je to snad nějaký speciální popravčí přístroj? zachvěl se čaroděj.

Požírač přistoupil těsně ke stěně sklovité pasti a zaklepal na ni kloubnatým spárem. Vypuklá stěna zvětšila jeho křivý úsměv do obhlédnutí sklebu.

"Ukojím tvou zvědavost, plíživý zmetku," prohodil výsměšně.

"Ukážu ti, jak těžím z Nekonečné knihy. Ostatně, bude to tvá poslední podívaná, tak dávej pozor.

Používám tento mečový kříž tak, že po roztočení protínají meče vodopád Knihy a na každé čepeli se odrazí jedna stránka. Slitina stříbra, rtuti a orichalku, z níž jsou meče ukuty, odraz podrží, ale jen na chvíli. Jediný fixativ, který dokáže obraz zachovat, je čerstvá lidská krev. Proto mám takovou spotřebu těl, proto mi přezdívali Požírač. Takže můžeš být klidný, tvá krev poslouží dobrému účelu, nevážil jsi cestu nadarmo," zachechtal se Požírač ledově.

"Teď přístroj připravím a pak - s tvým dovolením (pronesl se skřípavou ironií) - budu nucen použít, ehm... fixativ." Odvrátil se a začal seřizovat čtyřmečí.

Logpam i ve svém zoufalém postavení nepřestával uvažovat o záchraně. Spíše tušil než věděl, že materiál Požíračovy lahve musí být ve stavu silného vnitřního pnutí, jako je kalené sklo nebo boloňské slzičky - stačilo by jediné hlubší škrábnutí... hrotitý diamant jeho prstenu by to mohl dokázat!

Plachý záblesk naděje se mihl před čarodějovým vnitřním zrakem. Ale opatrně, moc opatrně. Požírač vyzbrojený kouzly Knihy je strašlivý protivník, osvobození musí proběhnout současně s okamžitým útokem. Na kouzla není skoro pokdy, láhev magii blokuje, a venku, nastane-li vůbec nějaké venku, nebude času nazbyt.

Logpam zvážil znovupoužití kouzla Černého ledu navzdory Požíračovu vychloubání. Dálkovou garotu, Ohnivou pijavici a několik dalších, zaručeně smrtících kouzel, ale nakonec všechna zavrhl kvůli délce invokace. Nezbyvá než uchýlit se k mechanickým prostředkům, povzdychl si a v duchu si blahopřál, že se neodloučil od své věrné vrhací sekerky.

Malá, ale pádná zbraň se stříbrnou hlavicí mu sama vklouzla do dlaně pravé ruky v téže chvíli, kdy diamant jeho prstenu zaskřípal na stěně vězení.

Láhev se v bezhlučné explozi roztříštila v oblak smaragdově blyštivého prachu a úlomků. Požírač se překvapeně vztyčil a napůl pootočil směrem k Logpamovi. Jeho levice bleskem črtala síť ochranných run. Svítící křivky se zaklesávaly do sebe, prostor vibroval koncentrovanou silou. S tichým zasvištěním, hnána chladným vztekem poraženého a osvobodivšího se čaroděje, prorazila stříbrná sekera nedokončenou bariéru a se smrtící definitivností se zanořila doprostřed Požíračova čela. Vytryskl černý ichor, ve výronu štiplavého, fosforeskujícího dýmu vzplálo slonovinové topůrko, ale hlavice sekery své poslání splnila. Vyprázdňená Požíračova schrána se s táhlým zapraščením zhroutila k zemi.

Vyhrál jsem! v duchu zajásal Logpam. Ale bylo to o chlup. Unaveným krokem zamířil ke křeslu kolem teď už rotujícího čtyřmečí, které protínalo Knihu; jeskyni se ve vlnách šířila magická energie, vše kovové planulo Eliášovým ohněm. Za chvíli, za chvíli, zahuhlal k smrti unavený čaroděj. Podivná láhev a blízkost záhuby z něj vysály všechnu sílu. Snad proto nepostřehl zadunění těžkých kroků za zády.

Když se mátožně otočil, bylo už pozdě, Ormův meč narýsoval krvavou linii smrti na jeho hrudi. Zapotácel se a padal dozadu. Jeho krk však přitom proťal obvod pomyslné kružnice, opisované čtveřicí mečů Požíračova přístroje.

Nekonečně ostrá čepel jednoho z nich oddělila hlavu od těla tak čistě, že zůstala na krku. Ideálu samurajských mistrů bylo dosaženo, ale Zrzavý Orm tento zázrak nevyčutnal. Otočil se a smutně pohlédl na pozůstatky bratrova těla, na ztuhlý škleb pod hlavicí stříbrné sekery.

"Tak jsi došel na konec cesty, bratříčku. Kde jsou tvé sny o světovládě, o největším z čarodějů? Zeptej se svých mrtvých, tam na druhé straně." Potřásl smutně hlavou a zvolna odcházel.

Byla to náhoda, osud či neznámá síla v pozadí Knihy, co způsobilo, že meč, který ut'al Logpamovi hlavu, vzápětí nato odrazil Kouzlo oživení a srůstů, kouzlo, které další průchod zkrvaveným hrdlem zafixoval tak, že dotyk čepelce hojil a oživoval?

Čaroděj byl odsouzen k hroznému osudu - k věčnému stínám. Vždy, když mu meč s Kouzlem oživení projel krkem, rána se bleskově zhojila, Logpam na zlomek vteřiny ožil, aby mu další meče znovu oddělily hlavu, kterou čtvrtý meč zase zahojil... etc. Vzpchopil se k poslednímu pokusu:

"Ne - ne - CHÁ - CHÁ - CHÁ - chá (zasmála se čtyřnásobná ozvěna) - věj mě ta - dy," zaúpěl prosebně a přerušovaně, ale Zrzavý Orm už ho slyšet ne(mohl)chtěl.

ilustroval Alois Křesala